

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VIII. volební období

894/0

Návrh poslanců Andreje Babiše, Heleny Válkové, Aleny Gajdůškové, Stanislava Grospiče, Marka Výborného, Heleny Langšádlové, Terezy Hyťhové a dalších na vydání zákona o ochránci práv dětí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o ochránci práv dětí)

Zástupce předkladatele: Babiš A. a další
Doručeno poslancům: 17. června 2020 v 9:59

ZÁKON

ze dne 2020

o ochraně práv dětí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o ochraně práv dětí)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

OCHRÁNCE PRÁV DĚTÍ

Hlava I

Obecná ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje působnost, pravomoci, volbu a podmínky výkonu funkce ochránce práv dětí.

§ 2

Ochránce práv dětí

- (1) Ochránce práv dětí je nezávislý a nestranný orgán, který působí k ochraně a prosazování práv dítěte.
- (2) Dítětem se pro účely tohoto zákona rozumí osoba do dovršení věku 18 let.
V případech
 - a) činnosti orgánů sociálně právní ochrany dětí a osob pověřených výkonem sociálně právní ochrany dětí podle jiného právního předpisu¹,
 - b) žáků škol mimo vyšší odborné školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a osob umístěných ve školských zařízeních podle jiných právních předpisů² nebo využívajících jejich služeb mimo zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, a

¹ Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- c) osob umístěných ve věznicích nebo zvláštních odděleních pro mladistvé podle jiného právního předpisu³,

se dítětem myslí osoba do dovršení věku 20 let.

- (3) Právy dítěte se pro účely tohoto zákona rozumí práva zaručená dětem podle Listiny základních práv a svobod, Úmluvy o právech dítěte a dalších mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu, právních předpisů a principů demokratického právního státu a dobré správy.
- (4) Za výkon funkce odpovídá ochránce práv dětí Poslanecké sněmovně.
- (5) Sídlem ochránce práv dětí je Praha. Ochránce může zřizovat pobočky a kontaktní místa tak, aby byla zajištěna jeho přiměřená dostupnost pro děti po celé České republice.

§ 3

Působnost ochránce práv dětí

- (1) Působnost ochránce práv dětí se vztahuje na
- a) správní orgány, kterými se pro účely tohoto zákona rozumí
1. orgány státní správy,
 2. orgány územních samosprávných celků při výkonu jejich působnosti,
 3. fyzické nebo právnické osoby, které vykonávají působnost v oblasti veřejné správy,
- b) právnické osoby a fyzické osoby – podnikatele neuvedené v písmeni a).
- (2) Působnost ochránce práv dětí se nevztahuje na výkon pravomocí Parlamentu, prezidenta republiky, vlády, Nejvyššího kontrolního úřadu, Veřejného ochránce práv a zpravodajských služeb České republiky a na rozhodování Ústavního soudu, soudů, státních zastupitelství a orgánů činných v trestním řízení.

§ 4

Pravomoci ochránce práv dětí

- (3) Ochránce práv dětí za účelem zajištění ochrany práv dětí
- a) monitoruje naplňování práv dítěte, zejména
1. prošetřuje na základě podnětu nebo z vlastní iniciativy jednání orgánů a osob ve své působnosti z hlediska souladu s právy dítěte,
 2. provádí systematické návštěvy míst, kde se nacházejí nebo mohou nacházet děti omezené na svobodě veřejnou mocí nebo v důsledku závislosti na poskytované péči (dále jen "zařízení"),
 3. přispívá k prosazování práva na rovné zacházení s dětmi podle jiného právního předpisu⁴,

³ Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů, (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů.

4. sleduje výkon vyhoštění dětí, které jsou cizími státními příslušníky,
 5. sleduje naplňování práv specifických a zranitelných skupin dětí, zejména dětí se zdravotním postižením, dětí odlišného etnického původu a dětí s cizí státní příslušností,
- b) doporučuje systémová opatření ke zlepšení ochrany práv dítěte v České republice,
 - c) podává návrh Ústavnímu soudu na zrušení zákona, jiného právního předpisu nebo jejich části,
 - d) podává žalobu proti rozhodnutí správního orgánu nebo návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části, a
 - e) účastní se soudních řízení týkajících se péče o děti za podmínek stanovených tímto zákonem či jiným právním předpisem.
- (2) Ochránce práv dětí za účelem prosazování práv dětí
- a) spolupracuje s dětmi přímo anebo prostřednictvím organizací působících v oblasti práv dětí,
 - b) zjišťuje názory dětí a podporuje jejich zájem o veřejné otázky,
 - c) systematicky podporuje participaci dětí na všech úrovních státní správy a územní samosprávy,
 - d) organizuje vzdělávací a osvětové akce pro děti, a
 - e) podporuje zvyšování povědomí o právech dítěte ve společnosti.
- (3) Při výkonu své činnosti ochránce spolupracuje se zahraničními a mezinárodními subjekty, které se podílejí na ochraně práv dítěte.
- (4) Ochránce práv dětí soustavně seznamuje veřejnost se svou činností a s poznatky, které z jeho činnosti vplynuly.

Hlava II

Činnost ochránce práv dětí

§ 5

Základní zásady

- (4) Ochránce práv dětí postupuje v souladu s nejlepším zájmem dítěte.
- (5) Ochránce práv dětí při výkonu své působnosti komunikuje s dětmi, zjišťuje jejich názor a umožňuje jim projevit jejich názory. Při komunikaci postupuje s přihlédnutím k jejich věku a rozumové vyspělosti.
- (6) Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti jiných osob. Ochránce práv dětí věnuje náležitou pozornost vyjádření dítěte a bere v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a rozumové

vyspělosti tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.

§ 6

Oprávnění ochránce práv dětí při šetření

- (7) Pro oprávnění ochránce práv dětí vůči správním orgánům platí ustanovení § 15 zákona o Veřejném ochránci práv obdobně.
- (8) Jiné osoby v působnosti ochránce práv dětí jsou povinny mu poskytovat při jeho činnosti součinnost, kterou si vyžádá, v míře přiměřené svým poměrům, a to na své náklady.

§ 7

Vyřizování podnětů

- (9) Každý má právo obrátit se na ochránce práv dětí ve věci porušování nebo ohrožování práv dítěte, která patří do jeho působnosti. Dítě má právo obrátit se na ochránce práv dětí přímo i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za jeho výchovu.
- (10) Podá-li podnět jiná osoba než dítě nebo jeho zákonný zástupce, ochránce práv dětí o podání podnětu dítě a jeho zákonného zástupce vyrozumí, zjistí jejich názor na podnět a přihlédne k němu.
- (11) Podnět k prošetření věci v působnosti ochránce práv dětí lze podat ve lhůtě do 1 roku od skutečnosti, které se podnět týká. Ochránce práv dětí řeší podněty spadající do jeho působnosti, i pokud dítě v průběhu lhůty pro jeho podání nebo v průběhu řešení podnětu dosáhne zletilosti.
- (12) V případě, že podnět spadá do působnosti Veřejného ochránce práv, vyrozumí o tom ochránce práv dětí stěžovatele a podnět postoupí Veřejnému ochránci práv.
- (13) Podněty jsou vyřizovány s největším urychlením. Podnět nesmí být podroben úřední kontrole. Podnět nepodléhá poplatku. Pro náležitosti podnětu a vyřizování podnětu platí ustanovení zákona o Veřejném ochránci práv obdobně.
- (14) Pokud ochránce práv dětí podnět odloží, neprodleně o tom stěžovatele vyrozumí a poučí jej o případném správném postupu ve věci nebo o způsobu, jak jinak může účinně chránit svá práva. Pokud podnět obsahuje skutečnosti nasvědčující spáchání trestného činu, předá je ochránce práv dětí orgánu činnému v trestním řízení.

§ 8

Systematické návštěvy zařízení a sledování vyhoštění

- (15) Ochránce práv dětí provádí systematické návštěvy zařízení. Mezi zařízení patří zejména
 - a) zařízení, v nichž děti vykonávají vazbu, trestní opatření odnětí svobody, ochrannou nebo ústavní výchovu, ochranné léčení anebo zabezpečovací detenci,
 - b) policejní cely, zařízení pro zajištění cizinců a azylová zařízení,
 - c) zařízení sociálních služeb a jiná zařízení poskytující obdobnou péči, zdravotnická a školská zařízení a zařízení sociálně-právní ochrany dětí

- (16) Ochránce práv dětí sleduje zajištění a výkon správního vyhoštění nezletilého cizince a předání nebo průvoz zajištěných nezletilých cizinců a trestního opatření vyhoštění nezletilých cizinců, kteří byli vzati do vyhošťovací vazby nebo kteří vykonávají trestní opatření odnětí svobody.
- (17) Při výkonu pravomocí podle odstavce 1 a 2 postupuje ochránce práv dětí obdobně podle ustanovení zákona o Veřejném ochránci práv.

§ 9

Prosazování rovného zacházení

- (1) Ochránce práv dětí přispívá k prosazování práva na rovné zacházení s dětmi bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientaci, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, víru nebo světový názor a za tímto účelem
- a) šetří podněty týkající se diskriminace dětí, a
 - b) poskytuje metodickou pomoc při podávání návrhů na zahájení řízení ve věcech podle písmene a).
- (2) Při šetření podnětů podle odstavce 1 písm. a) se obdobně použijí § 6 a 7.

§ 10

Výsledky činnosti ochránce práv dětí

- (18) Po skončení šetření, systematické návštěvy zařízení nebo sledování vyhoštění vypracuje ochránce práv dětí zprávu, ve které uvede svá zjištění a hodnocení,
- (19) Nejistí-li ochránce práv dětí porušení práv dítěte, vyrozumí o tom orgán či osobu, jehož činnost byla posuzována, případně i stěžovatele. V opačném případě popíše zjištěná pochybení a navrhne opatření k nápravě. Navrhovaná opatření k nápravě mohou zahrnovat:
- a) zahájení řízení o přezkoumání rozhodnutí, úkonu nebo postupu správního orgánu, lze-li je zahájit z úřední moci,
 - b) provedení úkonů k odstranění nečinnosti,
 - c) zahájení disciplinárního nebo obdobného řízení,
 - d) zahájení stíhání pro trestný čin, přešupek nebo jiný správní delikt,
 - e) poskytnutí náhrady újmy nebo uplatnění nároku na náhradu újmy,
 - f) změnu interního postupu či pravidel činnosti orgánu či osoby,
 - g) poskytnutí plnění, na které má dítě nárok, nebo
 - h) přijetí jiných opatření k ochraně či prosazení práv dětí.
- (20) Ochránce práv dětí zašle zprávu orgánu či osobě, jejichž činnost byla posuzována, kteří jsou povinni ve stanovené lhůtě, nejpozději však do 30 dnů od doručení zprávy sdělit ochránci práv dětí své stanovisko ke zprávě včetně informace, zda a jaká opatření k nápravě provedl. Pokud ochránce práv dětí shledá tato opatření dostatečnými, vyrozumí o tom orgán či osobu, jejichž činnost byla posuzována, a popřípadě stěžovatele.
- (21) Pokud se orgán či osoba, jejichž činnost byla posuzována, v dané lhůtě nevyjádří nebo přijatá opatření ochránce práv dětí nepovažuje za dostatečná, formuluje ve věci své závěrečné stanovisko. Součástí závěrečného stanoviska mohou

být i doporučení pro osoby, jejichž práva byla dotčena, jak svá práva chránit. Závěrečné stanovisko ochránce práv dětí zašle

- a) orgánu či osobě, jejichž činnost byla posuzována, a tomu, kdo plní funkci jeho zakladatele či zřizovatele, pokud existuje,
 - b) dítěti, jehož se podnět týkal, jeho zákonným zástupcům a stěžovateli, pokud podal podnět k šetření,
 - c) nadřízenému správnímu orgánu,
 - d) věcně a místně příslušnému kontrolnímu orgánu, pokud zjištěné skutečnosti nasvědčují spáchání přestupku či jiné porušení práva, a
 - e) orgánů činnému v trestním řízení, pokud zjištěné skutečnosti nasvědčují spáchání trestného činu.
- (22) Závěrečné stanovisko rovněž může ochránce práv dětí vhodným způsobem zveřejnit, pokud tím nedojde k ohrožení soukromí dítěte, jeho osobnosti a z hlediska jeho dalšího vývoje nepovede k nežádoucím účinkům.

§ 11

Sledování naplňování práv dítěte

- (23) Ochránce práv dětí sleduje naplňování práv dítěte vyplývajících z Úmluvy o právech dítěte a dalších mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu, zejména
- a) uskutečňováním výzkumů a zpracováváním analýz,
 - b) průběžným sledováním situace a vývoje v oblasti práv dětí a
 - c) vyhodnocováním opatření přijatých k ochraně práv dítěte.
- (24) Orgány a osoby v působnosti ochránce jsou povinny s ochráncem práv dětí spolupracovat a poskytovat mu informace o své činnosti podle § 6.
- (25) Ochránce práv dětí může při sledování naplňování práv dítěte analyzovat a hodnotit činnost i orgánů mimo svou působnost, které jsou povinny mu poskytovat relevantní informace o své činnosti.
- (26) O výsledcích sledování ochránce práv dětí vydává souhrnné či tematické zprávy, ve kterých uvede svá zjištění a hodnocení a případně formuluje doporučení ke zlepšení ochrany práv dětí. Tyto zprávy konzultuje se svým poradním orgánem.

§ 12

Účast v soudních řízeních

- (27) Zjistí-li ochránce práv dětí při své činnosti či na základě jiných důvěryhodných informací, že zákon, jiný právní předpis nebo jeho část jsou v rozporu s ústavním pořádkem či zákonem z hlediska ochrany práv dítěte, je oprávněn podat návrh Ústavnímu soudu na jejich zrušení. Procesní postavení, oprávnění a povinnosti ochránce stanoví jiný právní předpis⁵.
- (28) Zjistí-li ochránce práv dětí při své činnosti či na základě jiných důvěryhodných informací, že práva dítěte jsou porušena na základě rozhodnutí správního orgánu, je oprávněn podat žalobu proti tomuto rozhodnutí, jestliže k jejímu

⁵ Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

podání prokáže závažný veřejný zájem. Za stejných podmínek je oprávněn podat návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části. Procesní postavení, oprávnění a povinnosti ochránce stanoví zvláštní právní předpis.⁶

- (29) Zjistí-li ochránce práv dětí při své činnosti či na základě jiných důvěryhodných informací, že jsou práva dítěte ohrožena, může podat návrh na zahájení řízení či vstoupit do již zahájeného řízení ve věcech rodinně-právních, je-li to v nejlepším zájmu dítěte. Procesní postavení, oprávnění a povinnosti ochránce stanoví jiný právní předpis.⁷

§ 13

Systémová doporučení

- (30) Ochránce práv dětí na základě zjištění ze své činnosti formuluje systémová doporučení. Ochránce práv dětí může doporučit vydání, změnu nebo zrušení právního nebo vnitřního předpisu, případně jiné změny a úpravy v činnosti orgánů či osoba ve své působnosti za účelem zlepšení ochrany práv dítěte.
- (31) Před vydáním ochránce práv dětí doporučení konzultuje se svým poradním orgánem.
- (32) Doporučení podává ochránce práv dětí orgánu či osobě, jehož působnosti se týká, a jde-li o zákon, nařízení vlády nebo usnesení vlády, vládě.

§ 14

Vzdělávání a osvěta

- (33) Ochránce práv dětí pořádá vzdělávací akce a vytváří vzdělávací programy a materiály o právech dítěte zejména pro
- a) děti,
 - b) školy a pedagogické pracovníky,
 - c) osoby pracující s dětmi a
 - d) širokou veřejnost.
- (34) Ochránce práv dětí pořádá osvětové a mediální kampaně a šíří povědomí o právech dítěte i dalšími vhodnými způsoby.

§ 15

Spolupráce s Veřejným ochráncem práv

Ochránce práv dětí při své činnosti spolupracuje s Veřejným ochráncem práv a vzájemně si vyměňují informace nutné pro výkon své působnosti.

§ 16

Informování o činnosti

- (35) Ochránce práv dětí podává každoročně do 31. března Poslanecké sněmovně souhrnnou písemnou zprávu o své činnosti za předchozí kalendářní rok. Zprávu také zasílá Senátu, prezidentu republiky, vládě, ministerstvům a jiným správním úřadům

⁶ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.

s celostátní působností a vhodným způsobem ji zveřejňuje. Souhrnná písemná zpráva o činnosti zahrnuje zejména:

- a) informaci o činnosti ochránce práv dětí,
 - b) zprávu o jednotlivých věcech, v nichž nebylo dosaženo dostatečných opatření k nápravě,
 - c) doporučení ke změně právních předpisů.
- (36) Poslanecká sněmovna projednává zprávy a informace předložené ochráncem práv dětí. Ochránce práv dětí je oprávněn zúčastnit se schůze Poslanecké sněmovny anebo jejího orgánu, jedná-li se o věcech týkajících se jeho působnosti, i když schůze nebo její část byla prohlášena za neveřejnou. Požádá-li o slovo, bude mu uděleno.
- (37) Ochránce práv dětí vhodným způsobem zveřejňuje
- a) zprávy ze svých šetření včetně závěrečných stanovisek,
 - b) zprávy s výsledky svých výzkumů,
 - c) systémová a jiná doporučení.

Hlava III

Volba a výkon funkce ochránce práv dětí

§ 17

Podmínky volby ochránce práv dětí

- (38) Ochránce práv dětí je volen Poslaneckou sněmovnou na funkční období 6 let z kandidátů, z nichž po dvou navrhuje prezident republiky a po dvou Senát; shodné návrhy jsou přípustné. Tutéž osobu lze zvolit ochráncem práv dětí zvolit nejvýše na dvě po sobě jdoucí funkční období.
- (39) Ochráncem práv dětí může být zvolen každý občan České republiky, jehož odbornost a morální vlastnosti dávají záruku, že bude funkci řádně zastávat, který nejpozději v den volby dosáhl věku 30 let a nejméně 5 let působil v oblasti ochrany práv dětí.
- (40) Návrhy kandidátů na ochránce práv dětí mohou předkládat Senátu a prezidentu republiky organizace sdružující děti a organizace prosazující práva dítěte, které v této oblasti působí nejméně 5 let; každého kandidáta musí podpořit nejméně 5 těchto organizací. Návrhy lze předložit do 15 dnů ode dne zveřejnění výzvy předsedy Senátu nebo prezidenta republiky k předložení návrhů. Kandidáti jsou voleni Senátem nebo vybírání prezidentem republiky z předložených návrhů.

§ 18

Podmínky výkonu funkce ochránce práv dětí

- (41) Funkce ochránce práv dětí je neslučitelná s funkcí prezidenta republiky, poslance, senátora, soudce, Veřejného ochránce práv, jakož i s jakoukoliv činností ve veřejné správě.
- (42) Ochránce práv dětí je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dozvěděl při výkonu funkce, a to i po ukončení výkonu funkce, pokud zákon nestanoví jinak.
- (43) Pro další podmínky výkonu funkce ochránce práv dětí se zákon o Veřejném ochránci práv použije obdobně.

§ 19

Kancelář ochránce práv dětí

- (44) Úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti ochránce práv dětí plní Kancelář ochránce práv dětí (dále jen „Kancelář“), která je organizační složkou státu. Podrobnosti o organizaci a úkolech Kanceláře upravuje statut, který vydá ochránce práv dětí.
- (45) Zaměstnanci Kanceláře vykonávají úkoly v působnosti ochránce práv dětí. Jsou povinni zachovávat mlčenlivost ve stejné míře jako ochránce práv dětí.
- (46) Výdaje na činnost ochránce práv dětí a jeho Kanceláře jsou hrazeny ze samostatné kapitoly státního rozpočtu.
- (47) Platové poměry zaměstnanců Kanceláře se řídí právními předpisy o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy.

§ 20

Spolupráce ochránce práv dětí s dětmi

- (48) Ochránce práv dětí při své činnosti spolupracuje s dětmi.
- (49) Ochránce práv dětí za účelem spolupráce s dětmi zřizuje poradní orgán, se kterým konzultuje svou dosavadní i budoucí činnost a výstupy. Členy poradního orgánu jsou děti, které jsou jmenovány ochráncem práv dětí tak, aby složení poradního orgánu odráželo regionální, národnostní, sociální a kulturní složení obyvatelstva České republiky. Podrobnosti o organizaci a úkolech poradního orgánu upravuje jeho statut, který vydá ochránce práv dětí.

Hlava IV

Přechodné ustanovení

§ 21

Záležitosti spadající do působnosti ochránce práv dětí, které jsou šetřeny ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona předmětem činnosti Veřejného ochránce práv, zůstávají v jeho působnosti a budou jím dokončeny v souladu se zákonem o Veřejném ochránci práv.

ČÁST DRUHÁ

Změna občanského soudního řádu

§ 22

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 269/1996 Sb., zákona č. 202/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 2/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 137/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 276/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 153/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 340/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 59/2005 Sb., zákona č. 170/2005 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 135/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 104/2008 Sb., zákona č. 123/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 295/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 198/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 48/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 69/2011 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 80/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 186/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 218/2011 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 147/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 334/2012 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 369/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., zákona č. 293/2013 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 139/2015 Sb., zákona č. 164/2015 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č.

375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 258/2017 Sb., zákona č. 291/2017 Sb., zákona č. 296/2017 Sb., zákona č. 365/2017 Sb., zákona č. 287/2018 Sb., zákona č. 307/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb. a zákona č. 227/2019 Sb., se mění takto:

Za § 35a vkládá nový § 35b, který zní:

„§ 35b

- (50) V zákonem stanovených případech může ochránce práv dětí podat návrh na zahájení řízení nebo vstoupit do občanského soudního řízení. Ochránce práv dětí může jednáním před soudem pověřit zaměstnance Kancelář ochránce práv dětí.
- (51) Ochránce práv dětí nebo pověřený zaměstnanec Kancelář ochránce práv dětí jsou v takovém řízení oprávněni ke všem úkonům, které může vykonat účastník řízení, pokud nejde o úkony, které může vykonat jen účastník právního poměru.“

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

§ 23

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 590/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 133/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 159/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 265/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 177/2011 Sb., zákona č. 180/2011 Sb., zákona č. 220/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 366/2011

Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 403/2012 Sb., zákona č. 274/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 313/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 136/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 251/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 317/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 137/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 213/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 195/2017 Sb., zákona č. 203/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 335/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 164/2019 Sb., zákona č. 228/2019 Sb. a zákona č. 315/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 14 odst. 3 písmeno l) zní:

„l) Veřejnému ochránci práv a ochránci práv dětí informace, které si vyžádají v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona,“.

2. V § 36 se za písm. u) vkládá písm. v), které zní:

v) ochránce práv dětí Kancelář ochránce práv dětí,“.

Dosavadní písmena v) až zk) se označují jako písmena w) až zl).

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

§ 24

V § 3 odst. 1 písm. b) bodě 8 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 190/2016 Sb. a zákona č. 24/2017 Sb., se slova „Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,“ nahrazují slovy „Veřejný ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí,“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění

§ 25

V § 23 odst. 6 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění zákona č. 381/2005 Sb., písmeno g) zní:

„g) Veřejnému ochránci práv a ochránci práv dětí informace, které si vyžádají v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona,“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o Ústavním soudu

§ 26

Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákona č. 331/1993 Sb., zákona č. 236/1995 Sb., zákona č. 77/1998 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 48/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 114/2003 Sb., zákona č. 83/2004 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., zákona č. 234/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 90/2017 Sb., zákona č. 173/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb. a zákona č. 277/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 64 odst. 1 se za písmeno e) se místo tečky doplňuje „; a“ a doplňuje se nové písmeno f), které zní:
„f) ochránce práv dětí.“
2. V § 64 odst. 2 se za písmeno f) se vkládá nové písmeno g), které zní:
„g) ochránce práv dětí,“.
Dosavadní písmena g) až j) se označují jako písmena h) až k).
3. V § 69 odst. 3 se za slova „Veřejnému ochránci práv“ vkládají slova „a ochránci práv dětí“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o státní sociální podpoře

§ 27

V § 64 odst. 4 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 366/2011 Sb. a zákona č. 64/2014 Sb., se za slovo „práv“ vkládají slova „a ochránci práv dětí“.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona o důchodovém pojištění

§ 28

V § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 190/2016 Sb. a

zákona č. 24/2017 Sb. se slova „Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,“ nahrazují slovy „Veřejný ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí,“.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona o veřejném zdravotním pojištění

§ 29

V § 8 odst. 2 písm. h) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 261/2007 Sb., se slova „Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv“ nahrazují slovy „Veřejný ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí“.

ČÁST DESÁTÁ

Změna zákona o pobytu cizinců na území České republiky

§ 30

V § 178d zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění zákona č. 427/2010 Sb. a zákona č. 303/2013 Sb., se za odst. 2 doplňuje odst. 3, který zní:

„(3) Stejně policie postupuje vůči ochránci práv dětí a zaměstnancům Kanceláře ochránce práv dětí v případě zajištění a výkonu správního vyhoštění nezletilých cizinců a předání nebo průvoz zajištěných nezletilých cizinců a trestního opatření vyhoštění nezletilých cizinců, kteří byli vzati do vyhošťovací vazby nebo kteří vykonávají trestní opatření odnětí svobody.“

ČÁST JEDENÁCTÁ

Změna zákona o Veřejném ochránci práv

§ 31

Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění zákona č. 265/2001 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 314/2008 Sb., zákona č. 198/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 198/2017 Sb. a zákona č. 365/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 4 písm. c) se slova „zdravotnická zařízení a zařízení sociálně-právní ochrany dětí“ nahrazují slovy „a zdravotnická zařízení“.
2. V § 1 odst. 9 se za slova „Nejvyšší kontrolní úřad,“ vkládají slova „na ochránce práv dětí,“.
3. V § 3 odst. 1 se slova „a soudce“ nahrazují slovy „, soudce a ochránce práv dětí“.

4. V § 13 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Spadá-li podnět do působnosti ochránce práv dětí, vyrozumí o tom ochránce stěžovatele a podnět postoupí ochránci práv dětí.“.

ČÁST DVANÁCTÁ

Změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

§ 32

V § 51 odst. 5 písm. e) zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 381/2005 Sb., se slova „Veřejnému ochránci práv“ nahrazují slovy „ochránci práv dětí“.

ČÁST TŘINÁCTÁ

Změna zákona o rozpočtových pravidlech

§ 33

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění zákona č. 493/2000 Sb., zákona č. 141/2001 Sb., zákona č. 187/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 450/2001 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 479/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 482/2004 Sb., zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 546/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 138/2006 Sb., zákona č. 140/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 174/2007 Sb., zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb., zákona č. 26/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 109/2009 Sb., zákona č. 154/2009 Sb., zákona č. 214/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 417/2009 Sb., zákona č. 421/2009 Sb., zákona č. 139/2010 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 370/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 456/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 465/2011 Sb., zákona č. 171/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 501/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 25/2015 Sb., zákona č. 320/2015 Sb., zákona č. 357/2015 Sb., zákona č. 128/2016 Sb., zákona č. 135/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 59/2017 Sb. zákona č. 203/2017 Sb., zákona č. 367/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 367/2019 Sb. a zákona č. 214/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 8 odst. 3 se za slova „Kancelář Veřejného ochránce práv“ doplňují slova „, Kancelář ochránce práv dětí“
2. V § 8 odst. 4 se za slova „Kancelář Veřejného ochránce práv“ doplňují slova „, Kancelář ochránce práv dětí“
3. V § 24 odst. 8 se za slova „Kancelář Veřejného ochránce práv“ doplňují slova „, Kancelář ochránce práv dětí“

ČÁST ČTRNÁCTÁ

Změna zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

§ 34

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 229/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 280/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 354/2003 Sb., zákona č. 480/2003 Sb., zákona č. 41/2004 Sb., zákona č. 218/2004 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 359/2005 Sb., zákona č. 22/2006 Sb., zákona č. 140/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 139/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 457/2008 Sb., zákona č. 153/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 239/2012 Sb., zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 311/2013 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 320/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 51/2016 Sb., zákona č. 135/2016 Sb., zákona č. 185/2016 Sb., zákona č. 192/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 55/2017 Sb., zákona č. 65/2017 Sb., zákona č. 104/2017 Sb. a zákona č. 118/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 3 odst. 1 se za slova „Kancelář Veřejného ochránce práv,“ vkládají slova „Kancelář ochránce práv dětí,“.
2. V § 49 odst. 5 se slova „a Kancelář Veřejného ochránce práv,“ nahrazují slovy „Kancelář Veřejného ochránce práv a Kancelář ochránce práv dětí“.

ČÁST PATNÁCTÁ

Změna zákona o ochraně veřejného zdraví

§ 35

V § 89 odst. 1 písm. i) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění zákona č. 381/2005 Sb., se za slovo „práv“ vkládají slova „a ochránce práv dětí“.

ČÁST ŠESTNÁCTÁ

Změna soudního řádu správního

§ 36

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 314/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 118/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu,

vyhlášeného pod č. 294/2010 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 130/2011 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 322/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 365/2017 Sb., zákona č. 38/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb. a zákona č. 176/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 66 odstavec 3 zní:

„(3) Žalobu jsou oprávněni podat Veřejný ochránce práv nebo ochránce práv dětí, jestliže k jejímu podání prokáží závažný veřejný zájem.“.

2. V § 101a se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí je oprávněn podat ochránce práv dětí, jestliže k jeho podání prokáže závažný veřejný zájem.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

ČÁST SEDMNÁCTÁ

Změna zákona o zaměstnanosti

§ 37

V § 25 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, písmeno m) zní:

„m) Veřejným ochráncem práv, zástupcem Veřejného ochránce práv nebo ochráncem práv dětí,“.

ČÁST OSMNÁCTÁ

Změna zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

§ 38

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění zákona č. 119/2007 Sb., zákona č. 177/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 32/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 250/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 255/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 181/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 135/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 256/2017 Sb., zákona č. 35/2018 Sb., zákona č. 277/2019 Sb. a zákona č. 46/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 58 odst. 1 písmeno d) zní:

„d) Veřejný ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí,“.

2. V § 63 odst. 3 písm. a) se za slova „zástupce Veřejného ochránce práv“ vkládají slova „, ochránce práv dětí“.

ČÁST DEVATENÁCTÁ

Změna zákona o sociálních službách

§ 39

V § 89 odst. 6 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zákona č. 206/2009 Sb. a zákona č. 303/2013 Sb., se slova „a Veřejnému ochránci práv“ nahrazují slovy „, Veřejnému ochránci práv a ochránci práv dětí“.

ČÁST DVACÁTÁ

Změna zákona o střetu zájmů

§ 40

Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 350/2009 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 302/2016 Sb., zákona č. 14/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 112/2018 Sb. a nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 149/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 2 odst. 1 se za písmeno m) vkládá nové písmeno n), které zní:

„n) ochránce práv dětí,“.

Dosavadní písmena n) až q) se označují jako písmena o) až r).

2. V § 5 odst. 3 písm. c) se slova „a v Kanceláři Veřejného ochránce práv“ nahrazují slovy: „, v Kanceláři Veřejného ochránce práv a v Kanceláři ochránce práv dětí“.

3. V § 14a odst. 2 se za písmeno g) vkládá nové písmeno h), které zní:

„h) Kancelář ochránce práv dětí, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. n) a § 2 odst. 2 písm. d), jsou-li u ní zaměstnání,“.

Dosavadní písmena h) až q) se označují jako písmena i) až r).

ČÁST DVACÁTÁ PRVNÍ

Změna zákona o nemocenském pojištění

§ 41

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 2/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 302/2009 Sb., zákona č. 303/2009 Sb.,

zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 157/2010 Sb., zákona č. 166/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 180/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 470/2011 Sb., zákona č. 1/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 169/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 14/2015 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 317/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 195/2017 Sb., zákona č. 259/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 92/2018 Sb., zákona č. 335/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 164/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb. a zákona č. 315/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 5 písm. a) bodě 10 se slova „Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,“ nahrazují slovy „Veřejný ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí,“.
2. V § 92 odst. 2 se za písmeno m) vkládá nové písmeno n), které zní:
„n) ochránce práv dětí Kancelář ochránce práv dětí,“.
Dosavadní písmena n) až z) se označují jako písmena o) až za).

ČÁST DVACÁTÁ DRUHÁ

Změna zákoníku práce

§ 42

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 116/2008 Sb., zákona č. 121/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 294/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 180/2011 Sb., zákona č. 185/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 365/2011 Sb., zákona č. 367/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 385/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 155/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 182/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 298/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 93/2017 Sb., zákona č. 99/2017 Sb., zákona č. 148/2017 Sb., zákona č. 202/2017 Sb., zákona č. 203/2017 Sb., zákona č. 206/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 292/2017 Sb., zákona č. 310/2017 Sb., zákona č. 181/2018 Sb., zákona č. 333/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 358/2019 Sb. a zákona č. 366/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 124 odst. 3 se za slova „vedoucí Kanceláře Veřejného ochránce práv,“ vkládají slova „vedoucí Kanceláře ochránce práv dětí“.
 2. V § 303 odst. 1 písm. b) se za bod 11 vkládá nový bod 12, který zní:
„12. Kanceláři ochránce práv dětí“.
- Dosavadní body 12 až 19 se označují jako body 13 až 20.

ČÁST DVACÁTÁ TŘETÍ

Změna zákona o výkonu zabezpečovací detence

§ 43

Zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 250/2016 Sb. a zákona č. 111/2019 Sb., se mění takto:

1. V § 8 odst. 4 se za slova „Veřejným ochráncem práv“ vkládají slova „, ochráncem práv dětí“.
2. V § 8 odst. 5 se za slova „Veřejnému ochránci práv“ vkládají slova „, ochránci práv dětí“.
3. V § 9 odst. 3 se za slova „Veřejným ochráncem práv,“ vkládají slova „, ochráncem práv dětí“.
4. V § 15 odst. 3 se za slova „Veřejného ochránce práv“ vkládají slova „, ochránce práv dětí“.

ČÁST DVACÁTÁ ČTVRTÁ

Změna zákona o pojišťovnictví

§ 44

V § 128 odst. 1 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 304/2016 Sb., zákona č. 56/2017 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se za písmeno h) vkládá nové písmeno i), které zní:

„i) ochránce práv dětí v souvislosti s šetřením podle zákona upravujícího jeho působnost,“.

Dosavadní písmena i) až o) se označují jako písmena j) až p).

ČÁST DVACÁTÁ PÁTÁ

Změna daňového řádu

§ 45

V § 53 odst. 1 písm. k) zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, se za slovo „práv“ vkládají slova „,nebo ochránci práv dětí“.

ČÁST DVACÁTÁ ŠESTÁ

Změna zákona o zdravotních službách

§ 46

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění zákona č. 167/2012 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 437/2012 Sb., zákona č. 66/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 60/2014, zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 126/2016 Sb., zákona č. 147/2016 Sb., zákona č. 189/2016 Sb., zákona č. 192/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 65/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 193/2017 Sb., zákona č. 206/2017 Sb., zákona č. 251/2017 Sb., zákona č. 290/2017 Sb., zákona č. 44/2019 Sb., zákona č. 45/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 255/2019 Sb., zákona č. 262/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb. a zákona č. 165/2020 Sb., se mění takto:

1. V § 45 odst. 3 písm. b) se za slova „Veřejnému ochránci práv a pověřeným zaměstnancům Kanceláře veřejného ochránce práv“ vkládají slova „nebo ochránci práv dětí a pověřeným zaměstnancům Kanceláře ochránce práv dětí“.
2. V § 65 odst. 2 se za písmeno m) vkládá nové písmeno n), které zní:
„n) ochránce práv dětí v souvislosti s šetřením podle jiného zákona tak, aby byla zajištěna ochrana citlivých údajů třetích osob,“.
Dosavadní písmena n) až p) se označují jako písm. o) až q).
3. V § 65 odst. 2 větě poslední se slova „až n)“ nahrazují slovy „až o)“.

ČÁST DVACÁTÁ SEDMÁ

Změna zákona o specifických zdravotních službách

§ 47

V § 85 odst. 2 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, se za slova „Veřejným ochráncem práv“ vkládají slova „, ochráncem práv dětí“.

ČÁST DVACÁTÁ OSMÁ

Změna zákona o zvláštních řízeních soudních

§ 48

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 161/2016 Sb., zákona č. 189/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 334/2016 Sb., zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 296/2017 Sb. a zákona č. 303/2017 Sb., se mění takto:

1. Za § 8 se vkládá nový § 8a, který včetně nadpisu zní:

„§ 8a

Oprávnění ochránce práv dětí

(52) Ochránce práv dětí může vstoupit do zahájeného řízení

- a) o povolení uzavření manželství nezletilé osoby,
- b) ve věcech ochrany proti domácímu násilí,
- c) ve věcech určení nebo popření otcovství,
- d) ve věcech péče soudu o nezletilé,
- e) ve věcech osvojení.

(53) Ve věcech uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) může ochránce práv dětí podat návrh na zahájení řízení v případech, kdy toto právo svědčí dítěti.“

2. V § 434 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „nebo ochránce práv dětí“.
3. V § 434 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Opatrovníkem nelze jmenovat ochránce práv dětí, podal-li ve věci návrh na zahájení řízení.“.
4. V § 455 odst. 1 se na konci textu věty druhé doplňují slova „nebo ochránce práv dětí“.
5. V § 455 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Opatrovníkem nelze jmenovat ochránce práv dětí, podal-li ve věci návrh na zahájení řízení.“.
6. V § 469 odst. 1 se na konci textu věty druhé doplňují slova „nebo ochránce práv dětí“.
7. V § 469 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Opatrovníkem nelze jmenovat ochránce práv dětí, podal-li ve věci návrh na zahájení řízení.“.
8. V § 482 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „nebo ochránce práv dětí“.

ČÁST DVACÁTÁ DEVÁTÁ

Změna zákona o státní službě

§ 49

V 33 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 195/2016 Sb., zákona č. 302/2016 Sb., zákona č. 319/2016 Sb., zákona č. 24/2017 Sb., zákona č. 66/2017 Sb., zákona č. 205/2017 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., zákona č. 35/2019 Sb. zákona č. 111/2019 Sb. a zákona č. 178/2019 Sb., písmeno m) zní:

„m) Veřejného ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv nebo ochránce práv dětí,“.

ČÁST TŘICÁTÁ
ÚČINNOST

§ 50

Tento zákon nabývá účinnosti 1. července 2021.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

A. Zhodnocení platného právního stavu

1. Východiska pro zřízení instituce ochránce práv dětí

Požadavek zřízení instituce ochránce práv dětí souvisí s mezinárodními závazky České republiky. Zejména se jedná o článek 4 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.) a jej vykládající Obecný komentář č. 2 k této Úmluvě z roku 2002: Role nezávislých národních lidskoprávních institucí. V něm Výbor OSN pro práva dítěte doporučuje zakládání národních lidskoprávních institucí v souladu s tzv. Pařížskými principy⁸, které určují minimální standardy pro jejich založení, kompetence a fungování. Zakládání takových institucí věnujících se prosazování a zajištění práv dítěte je podle Výboru součástí závazku smluvních států zajišťovat provádění Úmluvy a podporovat univerzální provádění práv dětí. Instituce specializující se na dětská práva je důležitá vzhledem k zvláštní zranitelnosti dětí, které nejsou schopny efektivně bránit svá práva. Jejich názory jsou navíc stále jen zřídka brány v potaz. Většina dětí nemá žádný hlas v zákonodárných, vládních a politických procesech, které mají vliv na rozhodnutí týkající se lidských práv. Děti naráží na značné problémy při vyhledávání řešení pro porušení svých práv a využívání státních či jiných orgánů k ochraně svých práv. V neposlední řadě je nezbytné, aby se prosazování a ochrana práv dětí dostaly do hlavního proudu státní politiky a ochrany lidských práv (tzv. mainstreaming) včetně činnosti lidskoprávních orgánů.⁹

Zřízení národního orgánu pro práva dítěte doporučuje např. Evropská úmluva o výkonu práv dětí,¹⁰ která se vztahuje hlavně na procesní práva dítěte v soudním řízení.¹¹ Podle čl. 12 odst. 2 této úmluvy by tyto orgány měly podávat návrhy na posílení právní úpravy výkonu práv dětí, vyjadřovat se k návrhům zákonů týkajících se výkonu práv dětí, poskytovat všeobecné informace o výkonu práv dětí hromadným sdělovacím prostředkům, veřejnosti a osobám a orgánům, které se zabývají problematikou dětí, a zjišťovat názory dětí a poskytovat jim příslušné informace.¹² Zřízení mechanismů prosazování a ochrany lidských práv, které budou svou podobou, pravomocemi i odpovědností uzpůsobeny zvláštním charakteristikám dětí a budou pro děti přístupné, doporučuje řada dalších mezinárodních dokumentů OSN a Rady Evropy.¹³

⁸ Rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 4. 3. 1993, A/RES/48/134, Národní orgány na prosazování a ochranu lidských práv (dále jen „Pařížské principy“).

⁹ Obecný komentář k Úmluvě o právech dítěte č. 2: Role nezávislých národních lidskoprávních institucí. 2002. CRC/GC/2002/2. § 1 - 7.

¹⁰ Publikována pod č. 54/2001 Sb. m. s.

¹¹ Viz čl. 1 odst. 2 úmluvy.

¹² V důvodové zprávě k úmluvě je dokonce uvedeno, že může být vhodné za tímto účelem zřídit samostatný orgán jako např. úřad ombudsmana. Viz důvodová zpráva k úmluvě, str. 10 bod 59 a násl., přístupná zde:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016800cb5ee>

¹³ Jde např. o Směrnici OSN o náhradní péči (rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 24. 2. 2010, A/RES/64/142), Směrnice pro prevenci delikvence mládeže (Rijádská směrnice) (rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 14. 12. 1990, A/RES/45/112), Pravidla pro ochranu dětí a mladistvých zbavených osobní svobody (Havanská pravidla) (rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 14. 12. 1990, A/RES/45/113), Doporučení 1286 (1996) Parlamentního shromáždění Rady Evropy o Evropské strategii pro děti Doporučení Rec(2005)5 Výboru ministrů členským státům o právech dětí žijících v pobytových zařízeních, Doporučení CM/Rec(2008)11 Výboru ministrů členským státům o Evropských pravidlech pro mladistvé pachatele vystavené sankcím a opatřením, Doporučení CM/Rec(2009)10 Výboru ministrů členským státům o integrovaných národních strategiích pro

V rámci Evropské unie samostatnou institucí dětského ombudsmana v současnosti úspěšně využívá 17 členských států a zvláštního zástupce pověřeného výlučně ochranou a prosazováním práv dětí jmenovalo dalších šest. V Evropské unii tak dětského ombudsmana či zvláštního zástupce obecného ombudsmana postrádají jen následující čtyři členské státy: ČR, Německo, Rakousko a Portugalsko.¹⁴

2. Minimální požadavky na podobu a pravomoci národního lidskoprávního orgánu

Základní standardy fungování národních lidskoprávních institucí jsou stanoveny obecně tzv. Pařížskými principy. Níže jsou popsány jednotlivé z nich vyplývající požadavky včetně specifických požadavků na instituce pro práva dětí.

2.1. Podoba národního lidskoprávního orgánu

Dle Pařížských principů národní lidskoprávní instituce nesmí být pod přímou kontrolou moci výkonné, současně však stojí i mimo moc soudní a zákonodárnou a je na nich nezávislá. Je oddělená rovněž od nestátních organizací. Představuje v tomto ohledu určitý „most“ mezi občanskou společností a mocí výkonnou, jakož i mezi státem a mezinárodními institucemi na ochranu lidských práv.¹⁵ Národní lidskoprávní instituce pak může mít v různých státech různé podoby, které se mohou pohybovat od pluralitního orgánu k monistickému, od orgánu s širokou působností po orgán zaměřený například výlučně právě na ochranu práv určité zvlášť zranitelné skupiny.¹⁶ Pařížské principy staví do popředí především nezávislost a pluralismus. Dalšími požadavky jsou pak stabilita mandátu, jeho délka a obnovitelnost, složení orgánu, jeho finanční nezávislost orgánu apod.

Nezávislost

Nejvýznamnějším principem činnosti národní lidskoprávní instituce je nezávislost. Mezi záruky nezávislosti patří tyto požadavky¹⁷:

a) právní a operační autonomie, tj.:

- samostatná právní subjektivita;
- možnost vykonávat pravomoci bez vlivu moci výkonné či jakéhokoli jiného veřejnoprávního nebo soukromoprávního subjektu;
- zakotvení přímé odpovědnosti parlamentu nebo hlavě státu, nikoli vládě;
- pravomoc požadovat spolupráci s veřejnoprávními orgány;
- vnitřní pravidla postupu přijatá bez vnějšího vlivu;

b) finanční autonomie, tj.:

- vlastní rozpočet nezávislý na jiné rozpočtové kapitole;

ochranu dětí před násilím, Doporučení CM/Rec(2011)12 Výboru ministrů členským státům o právech dětí a sociálních službách vstřícných k dětem a rodinám či Pokyny Výboru ministrů o justici vstřícné k dětem ze dne 17. 11. 2010.

¹⁴ Viz webové stránky Evropské sítě dětských ombudsmanů: https://enoc.eu/?page_id=2469.

¹⁵ Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva. *National Human Rights Institutions: History, Principles, Roles and Responsibilities*. New York a Ženeva, 2010. s. 13. Publikace je dostupná z: http://www.ohchr.org/Documents/Publications/PTS-4Rev1-NHRI_en.pdf.

¹⁶ *Tamtéž.*, s. 3.

¹⁷ Manuál OSN ke zřízení a posílení národních orgánů na prosazování a ochranu lidských práv. New York a Ženeva: UN, Centre for Human Rights, 1995 s. 10-11. Dostupný z: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/training4en.pdf>.

- stabilní a dostatečné financování ze strany státu k výkonu mandátu.

c) záruka stability mandátu:

- způsob ustanovení členů instituce volbou nebo jiným nezávislým způsobem;
- stanovená kritéria pro výběr členů;
- přiměřená délka mandátu;
- jasná pravidla pro odvolání z funkce respektující nezávislost instituce;
- imunita členů instituce chránící nezávislost jejich jednání.

Z principu nezávislosti instituce poté vyplývají další požadavky na fungování orgánu, které zahrnují požadavky:

- d) složení orgánu, které by mělo být založeno na principech pluralismu a diverzity, aby odráželo sociální profil společnosti.**
- e) odpovídající počet zaměstnanců pro výkon mandátu a nezávislost při jejich výběru**
- f) odbornost a nezbytné profesní dovednosti členů a zaměstnanců instituce v oblasti lidských práv**

Reprezentativní složení orgánu

Národní lidskoprávní instituce by měla být ustanovena způsobem, který poskytuje nezbytné záruky pluralitního zastoupení všech subjektů ve společnosti, které se věnují prosazování a ochraně lidských práv. Těmi jsou nevládní organizace, odbory, sociální a profesní organizace, představitelé různých filozofických a náboženských směrů, univerzity a jiní odborníci jakož i zástupci legislativy a exekutivy, kteří by však vždy měli mít pouze poradní hlas.¹⁸ Princip pluralismu však neznamená, že Pařížským principům bude odpovídat pouze kolektivní orgán. Může být respektován i při monokratickém uspořádání národní lidskoprávní instituce např. prostřednictvím oprávnění různých společenských skupin nominovat kandidáty, účinnou spoluprací instituce s různými společenskými skupinami, prostřednictvím poradních výborů, sítí, konzultací nebo veřejných fór či zastoupením různých společenských skupiny mezi zaměstnanci instituce.¹⁹

Přístupnost a participace dětí

Specifická národní lidskoprávní instituce zaměřená na práva dítěte by měla fungovat tak, aby děti byly schopné se na ní jednoduše a přímo obrátit, hovořit s jejími zaměstnanci a obdržet od nich odpovídající informace. Měla by být ve vztahu k dětem aktivní a sama děti oslovovat a umožnit jim tak realizovat jejich právo být slyšen v souladu s čl. 12 Úmluvy o právech dítěte.²⁰ Instituce i její zaměstnanci by měli k dětem přistupovat a komunikovat s nimi vstřícným a přístupným způsobem zohledňujícím jejich rozumovou a volní vyspělost tak, aby jí děti rozuměly a měly v ní důvěru. Národní lidskoprávní instituce pro práva dítěte by měly vytvářet konzultační programy a komunikační strategie vůči dětem.²¹ Při své komunikaci by měly zohlednit i moderní komunikační technologie, tj. především internet (např. webové stránky ve formě přístupné dětem) a sociální sítě. K zajištění participace dětí pak může sloužit např. poradní sbor dětí jako konzultativní orgán instituce.

¹⁸ Pařížské principy, Složení a záruky nezávislosti a pluralismu, bod 1. (e).

¹⁹ Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva. cit. dílo s. 37.

²⁰ K tomu viz též Výbor OSN pro práva dítěte. Obecný komentář č. 2, odst. 16.

²¹ *Tamtéž.*, odst. 17.

2.2. Mandát národní lidskoprávní instituce

Národní lidskoprávní instituce by měla mít co nejširší mandát. Šíři mandátu lze přitom definovat jak z hlediska působnosti (čemu se může věnovat), tak i z hlediska pravomocí (co může dělat). Působnost lze pojímat z hlediska věcného či osobního. Pravomoci národního lidskoprávní instituce se tradičně dělí na pravomoc „chránit“ lidská práva a pravomoc „prosazovat“ lidská práva.

2.2.1 Působnost národní lidskoprávní instituce

Věcná působnost

Věcná působnost by měla vycházet z principu nedělitelnosti, vzájemné provázanosti a univerzality lidských práv, a měla by tak zahrnovat všechna lidská práva.²² Působnost národní lidskoprávní instituce pro práva dítěte by pak zahrnovat všechna práva garantovaná v Úmluvě o právech dítěte, jejích opčních protokolech, jakož i v dalších relevantních mezinárodních lidskoprávních dokumentech tak, aby účinným způsobem pokrývala všechna lidská práva dítěte, tj. občanská a politická práva, stejně jako hospodářská, sociální a kulturní práva.²³

Osobní působnost

Stejně tak by i osobní působnost by měla být co nejširší, aby se národní lidskoprávní instituce mohl skutečně zabývat jakoukoli situací porušení lidských práv.²⁴ Osobní působnost by měla zahrnovat všechny relevantní veřejnoprávní i soukromoprávní subjekty, jejichž jednání může mít vliv na požívání lidských práv.²⁵ Toto platí i pro národní lidskoprávní instituci pro práva dítěte. Nepřiměřené a nevhodné důsledky takto široce vymezené osobní působnosti lze případně regulovat prostřednictvím omezení typu pravomocí ve vztahu k některým skupinám subjektů. Ve vztahu k soukromoprávním subjektům může být např. omezena pravomoc projednávat individuální stížnosti.²⁶ Národní lidskoprávní instituce by měly respektovat nezávislost moci soudní i zákonodárné a nijak nezasahovat do jejich činnosti a rozhodování. Měly by však být oprávněny jejich činnost odborně monitorovat, hodnotit a komentovat z hlediska ochrany lidských práv a dávat případná doporučení k jejímu zlepšení, případně se jinak podílet na jejich činnosti (např. oprávněním podávat soudům návrhy či vstupovat do soudních řízení na podporu stran).²⁷

2.2.2 Pravomoci národní lidskoprávní instituce

2.2.2.1. Pravomoc chránit lidská práva

Pravomoc „chránit“ lidská práva spočívá v pomoci identifikovat a vyšetřovat porušení lidských práv, vyvodit odpovědnost pachatelů za tato porušení a poskytnout či zprostředkovat obětem nápravu a zadostiučinění. Ve většině států tyto úkoly naplňují soudy, státní zastupitelství, správní orgány či jiné orgány veřejné moci nadané donucovacími pravomocemi. Ty by národní lidskoprávní instituce neměly v žádném případě nahrazovat a jejich činnost by tak neměla spočívat ve vydávání autoritativních meritorních rozhodnutí. Národní lidskoprávní instituce však může k ochraně práv jednotlivců přispět svou možností neformálně se zabývat jednotlivými případy a hledat v nich smírná řešení a zkoumat obecné otázky týkající se

²² Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva. cit. dílo s. 26, 32.

²³ Výbor OSN pro práva dítěte. Obecný komentář č. 2, odst. 8.

²⁴ Pařížské principy, Pravomoci a odpovědnost, bod 3. (a) (ii).

²⁵ Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva. cit. dílo s. 21, 28.

²⁶ *Tamtéž.*, s. 20.

²⁷ *Tamtéž.*, s. 33.

naplňování lidských práv bez nutnosti individuální stížnosti. Ochrana lidských práv měly mít následující podobu²⁸:

a) zabývat se porušeními či jinými otázkami ochrany lidských práv

Ochrana lidských práv je velmi úzce spjata s analýzou úrovně ochrany a uplatňování jednotlivých lidských práv. Toto zkoumání může probíhat na obecné, systémové úrovni, anebo v individuálním případě. Na systémové úrovni jde většinou o monitorování stavu dodržování lidských práv, resp. konkrétního práva či jeho konkrétního aspektu v daném státě, zatímco v druhém případě jde o „šetření“ individuálních stížností spojené často s poradenstvím stěžovatelům, jak mají své problémy řešit. Cílem těchto kroků je pak zjistit, jak se určité lidskoprávní otázky řeší v praxi, a formulovat případně doporučení, jak by se mohly řešit lépe.

Pravomoc šetření nutně vyžaduje zakotvení specifických oprávnění pro národní lidskoprávní instituce. Konkrétně jde zejména o tato oprávnění:

- oprávnění požadovat předložení dokumentů;
- oprávnění konat šetření na místě;
- oprávnění žádat podání svědectví a vysvětlení.

b) přijímat a vyšetřovat individuální stížnosti

Pravomoc národních lidskoprávních institucí zaměřených na práva dítěte přijímat a vyšetřovat individuální stížnosti ve všech situacích, v nichž může docházet k porušování práv dítěte, je vnímána jako velmi významná.²⁹ Pro dítě jsou totiž velmi často jiné, tradiční ochranné mechanismy špatně přístupné. Děti jako zvláště zranitelná skupina s velkou pravděpodobností často nebudou znát svá práva a mechanismy, které existují za účelem jejich ochrany. I pokud si svých práv vědomy jsou, nemají často k dispozici odpovídající podporu (zastoupení), která by jim pomohla se jich domáhat, a často se mohou též zdráhat obrátit se na oficiální orgán jako např. soud s formální stížností.³⁰ Tato specifická instituce tak může být dětem při řešení jejich problémů nejlépe přístupná. Národní lidskoprávní instituce pro práva dítěte by měla fungovat se sníženou formálností a naopak zvýšenou flexibilitou. To by měla odrážet i absence formálních požadavků na obsah a formální náležitosti stížnosti v případě, že ji podává samo dítě, anebo v absenci požadavku schválení podání stížnosti zákonným zástupcem či opatrovníkem či jiným zástupcem dítěte.

Postupy a oprávnění národního orgánu se při šetření individuálních stížností významným způsobem neliší od těch, které se uplatňují v rámci obecného šetření popsané výše. Jejich účelem a výstupem je pak určité nezávazné stanovisko či doporučení k řešení individuálního problému.³¹ Pravomoc přijímat a vyšetřovat individuální stížnosti tak může být určitou metodou conciliace a mediace směřující ke smírnému řešení sporů. V případě, že instituce nebude oprávněna projednat stížnost dítěte, tak by měla dítěti vždy poskytnout alespoň poradenství a doporučit mu, jak by jeho problém mohl být co nejvhodněji řešen.

c) domáhat se nápravy a zadostiučinění

Šetření porušení lidských práv bývá u národních lidskoprávních institucí doprovázena pravomocí iniciovat řízení před soudem nebo do již zahájeného řízení vstoupit.³² Tato pravomoc souvisí především se dvěma typy oprávnění:

²⁸ *Tamtéž.*, s. 78.

²⁹ Výbor OSN pro práva dítěte. Obecný komentář č. 2, odst. 19 (a).

³⁰ *Manuál OSN* Odst. 284.

³¹ Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva. cit. dílo s. 43.

³² *Tamtéž.*, s. 33.

- obrátit se na soud nebo jiný orgán v návaznosti na výsledek svého šetření s cílem dosáhnout autoritativního rozhodnutí ve věci, zda práva jsou porušována či nikoliv.³³
- vstoupit do probíhajícího řízení, které se dotýká lidskoprávních otázek, a to obvykle ve formě poradního stanoviska (*amicus curiae*);³⁴

Národní lidskoprávní instituce pro práva dítěte by pak měly být oprávněny poskytnout dítěti podporu při zajištění přístupu k soudu. Tato pravomoc by přitom měla zahrnovat oprávnění podat vlastním jménem návrh na zahájení příslušného řízení či poskytnout dítěti právní pomoc k jeho podání, vstupovat do probíhajících soudních řízení na ochranu dítěte či poskytovat soudům expertízu v oblasti práv dítěte.³⁵

2.2.2.2. Pravomoc poskytovat vládním orgánům i parlamentu rady a asistenci

V souladu s Pařížskými principy by úkolem národní lidskoprávní instituce pro práva dítěte mělo být též:

- analyzovat platné a účinné zákonné normy a návrhy zákonů a formulovat ve vztahu k nim doporučení zohledňující lidská práva³⁶;
- doporučit příslušným orgánům přijetí nové právní úpravy nebo změnu stávající právní úpravy³⁷;
- upozorňovat vládu na oblasti, v nichž dochází k porušování lidských práv, přijímat doporučení za účelem jejich ukončení³⁸;
- prosazovat ratifikaci mezinárodních úmluv o lidských právech, harmonizaci národní legislativy a praxe s těmito úmluvami a jejich účinnou implementaci³⁹;
- přispívat do zpráv států o plnění jejich závazků vyplývajících z mezinárodních úmluv o lidských právech, a vyjádřit svůj názor k věci při plném zachování své nezávislosti⁴⁰.

2.2.2.3. Pravomoc prosazovat lidská práva

Poslední pravomocí národních lidskoprávních institucí dle Pařížských principů je prosazování lidských práv, kterým lze rozumět „vytváření národní kultury lidských práv, v jejímž rámci bude rozvíjena tolerance, rovnost a vzájemný respekt.“⁴¹ Pravomoc prosazovat umožňuje šířit informace, povědomí a znalosti o právech garantovaných v jednotlivých lidskoprávních úmluvách obecné veřejnosti, jakož i specifickým cílovým skupinám. Pravomoc je založená na metodách lidskoprávního vzdělávání, šíření informací a zvyšování povědomí o lidských právech. Jejím cílem by mělo být vytvoření společnosti, v níž držitelé těchto práv znají svá práva, stejně jako prostředky nápravy pro případ, že by jejich práva byla porušena, ale zároveň rozumí tomu, že i ostatní lidé jsou poživateli lidských práv a že každý nese odpovědnost za jejich prosazování a ochranu.⁴²

³³ Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva. cit. dílo s. 99.

³⁴ Manuál OSN k, odst. 295.

³⁵ *Tamtéž.*, odst. 14 a 19 (p) a (r).

³⁶ Pařížské principy, bod 3 (a) (i).

³⁷ *Tamtéž.*, bod 3 (a) (i).

³⁸ *Tamtéž.*, bod 3 (a) (iv).

³⁹ *Tamtéž.*, bod 3 (b) a (c).

⁴⁰ *Tamtéž.*, bod 3 (d). V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že národní orgán by nikdy neměl být tím orgánem, který zprávu jménem státu zpracovává a podává. Národní orgán je případně oprávněn předložit příslušnému mezinárodnímu orgánu vlastní zprávu.

⁴¹ Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva. cit. dílo s. 21.

⁴² *Tamtéž.*, s. 73.

Národní lidskoprávní instituce mohou naplňovat pravomoc prosazovat lidská práva nejrozličnějšími způsoby. Jde např. o:

- kampaně zaměřené na zvyšování obecného povědomí o lidských právech;
- školení určená obecné veřejnosti či specifickým skupinám, jako nevládní organizace, policie, vězeňská služba, armáda, novináři, soudci a soudní úředníci;
- publikace, např. výroční či jiné zprávy;
- semináře a workshopy;
- komunitní iniciativy (sport, divadlo, film, výtvarné umění);
- spolupráci na vytváření osnov pro základní, střední i vysoké školy;
- mediální výstupy, vydávání tiskových zpráv a pořádání tiskových konferencí.⁴³

3. Závěr

Jak bylo rozebráno výše, národní lidskoprávní instituce pro práva dítěte by měla dodržovat principy nezávislosti, reprezentativnosti a participace. Jeho mandát by měl zahrnovat co nejširší věcnou i osobní působnost a zachovány všechny tři skupiny pravomocí, tj.:

- 1) Pravomoc chránit práva dítěte, pod kterou spadají pravomoci:
 - a) Zabývat se porušeními či jinými otázkami ochrany práv dítěte
 - b) Přijímat a vyšetřovat individuální stížnosti
 - c) Domáhat se nápravy a zadostiučinění
- 2) Pravomoc poskytovat vládním orgánům i parlamentu rady a asistenci; a
- 3) Pravomoc prosazovat práva dítěte.

B. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

1. Obecné zhodnocení hlavních principů navrhované právní úpravy

Navrhovaná úprava instituce ochránce práv dětí vychází z výše uvedených požadavků na národní lidskoprávní instituci pro práva dítěte. Ochránce práv dětí má být nezávislý institut, což bude v českém právním prostředí zajištěno jeho oddělením od moci výkonné a jejího vlivu a jeho odpovědností Poslanecké sněmovně, která jej má rovněž volit.

Za účelem účinné ochrany a prosazování práv dětí v České republice se návrh drží co nejširšího pojetí této instituce. Ochránce práv dětí tak dle předkládaného návrhu bude mít působnost zahrnující všechna práva obsažená v Úmluvě o právech dítěte a dalších specifických mezinárodních dokumentech a bude se vztahovat na všechny relevantní správní orgány i právnické a fyzické osoby (srov. zejména § 3 návrhu zákona). Půjde tedy nejen o orgány státu, ale i o orgány samosprávy při výkonu své přenesené působnosti či subjekty pověřené výkonem veřejné správy, ale i o obce a kraje při výkonu své samostatné působnosti a také právnické a fyzické osoby podnikající a poskytující tedy zboží či služby dětem, čímž se tudíž mohou dotknout jejich práv (např. jako spotřebitelé, diskriminace apod.). Vůči těmto osobám však ochránce práv dětí bude mít omezenější oprávnění. Působnost ochránce práv dětí se nebude vztahovat na moc zákonodárnou, soudní, vládu a další nezávislé orgány. Nebude tak moci jejich

⁴³ Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva. cit. dílo., s. 22.

činnost šetřit, bude mu nicméně zachována možnost jejich kroky nezávisle analyzovat a hodnotit.

Ochránce práv dětí bude také mít všechny výše vyjmenované a rozebrané pravomoci (srov. zejména § 4 návrhu zákona). Za účelem ochrany práv dítěte je ochránci práv dětí především monitorování naplňování práv dítěte šetřením jednání orgánů a osob ve své působnosti z hlediska souladu s právy dítěte včetně specifických pravomocí v oblasti ochrany před špatným zacházením, diskriminací, ochrany práv cizinců či osob se zdravotním postižením, kterými bude naplňovat mezinárodní závazky ČR. Na základě svých zjištění pak bude moci formulovat systémová doporučení ke zlepšení ochrany práv dítěte a ty adresovat parlamentu, vládě, dotčeným orgánům ve své působnosti, ale i široké veřejnosti. Dále může v návaznosti na vlastní šetření podat návrh na zahájení řízení před Ústavním soudem či obecnými soudy směřující k zajištění ochrany práv dítěte nebo do těchto řízení za tímto účelem vstoupit, a tím se domáhat nápravy či zadostiučinění. Při prosazování práv dítěte ochránce práv dětí má za úkol spolupracovat s dětmi přímo anebo prostřednictvím organizací působících v oblasti práv dětí, zjišťovat jejich názor a podporovat jejich zájem o veřejné otázky, organizovat pro ně různé vzdělávací a osvětové akce a podporovat zvyšování povědomí o právech dítěte ve společnosti. Pro účinný výkon pravomocí v souladu s aktuální úrovní ochrany lidských práv je zakotvena i povinnost spolupráce s relevantními zahraničními a mezinárodními subjekty působících v oblasti práv dítěte.

Základním principem práce ochránce bude vždy nejlepší zájem dítěte v souladu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte (srov. zejména § 5 návrhu zákona). Ochránce práv dětí bude při své činnosti s dítětem maximálně komunikovat, zjišťovat a zohledňovat jeho názor s přihlédnutím k jeho věku a rozumové a volní vyspělosti a posilovat tak jeho participaci. Ochránce bude prosazovat práva dětí posilováním jejich participace, spoluprací a konzultacemi a jejich zapojováním do své činnosti či do činnosti jiných veřejných orgánů, ale také veřejnou osvětou a zvyšováním povědomí a znalostí veřejnosti o právech dítěte. Aby ochránce dětských práv mohl hájit zájmy dětí, musí tyto zájmy i názory dětí znát. Funkci ochránce dětských práv by tak měla zastávat osoba, která se dlouhodobě zabývá ochranou dětských práv a jejíž osobnostní profil a vzdělání zajistí, že názory úřadu budou respektovány (srov. zejména § 17 návrhu zákona). Fungování úřadu musí být přizpůsobeno tomu, že jejími hlavními „klienty“ budou děti, mechanismus přijímání a vyřizování podnětů a stížností musí fungovat i velmi neformálním způsobem, úřad by měl být dětem plně „k dispozici“. Ochránce by měl zároveň sloužit jako určitý komunikační kanál mezi dětmi a orgány veřejné moci, které o nich mohou rozhodovat. Jako „mluvčí“ dětí může zároveň jejich přání a potřeby zpřístupnit veřejnosti, což samozřejmě funguje i opačným směrem, kdy dětem postupuje informace, které jsou naopak nutné pro ně.

Působnost ochránce práv dětí může někdy zdánlivě konkurovat s kompetencí jiných podobných, již existujících institucí, jako zejména veřejný ochránce práv, který již v současnosti, byť v omezené míře dané svým mandátem, působí k ochraně lidských práv v ČR včetně práv dítěte. Obě instituce by měly být komplementární. Rozdělení jejich pravomocí je zákonem jasně stanoveno, a to hranicí 18 let věku. Osoby pod touto věkovou hranicí by měly spadat do působnosti ochránce práv dětí, osoby nad ní pak do působnosti veřejného ochránce práv. Výjimkou budou některé specifické věcné pravomoci např. v oblasti školství či vězeňství, kde bude tato hranice překročena v zájmu zachování kontinuity práce a také intenzivní pomoci mladým dospělým. Vzájemná spolupráce je však předpokládána a očekávána v zájmu efektivního prosazování lidských práv všech občanů.

Veřejný ochránce práv, který sám ostatně mnohé z popsaných principů při své činnosti naplňuje, ostatně slouží rovněž jako inspirace pro nastavení fungování nové instituce, a to jak již z hlediska vzniku mandátu (podmínky kandidatury, volba Poslaneckou sněmovnou,

fungování Kanceláře jako výkonného orgánu), tak samotné jeho činnosti (oprávnění a výkon jednotlivých pravomocí). Zákon proto na příslušných místech výslovně odkazuje na právní úpravu zákona o Veřejném ochránci práv. V případě pravomocí, které nyní veřejný ochránce práv nemá, slouží jako inspirace jiné podobné instituce (např. státní zastupitelství v případě přístupu k soudu).

2. Inspirace ze zahraničí

Inspiračními zdroji využitými při přípravě návrhu byl zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv a cizí právní úpravy ochránců dětských práv, zejména Slovenské republiky, Chorvatska, Švédska a Irska. V určité míře se přihlédlo i k textu někdejšího věcného záměru zákona o dětském ombudsmanovi z roku 2010 a výstupu z následných veřejných konzultací a provedených analýz.

3. Dopad na zákaz diskriminace

Jedním ze základních principů činnosti ochránce práv dětí je rovný přístup ke všem dětem bez jakýchkoliv rozdílů. Ochránce bude přijímat podněty od všech osob bez rozdílu a bude svou činnost zaměřovat na všechny relevantní témata týkající se práv dětí. Vzhledem k převzetí pravomoci národního orgánu pro rovné zacházení a ochranu před diskriminací v záležitostech týkajících se dětí dle příslušných směrnic Evropské unie, obdobně jako v současnosti činí veřejný ochránce práv, a sledování naplňování Úmluvy o právech dítěte a dalších mezinárodních závazků České republiky vyplývajících např. z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace a Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen instituce ochránce práv dětí bude přímo přispívat k odstraňování diskriminace v České republice.

4. Dopad na rovnost žen a mužů

Co se týče dopadu na rovnost žen a mužů, předkládaný návrh má na ni potenciálně pozitivní dopad. Dívky a chlapci se totiž v průběhu svého dětství setkávají s různými formami negativních genderových stereotypů a znevýhodněním na základě pohlaví. Dívky například častěji čelí poruchám příjmu potravy z důvodu společenských očekávání či zvýšenému riziku sexuálního násilí včetně jeho online forem. Analýzy České školní inspekce oproti tomu ukazují, že chlapci jsou znevýhodňováni ve vzdělávacím procesu kupříkladu tím, že za stejné studijní výsledky dostávají horší známky. Z dosavadních podnětů veřejnému ochránci práv nadto vyplývá, že řada stížností či dotazů dětí souvisí s genderově specifickými životními situacemi (např. potrat bez vědomí rodičů, tělocvik a menstruace apod.). Absence osvěty a diskusí na téma rovnosti, genderu a LGBT ve vzdělávacích osnovách, ač děti tato témata zajímají, pak byla zmíněna samotnými mladými delegáty v rámci dětské sekce 24. semináře o naplňování Úmluvy o právech dítěte ze dne 2. 3. 2020 v Poslanecké sněmovně. Pokud bude nově vytvořený institut ochránce, resp. ochránkyně práv dětí tyto nerovnosti reflektovat a na systémové úrovni přispívat k jejich řešení, přispěje ke zlepšení situace rovnosti mužů a žen.

C. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Česká republika je ze strany Výboru OSN pro práva dítěte dlouhodobě kritizovaná za to, že dosud nezřídila nezávislý národní orgán za účelem vnitrostátního monitorování naplňování Úmluvy o právech dítěte.⁴⁴ Ochranu práv dětí v současnosti v ČR vykonávají různé orgány s různou působností a různými typy pravomocí.

⁴⁴ Závěrečná doporučení Výboru OSN pro práva dítěte ke Třetí a čtvrté periodické zprávě České republiky o naplňování Úmluvy o právech dítěte, 2011, CRC/C/CZE/CO/3-4, odst. 16 a 17.

Problematikou práv dítěte se v českém prostředí zabývá široké spektrum úřadů a institucí. V současnosti vykonává největší podíl činností týkajících se práv dětí Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), které je zároveň i koordinačním místem implementace Úmluvy o právech dítěte. Vykonává právní, metodickou a kontrolní činnost v oblasti sociálně-právní ochrany dětí včetně přezkumu rozhodnutí krajských úřadů v odvolacím a přezkumném řízení a metodickou, konzultační a koncepční činnost v oblasti sociální práce. Sleduje a analyzuje sociálně-právní ochranu dětí. Pověřuje nestátní subjekty výkonem sociálně-právní ochrany dětí. Vyplácí státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Vykonává agendu náhradní rodinné péče, tj. vedení evidence dětí a žadatelů, zprostředkování náhradní rodinné péče, odborné posuzování dětí a žadatelů, analytickou a lektorskou činnost a konzultační, metodickou a kontrolní činnost při zprostředkování osvojení a pěstounské péče. Výkon sociálně-právní ochrany dětí je zajištěn v přenesené působnosti obecními a krajskými úřady.

Agenda sociálně-právní ochrany dětí ve vztahu k cizině spadá do působnosti Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Role Úřadu jako ústředního orgánu spočívá v zastupování České republiky navenek v rámci mezinárodních úmluv o ochraně práv dětí. Specifická činnost Úřadu zahrnuje vymáhání výživného do a z ciziny, zajišťování aktivit spojených s mezinárodním osvojením a občanskoprávními aspekty mezinárodních únosů dětí. Agenda Úřadu je úzce propojena s činností Ministerstva práce a sociálních věcí a dalších orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

Z pohledu zdravotnictví se problematice dětí věnuje Ministerstvo zdravotnictví. Zabývá se zejména problematikou praktického lékařství pro děti a dorost, prevencí násilí na dětech či podporou rodin s dětmi se zdravotním postižením a fungováním dětských domovů pro děti do 3 let (bývalých kojeneckých ústavů). Ministerstvo vnitra se spolu s Policií ČR zabývá komerčním a sexuálním zneužíváním dětí, problematikou boje proti obchodování s lidmi a domácího násilí, řešením rizikového chování mladistvých, užíváním návykových látek u dětí a mládeže i prevencí kriminality dětí a mladistvých. Školy všech stupňů stejně jako dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy a výchovné ústavy patří do kompetence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, do jehož působnosti náleží také střediska výchovné péče. Jednotlivá školská zařízení poskytují pomoc dětem v zařízeních před jejich propuštěním a připravují je na vstup do života a ve spolupráci s orgány sociálněprávní ochrany dětí a poskytovateli sociálních služeb se podílí na zprostředkování ubytování a zaměstnání. Ministerstvo školství provádí pravidelné kontroly dodržování práv dětí umístěných v zařízeních. Agendou rodinného práva a činností soudů, zejména v oblasti opatrovnických řízení a soudnictví ve věcech mládeže a dále zákonnou úpravou trestněprávní ochrany dětí a mládeže, se zabývá Ministerstvo spravedlnosti.

Z výše uvedeného je zřejmé, že v oblasti ochrany práv dětí v České republice funguje množství orgánů, které se mu věnují vždy v určité oblasti v souladu se svými zákonnými kompetencemi. Žádný tak neplní podmínky národní lidskoprávní instituce pro práva dítěte v celé šíři. Žádný z těchto zmíněných orgánů rovněž neplní požadavek nezávislosti, jelikož se jedná o orgány moci výkonné. Neplní ani mnohé další principy. Žádný nemá nastavený systém zvláštní komunikace s dětmi, natož jejich aktivního oslovování, žádný nemá pravomoc systematicky prosazovat a chránit dětská práva včetně kompetence šetřit obecné či individuální případy porušování či ohrožování dětí, zvyšovat povědomí o právech dětí ve společnosti, hodnotit relevantní národní právní rámec.

Jak bylo uvedeno výše, institucí do určité míry naplňujícím Pařížské principy (zejm. nezávislost a činnost působící k ochraně lidských práv) je veřejný ochránce práv. Veřejný ochránce se právům dítěte věnuje v rámci své zákonné činnosti, nemá však výslovnou pravomoc sledovat naplňování Úmluvy o právech dítěte. Nemá ani žádné zvláštní pravomoci,

jak práva dětí chránit (např. podávat návrhy soudu). Není rovněž pověřen šířením osvěty v oblasti dětských práv včetně prosazování participace dětí. Veřejný ochránce zároveň nemá dostatečné kapacity, aby se záležitostem dětí v rámci své stávající působnosti plně věnoval, a nemůže tak plnit úlohu národní lidskoprávní instituce pro práva dítěte. Vzhledem k mnoha dlouhodobě přetrvávajícím problematickým agendám v oblasti dětských práv je naopak třeba zavdat vzniku plně funkční instituce.

Cílem snahy o zřízení postu ochránce práv dětí tedy je, aby existoval úřad, který bude chránit a prosazovat práva a zájmy dětí a bude ovlivňovat tvorbu státních politik tak, aby na ně brala větší ohled. Jak bylo nastíněno výše, bude tak činit jak v individuálních případech na základě podnětu či šetření z vlastní iniciativy, tak i na obecné úrovni. Bude analyzovat úroveň dětských práv v jednotlivých oblastech, vydávat doporučení a prosazovat je ve spolupráci s relevantními aktéry, zvyšovat povědomí pracovníků s dětmi i široké veřejnosti o právech dítěte, aktivně se zapojovat do soudních řízení, a to vše v nepřetržité součinnosti se samotnými dětmi. Ochránce práv dětí tak doplní zmíněné mezery v systému a zastřeší ho. Jedna instituce bude moci záležitosti týkající se dětí řešit systematicky a komplexně. Pro veřejnosti i samotné děti bude nadto tento systém nejsrozumitelnější, a děti se tak budou moci pomoci domoci jednoduše. To přispěje ke zlepšení v mnoha dlouhodobě problematických oblastech, jako je kupříkladu školství, zdravotnictví, soudnictví a náhradní péče.

D. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Předložený návrh je v souladu se všemi právními předpisy, které jsou součástí ústavního pořádku České republiky. Ustanovení čl. 32 Listiny základních práv a svobod dětem zaručuje zvláštní ochranu. Právě institut ochránce práv dětí tuto ochranu bude zaručovat v praxi, jelikož děti vzhledem ke své zranitelnosti nejsou schopny se vždy účinně chránit, resp. pro ně je výkon ochrany vlastních práv nadměrně složitý. Cílem zřízení nového institutu je podpořit implementaci práv dětí v České republice zejména dle Úmluvy o právech dítěte a dalších mezinárodních závazků, které jsou ve vztahu k dětem reflektovány i v jednotlivých ustanoveních Listiny základních práv a svobod.

E. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Předložený návrh se nedotýká právních předpisů Evropské unie ani judikatury soudních orgánů Evropské unie a nepřispívá přímo k jejich implementaci. Zvláštní ochrana práv dítěte je však mimo jiné obecně garantována v článku 3 odst. 3 a 5 Smlouvy o Evropské unii a v článku 24 Listiny základních práv EU obsahujícím právo na zvláštní ochranu, participaci, právo být slyšen, udržovat pravidelné vztahy s oběma rodiči a mít nejlepší zájem vzat v potaz jako prvořadé hledisko. Evropská unie zřízení instituce ochránce práv dětí dlouhodobě podporuje.⁴⁵

F. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navržená právní úprava má za cíl implementaci Úmluvy o právech dítěte a opakovaných doporučení Výboru OSN pro práva dítěte, který Českou republiku dlouhodobě nabádá

⁴⁵ Srov. např. Agentura Evropské unie pro základní práva a Rada Evropy. Příručka evropského práva v oblasti práv dítěte. 2015. Dostupné [zde](#).

k založení instituce ochránce práv dětí. Naplňování mezinárodních závazků tedy podporuje a není ani s žádnými jinými mezinárodními závazky v rozporu. Jak již bylo naznačeno výše, obecný komentář č. 2 k Úmluvě považuje založení nezávislé lidskoprávní instituce pro ochranu práv dětí za součást plnění závazků smluvních států. Výkon jednotlivých pravomocí ochránce pak směřuje k naplňování dalších mezinárodních závazků. Konkrétně lze zmínit např. monitoring naplňování Úmluvy, jež mluví sám za sebe, sledování naplňování práv dětí se zdravotním postižením, přispívající k naplňování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, či práv dětí odlišného etnického původu, podporující implementaci Úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace, či k prosazování práva na rovné zacházení se všemi dětmi v návaznosti na relevantní směrnice EU. Tím přispívá i k naplňování dalších relevantních mezinárodních úmluv jako je Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Evropská úmluva o výkonu práv dětí apod.

G. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet

Předpokládaný finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet lze odvodit od více než dvacetileté zkušenosti s fungováním instituce veřejného ochránce práv. Kancelář veřejného ochránce práv má v současnosti cca 160 zaměstnanců, z toho cca 100 odborných pracovníků. Její roční rozpočet na platy byl v roce 2019 cca 85 mil. Kč. Průměrný plat činil cca 43 000 Kč. V roce 2019 pak přijala celkem skoro 8 000 podnětů.

Počet stížností týkající se ochrany práv dětí, mládeže a rodiny činil v roce 2019 358, čímž jsou míněny především otázky sociálně-právní ochrany dětí. Práv dětí se však mohou týkat i další oblasti působnosti ochránce, kde však konkrétní číslo nelze blíže určit. Nelze však opomenout ani další instituce, na které se v současnosti veřejnost s podněty ohledně práv dětí obrací a je zde předpoklad, že tyto podněty by v budoucnu směřovaly k ochránci práv dětí. Kupříkladu jen školský ombudsman ve školním roce 2018/2019 obdržel přes 2000 podnětů, přičemž toto číslo má v posledních letech stoupající tendenci.⁴⁶ Školský ombudsman však spadá pod Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, nemá vlastní kancelář s potřebným podpůrným personálem, ani disponuje pravomocemi podněty hlouběji šetřit, natož aktivně vyhledávat případy porušování práv dětí z vlastní iniciativy. Na základě uvedeného se lze domnívat, že by ochránce práv dětí mohl ročně vyřizovat cca 2 500 – 3 000 podnětů.

Aby mohla instituce ochránce práv dětí naplnit svůj účel, na základě navrženého rozsahu kompetencí by měl počet zaměstnanců kanceláře ochránce práv dětí činit minimálně třetinu počtu zaměstnanců Kanceláře veřejného ochránce práv, tj. 35 odborných pracovníků. V současné kanceláři veřejného ochránce práv je celkem 8 ze 14 pracovních úvazků v odboru rodiny, zdravotnictví a práce vyčleněno na sociálně-právní ochranu dětí, tj. problematiku, která se dětí bytostně týká, a měla by proto celá přejít do kompetence ochránce práv dětí. V ostatních odborech nelze jednoznačně určit, kolik osob se věnuje otázkám práv dětí, neboť na tyto otázky nejsou speciálně vyčleněny. Těchto „věcných“ odborů vykonávajících působnost veřejného ochránce práv je v současné Kanceláři veřejného ochránce práv celkem 10. V tomto směru se tedy může jednat o dalších 7 odborných zaměstnanců, kteří by mohli pokrývat stávající působnost veřejného ochránce práv vůči dětem.

Vedle toho je však nutné personálně zajistit i nové kompetence ochránce – ať již např. vůči územním samosprávám, soukromým subjektům či v soudních řízeních. Pro tyto činnosti lze vycházet z počtu min. 5 dalších odborných zaměstnanců. Konečně lze vycházet z potřeby

⁴⁶ Výroční zpráva školského ombudsmana (školní rok 2018/2019). Dostupná [zde](#).

zaměstnanců na výzkumné, metodické, analytické a osvětové činnosti, které budou rovněž z valné části nové. I zde bude potřeba min. 3 další zaměstnanci. K tomu by měl být počet cca 15 zaměstnanců pomocných – spisová služba, audit, personální, administrativní a organizační personál (IT, správa budov, účtárna apod.). I tento počet odpovídá přibližně čtvrtině těchto zaměstnanců v Kanceláři veřejného ochránce práv.

Celkem tedy lze předpokládat v Kanceláři 35 odborných zaměstnanců a 15 pomocných. Tito zaměstnanci budou rozmístěni následovně: 20 v ústředí v Praze, 8 v pobočce v Brně a 7 v pobočce v Ostravě. Každá z poboček bude mít rovněž k dispozici min. 3 pomocné zaměstnance.

Konkrétní náklady by mohly být následující:

Druh nákladů	Popis nákladů	Rok		POL RS/1 zam.	
		Náklady na 1 zam./ 1 prac. místo	Náklady na 50 zam./ 50 prac. míst	Náklady na 1 zam./1 prac. místo	Náklady na 50 zam./50 prac. míst
Jednorázové	Nábytek a další kancelářské vybavení	55 000	2 750 000	5137: 55.000 (DDHM)	5137: 2.750.000 (DDHM)
Jednorázové	Výpočetní technika včetně software (z toho software 21.000 Kč/1 zam.)	45 000	2 250 000	5137: 24.000 (DDHM) 5172: 21.000 (SW)	5137: 1.200.000 (DDHM) 5172: 1.050.000 (SW)
Jednorázové	Investiční náklady	-		6121: 15.000.000 (Budovy, haly, stavby)	6121: 15.000.000 (Budovy, haly, stavby)
Jednorázové	Celkem	100 000	5 000 000		
Průběžné	Platové náklady bez pojištění zaměstnavatele za kalendářní rok na jednoho zaměstnance	516 000	25 800 000	5011: 516.000 (Platy)	5011: 25.800.000 (Platy)
	Průměrný plat	43 000			
Průběžné	Povinné pojistné a FKSP zaměstnavatele za kalendářní rok a 1 zaměstnance (SP25+ZP9+FKSP 1=35 %)	180 600	9 030 000	5031: 129.000 (SZ) 5032: 46.440 (ZP) 5342: 5.160 (FKSP)	5031: 6.450.000 (SZ) 5032: 2.322.000 (ZP) 5342: 258.000 (FKSP)
Průběžné	Provozní náklady na jednoho zam. a jeden kalendářní rok	90 000	4 500 000	5139: 10.000 (Materiál) 5156: 5.000 (PHM) 5166: 10.000 (Konzult.) 5169: 22.000 (Služby) 5171 13.000 (Opravy) 5173 30.000 (Cestovné)	5139: 500.000 (Materiál) 5156: 250.000 (PHM) 5166: 500.000 (Konzult.) 5169: 1.100.000 (Služby) 5171 650.000 (Opravy) 5173 1.500.000 (Cestovné)
Průběžné	Celkem	786 600	39 330 000		

Výdaje	Celkem	886 600	44 330 000		
--------	--------	---------	------------	--	--

Roční náklady tak lze odhadnout na 40 mil. Kč a počáteční zřizovací výdaje na 20 mil. Kč.

Návrh zákona nemá dopad na rozpočet krajů a obcí.

H. Dopady na podnikatelské prostředí České republiky

Dopady na podnikatelské prostředí nejsou očekávány přímo. Je však očekáván dopad v souvislosti se šetřením podnikatelské činnosti dotýkající se práv dítěte. Konkrétně se může jednat např. o šetření v oblastech zaměstnávání, cestovního ruchu a maloobchodu v souvislosti s podezřením na pracovní vykořisťování, obchod s dětmi, diskriminaci či šetření dopadu reklamy na děti. Z povahy instituce nicméně vyplývá, že bude ochránce práv dětí vždy, speciálně směrem k soukromoprávním subjektům, postupovat neformálně a s úmyslem smírného řešení. Podnikatelé mohou nést případné výdaje související s šetřením (podávání informací, vyjadřování se a jiné formy spolupráce). Ochránce však nebude moci ukládat podnikatelům žádné sankce či jiné povinnosti. Proto zátěž nelze považovat za nijak nepřiměřenou.

I. Sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny

Vzhledem ke smyslu instituce se předpokládají jednoznačně pozitivní sociální dopady ochránce práv dětí. Jeho činnost míří na děti jako nejzranitelnější skupinu obyvatel. Co se týče dopadů na specifické skupiny obyvatel, navrhovaný institut je zřízen k prosazování práv dětí jako specifické skupiny. Zároveň však z povahy jeho činnosti i povahy mezinárodních závazků, které má za cíl naplňovat, bude přispívat k prosazování práv dalších specifických podskupin, jako jsou děti se zdravotním postižením, děti ohrožené chudobou a sociálním vyloučením, děti náležející k různým národnostním a etnickým menšinám apod. Vzhledem k povaze činnosti ochránce práv dětí a provázanosti záležitostí dětí a rodiny, je rovněž očekáván pozitivní dopad na rodiny.

I. Dopady na životní prostředí.

Dopady na životní prostředí jsou očekávány pozitivní, ač nepřímo. Těchto dopadů bude dosaženo jak činností ochránce práv dětí v souvislosti s prosazováním práva dítěte na příznivé životní prostředí, tak i vzhledem k rostoucímu zájmu dětí a mladých lidí o boj s klimatickou změnou.

J. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh zákona plně respektuje a nijak nezasahuje do ochrany soukromí a osobních údajů. Ochránce práv dětí bude při své činnosti plně respektovat pravidla ochrany osobních údajů podobně jako veřejný ochránce práv. Zaměstnanci Kanceláře ochránce práv dětí budou rovněž obdobně vázáni mlčenlivostí.

K. Zhodnocení korupčních rizik

Vzhledem k jasně nastaveným zákonným pravidlům volby ochránce práv dětí, nezávislosti jeho pozice a absenci pravomoci autoritativně rozhodovat, je korupční riziko velmi nízké. Lze však uvažovat o riziku korupce např. při řešení stížnosti za účelem nezahájení šetření či nezveřejňování závěru. Na ochránce práv dětí a všechny zaměstnance jeho kanceláře však budou platit pravidla jako pro všechny státní orgány včetně povinnosti ohlašování případného korupčního jednání či jeho podezření a příslušná školení.

L. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná úprava se nedotýká bezpečnosti nebo obrany státu, nemá tak na ně dopad.

II. Zvláštní část

K § 1

Ustanovení podává obecné vymezení předmětu úpravy, tj. pravomoci, působnost, volbu a podmínky výkonu funkce ochránce práv dětí. Zákon obsahuje i hmotněprávní (pravomoci, působnost apod.) i procesní úpravu (činnost, řízení o stížnostech apod.).

K § 2

Ustanovení v prvních třech odstavcích definuje základní pojmy pro potřeby zákona jako je „ochránce práv dětí“, „dítě“ a „práva dítěte“. Ochránce práv dětí je nezávislý a nestranný orgán, který působí k ochraně a prosazování práv dítěte. Nezávislost a nestrannost jsou jeho zásadními charakteristikami, které mu mají umožňovat řádný výkon jeho činnosti bez vlivu dalších státních institucí či soukromých osob a bez vazby na jiné subjekty. Nezávislost a nestrannost mají umožnit rovněž plnit základní úlohu ochránce, kterou je ochrana a prosazování práv dítěte.

Dítětem se přitom myslí v souladu s občanským zákoníkem osoba mladší 18 let. V některých oblastech je však vhodné do působnosti ochránce práv dětí zahrnout i věci mladých dospělých nad 18 let, zpravidla do 19. či 20. narozenin. Uvedené problematiky jsou velmi blízké celkové činnosti ochránce práv dětí, a pokud by na základě věku dotčených osob zůstaly tyto otázky v působnosti veřejného ochránce práv, jednalo by se o nekoncepční řešení. Proto je logickým řešením zahrnout tyto případy do působnosti ochránce práv dětí.

Dle písmene a) se tak bude jednat o veškerou činnost orgánů sociálně právní ochrany dle zákona o sociálně právní ochraně dětí, která se týká i dětí do 19. narozenin, nikoliv pouze o výkon sociálně právní ochrany, která se týká dětí do 18 let.

Písmeno b) zahrnuje záležitosti týkající se žáků škol mimo vyšší odborné školy a jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a osob umístěných nebo využívajících služeb školských zařízení podle § 7 odst. 5 školského zákona jako školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči. Veškerá činnost těchto zařízení je do působnosti ochránce práv dětí zařazena zejména z důvodu návaznosti péče zařízení o zletilou osobu, která před nabytím zletilosti ve školském zařízení pobývala. Podobně půjde např. o školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská výchovná a ubytovací zařízení či zařízení školního stravování. Jelikož osoby, kterým je ve školském

zařízení poskytována péče či jiné služby, mohou v zařízení dále pobývat z důvodu nezaopatřenosti až do 26. narozenin na smlouvu se zařízením, stanovuje se věk dovršení 20. narozenin jako maximální hranice pro působnost ochránce práv dětí. Starší děti už ve školských zařízeních zpravidla nepřebývají, a případně jsou již dost vyspělé, aby se s případným podnětem obrátily na veřejného ochránce práv.

Rozšíření působnosti dle písmene c) ze stejných důvodů reaguje na možnost výkonu trestu odnětí svobody ve věznicích nebo zvláštních odděleních pro mladistvé i u osob starších osmnácti let a to až do devatenácti let věku.⁴⁷

Instituce ochránce práv dětí je zřízena za účelem efektivní ochrany a prosazování práv dětí v celé jejich šíři. Jde konkrétně o práva, které jsou zaručena dětem v ČR na základě dokumentů uvedených ve třetím odstavci. Jedná se o

- Listinu základních práv a svobod,
- Úmluvu o právech dítěte,
- Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů,
- Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie,
- Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte zavádějící postup předkládání oznámení, dle kterého si mohou jednotlivci stěžovat na porušení Úmluvy státem, který opční protokol ratifikoval,
- Úmluvu o právním postavení uprchlíků,
- Mezinárodní úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace,
- Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen,
- Úmluvu o zákazu mučení a jiného nelidského a ponižujícího zacházení a trestání,
- Úmluva o právech osob se zdravotním postižením,
- Mezinárodní úmluva na ochranu všech osob před nuceným zmizením,
- Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv,
- Evropskou úmluvu o zabránění mučení a nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání,
- Listinu základních práv EU a další právo Evropské unie.

Vedle práv dítěte uvedených v těchto dokumentech se jedná i o práva obsažená v českých právních předpisech. Konečně se ochránce práv dětí podobně jako veřejný ochránce práv dnes bude věnovat souladu činnosti správních orgánů s principy demokratického právního státu a dobré správy a chránit tak děti před „špatnou správou“.⁴⁸ Jinak by totiž hrozilo riziko, že by některé problémy týkající se práv dětí mohly uniknout pozornosti ochránce, neboť se mohu vyskytnout případy jednání, které by i přes evidentní nesoulad s národními právními předpisy či zásadami dobré správy, neodporovalo mezinárodním závazkům České republiky.

Čtvrtý odstavec stanoví, že ochránce práv dětí, stejně jako veřejný ochránce práv, za výkon funkce odpovídá Poslanecké sněmovně, která jej rovněž volí. Jedná se o jednu ze záruk

⁴⁷ Viz § 31 odst. 4 a § 79 zákona o soudnictví ve věcech mládeže

⁴⁸ Viz § 1 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů. Srov. Důvodová zpráva k zákonu o Veřejném ochránci práv. Zvláštní část. §1.

nezávislosti ochránce práv dětí především na moci výkonné, která je pro orgán jeho typu klíčová.

Pátý odstavec počítá se sídlem ochránce práv dětí v Praze. Důvodem je především blízká dostupnost k sídlu vlády, ústředních orgánů státní správy a oběma komorám Parlamentu, se kterými bude často v kontaktu ohledně doporučení ke zlepšení naplňování práv dětí. Zároveň však má možnost pro zajištění přiměřené dostupnosti pro děti na celém území ČR zřizovat pobočky a kontaktní místa v různých částech republiky. Pobočky mohou být zřizovány jako stálé a v jejich čele bude stát pověřený zaměstnanec kanceláře ochránce práv dětí. Kontaktní místa budou zřizována jako dočasná, kde pověření pracovníci kanceláře ochránce práv dětí bude nabízet své služby v pravidelných intervalech. Pro kontaktní místa lze např. využít součinnosti s krajskými úřady. Pobočky a kontaktní místa bude ochránce práv dětí zřizovat dle vlastního uvážení a aktuální místní potřeby.

K § 3

První odstavec ustanovení stanovuje orgány a osoby, na které se vztahuje působnost ochránce práv dětí. Úpravy vychází z působnosti veřejného ochránce práv. Působnost se především vztahuje na všechny orgány vykonávající veřejnou správu, a to jak orgány státní správy, tak samosprávy, které jí vykonávají v přenesené působnosti a také fyzické a právnické osoby, které jsou pověřeny jejím výkonem. Působnost ochránce práv dětí však bude širší, což je v oblasti práv dítěte nezbytné. Jedná se zejména o orgány samosprávy při výkonu samostatné působnosti, která se dotýká např. otázky bydlení či školských obvodů mateřských i základních škol. Dalšími subjekty jsou pak soukromé právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelé. I tyto subjekty mohou významně zasáhnout do práv dětí např. diskriminací, nekvalitním zbožím či službami, nevhodnou reklamou, zaměstnáváním dětí apod. Pravomoci ochránce vůči nim však budou omezenější, aby byla respektována jejich ústavní práva.

Ve druhém odstavci jsou dále zmíněny výjimky z působnosti ochránce práv dětí, které vyplývají z povahy instituce a jsou obdobné výjimkám z působnosti veřejného ochránce práv. Jde o výkon pravomocí Parlamentu, prezidenta republiky, vlády, Nejvyššího kontrolního úřadu, Veřejného ochránce práv a zpravodajských služeb České republiky a rozhodování Ústavního soudu, soudů, státních zastupitelství a orgánů činných v trestním řízení. Ochránce práv dětí tedy nemůže nijak ovlivňovat činnost a rozhodování těchto orgánů a institucí. Může jí však hodnotit ve své analytické činnosti z hlediska ochrany práv dítěte.

K § 4

Ustanovení vyjmenovává pravomoci ochránce práv dětí. Jednotlivé pravomoci jsou pak rozvedeny dále v zákoně pod samostatnými ustanoveními

První odstavec se soustředí na pravomoci za účelem zajištění ochrany práv dětí. Dle písmene a) ochránce práv monitoruje naplňování práv dítěte dle mezinárodních úmluv a závazků, kterými je Česká republika vázána, navazující vnitrostátní úpravy a zásad demokratického právního státu a dobré správy (srov. komentář k § 2).

Pod číslem 1 v souladu s těmito dokumenty a zásadami prošetřuje jednání orgánů a osob ve své působnosti. Tato pravomoc je podobná činnosti veřejného ochránce práv. Ochránce práv dětí tak bude moci jednání příslušných orgánů a osob šetřit na základě podnětu či z vlastní iniciativy. Průběh šetření a další konkrétní oprávnění ochránce práv dítěte budou obdobná, jakými nyní disponuje veřejný ochránce práv, a drobné rozdíly jsou rozvedeny v § 6 a 7 předkládaného zákona.

Provádění systematických návštěv míst, kde se nacházejí nebo mohou nacházet děti omezené na svobodě veřejnou mocí nebo v důsledku závislosti na poskytované péči, zmíněné pod číslem 2 navazuje na obdobnou roli veřejného ochránce práv jako národního preventivního mechanismu ve smyslu Opčního protokolu k Úmluvě OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (OPCAT).⁴⁹ Jelikož se tento závazek ČR týká i zařízení, ve kterých pobývají děti pod 18 let, je ochránci práv dětí dávana i tato působnost.

Stejně tak prosazování práva na rovné zacházení se všemi dětmi⁵⁰ pod číslem 3 reaguje na obdobné pravomoci veřejného ochránce práv transponující povinnosti vyplývající z příslušných směrnic Evropské unie, které se rovněž dotýkají osob pod 18 let jako příjemců sociální a zdravotní péče, žáků a studentů škol či příjemců zboží a služeb. Stejná situace je u sledování výkonu vyhoštění dětí, které jsou cizími státními příslušníky, podle bodu 4.⁵¹ Další podrobnosti k těmto pravomocem pak stanoví § 8 a 9 navrhovaného zákona.

Číslo 5 nakonec zahrnuje pravomoc sledování uplatňování práv specifických a zranitelných skupin dětí, zejména dětí se zdravotním postižením,⁵² dětí odlišného etnického původu⁵³ a dětí s cizí státní příslušností. I zde jde o plnění mezinárodních závazků ČR.

Dle písmene b) pak ochránce práv dětí na základě svých zjištění doporučuje systémová opatření ke zlepšení ochrany práv dítěte v České republice (srov. § 13 zákona a komentář k němu níže). Systémová opatření mohou zahrnovat návrh přijetí, změny či zrušení zákona či jiné normy (zejména metodického pokynu či vnitřního řádu anebo právního předpisu územní samosprávy) či přijetí nebo změny správního postupu či jiné činnosti orgánů a osob, na který se vztahuje působnost ochránce práv dětí.

Písmeno c) dále dává ochránci práv dětí možnost podat návrh Ústavnímu soudu na zrušení zákona, jiného právního předpisu nebo jejich části, pokud na základě své činnosti dospěje k názoru, že tyto předpisy jsou v rozporu s ústavním pořádkem či zákonem z hlediska ochrany práv dítěte. Tato úprava je nezbytná k efektivnímu prosazování práv dítěte a nápravě dlouhodobých nedostatků v této oblasti. Podrobnosti stanoví zákon o Ústavním soudu.

Podle písmene d) může ochránce práv dětí podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu nebo návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části v soudním řízení správním. Toto oprávnění ochránce má přispívat k efektivnější ochraně práv dětí ve správním řízení či jiných správních věcech.

Podle písmene e) pak ochránce práv dětí vstupuje do soudních řízení týkajících se péče o nezletilé děti. Zde bude ochránce jednak moci zahájit řízení a jednak do něj vstoupit např. v roli opatrovníka dítěte či zde zastupovat veřejný zájem podobně jako nejvyšší státní zástupce. (srov. § 12 zákona a komentář k němu níže).

Druhý odstavec dále podává výčet pravomocí ochránce práv dětí za účelem prosazování práv dětí. Zejména se jedná o osvětu a šíření povědomí o právech dítěte v celé společnosti a zvyšování účasti dětí na rozhodování o záležitostech, které se jich týkají, a zlepšování jeho kvality. Činí tak například prostřednictvím osvěty, vydáváním vzdělávacích materiálů a organizací vzdělávacích akcí a obecným upozorňováním o nutnosti participace dětí při všech

⁴⁹ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 78/2006 Sb. m. s., o sjednání Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.

⁵⁰ Srov. antidiskriminační zákon transponující směrnice EU v oblasti rovného zacházení.

⁵¹ Srov. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.

⁵² Srov. Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením, resp. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 10/2010 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

⁵³ Srov. Úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, resp. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 95/1974 Sb. m. s., o sjednání Úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace.

rozhodnutích, které se týkají dětí včetně návrhů právní úpravy, strategických dokumentů apod. Přispívá k tomu i povinnost ochránce s dětmi spolupracovat přímo anebo prostřednictvím organizací působících v oblasti práv dětí (srov. § 20 předkládaného zákona).

Třetí odstavce ustanovení se věnuje mezinárodní spolupráci ochránce práv dětí. Smyslem mezinárodní spolupráce má být výměna dobré praxe a zajištění, že činnost ochránce práv dětí bude vždy probíhat v souladu s aktuálními mezinárodními trendy v oblasti lidských práv. Z hlavních platforem je nutno vyzdvihnout zejména Evropskou síť dětských ombudsmanů (ENOC), ve které dosud Česká republika nemá zástupce. Nejen v jejím rámci pak bude navazovat partnerství s ostatními dětskými ombudsmany či obdobnými organizacemi v zahraničí. Zároveň se předpokládá spolupráce s OSN a jeho odbornými organizacemi, Radou Evropy, Evropskou unií, OBSE a dalšími organizacemi a účast na jejich relevantních zasedáních a vzdělávacích akcích. Zejména se počítá s aktivním zapojením ochránce práv dětí při projednávání pravidelných zpráv České republiky před Výborem OSN pro práva dítěte a dalšími příslušnými smluvními orgány OSN, projednání stížností na Českou republiku před Evropským soudem pro lidská práva a Evropským výborem pro sociální práva, při šetření Evropského výboru pro prevenci mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (CPT) apod.

Nezbytnou součástí povinností ochránce práv dětí je soustavné seznamování veřejnosti se svou činností a s poznatky, které z jeho činnosti vyplynuly. Tato povinnost bude realizována např. podáváním každoroční souhrnné zprávy o činnosti Poslanecké sněmovně (dále viz § 16 zákona a komentář k němu níže) a pořádáním různých osvětových akcí a aktivit, které budou přispívat k osvětě veřejnosti a k šíření povědomí o právech dítěte.

K § 5

Základní zásady činnosti ochránce práv dětí vychází z Úmluvy o právech dětí a jejích obecných principů, zejména konceptu nejlepšího zájmu dítěte a dětské participace. Smyslem instituce je vyrovnat zranitelnost dětí, avšak při zachování jejich autonomie s přihlédnutím k jejich postupnému vývoji a dospívání. Průběžná spolupráce a komunikace s dětmi proto musí tvořit jádro činnosti ochránce práv dětí tak, aby názor dětí ochránce pouze neodhadoval a neprosazoval něco, o co ve skutečnosti dítě nestojí, či si přeje něco jiného. Takto ochránce práv dětí komunikuje s dětmi při veškeré své činnosti. Za účelem účinné vzájemné spolupráce pak musí ochránce práv dětí a všichni zaměstnanci jeho kanceláře komunikovat způsobem vstřícným a srozumitelným k dětem a v tomto také být průběžně školeni.

Spolupráce ochránce práv dětí s dětmi je blíže rozvinuta v § 20 navrhovaného zákona, dle kterého mimo jiné i zřizuje různorodý poradní orgán, se kterým průběžně konzultuje svou činnost a výstupy (srov. dále i § 11 odst. 3 a § 13 odst. 2 předkládaného zákona).

K § 6

Ustanovení upravuje oprávnění ochránce práv dětí při šetření a vychází z obdobné úpravy oprávnění veřejného ochránce práv. Ochránce práv dětí proto má za účelem výkonu efektivních šetření k dispozici potřebná oprávnění vůči orgánům a osobám v jeho působnosti a ty mu jsou povinny poskytovat součinnost. Ochránce tak bude oprávněn vstupovat do všech jejich prostor i bez předchozího upozornění a nahlížet do spisů, klást otázky jednotlivým zaměstnancům a dalším přítomným osobám, rozmlouvat s osobami pobývajících v zařízeních a to bez přítomnosti jiných osob. Správní orgány jsou oproti tomu povinny na žádost ochránce práv dětí a ve lhůtě jím stanovené zejména poskytnout informace a vysvětlení, předložit spisy a jiné

písemnosti, sdělit písemně stanovisko ke skutkovým a právním otázkám, provést navržené důkazy či úkony dozoru, k nimž jsou podle zákona oprávněny a které ochránce navrhne. Jiné subjekty, tj. např. obce v samostatné působnosti a soukromé osoby jsou pak povinny ochránci poskytnout jeho činnosti součinnost, kterou si vyžádá, v míře přiměřené svým poměrům, a to na své náklady. Takto je ostatně rozlišována působnost i u veřejného ochránce práv vůči různým typům subjektů.

K § 7

Dle prvního odstavce se na ochránce práv dětí může obrátit každý, kdo má podezření, že práva dítěte jsou či byla porušována či ohrožena. Toto ustanovení vychází ze zranitelnosti dítěte a předpokladu, že alespoň do určitého věku se dítě na ochránce práv dětí samo neobráť. V zájmu účinné ochrany práv dětí je proto třeba stanovit i co nejširší okruh osob, které mohou ochránci práv dětí podat podnět. Ze zahraničních zkušeností i dosavadní zkušenosti veřejného ochránce práv vyplývá, že nejčastěji se budou na ochránce práv dětí obracet kromě dětí jejich rodiče či blízcí příbuzní, případně lékaři, školní personál či lektori volnočasových aktivit, tedy osoby, se kterými děti tráví nejvíce času. Na ochránce práv dětí se však samozřejmě může obrátit samo dítě. Jedná se i o preferovanou variantu, kdy v souladu se zásadou participace bude dítě spolurozhodovat o celém postupu. K tomuto je nicméně nezbytné vytvořit v praxi neformální proces přijímání žádostí a veškeré další komunikace úřadu a jeho fungování tak, aby děti instituci a její roli znaly a věděly, jak se na ni v případě potřeby obrátit.

V zájmu zachování role dotčeného dítěte, resp. jeho zákonných zástupců jako „pánů sporu“, je v druhém odstavci stanovena povinnost ochránce práv dětí informovat dítě, resp. zákonného zástupce, podá-li podnět místo nich podnět jiná osoba, a zohlednit jejich názor a postoje. Ochránce práv dětí by měl dotčeným osobám napomáhat v řešení situace.

Třetí odstavec stanoví maximální lhůtu, ve které lze podat k ochránci práv dětí podnět. Roční lhůta od skutečnosti, které se podnět týká, je i dle zahraniční inspirace považována za přiměřenou vzhledem k dostupnosti důkazů a potřeby osob situace z minulosti řešit. Týká-li se podnět dlouhodobé záležitosti, lze podnět podat do roka od ukončení takového jednání. Z logických důvodů nic na působnosti ochránce práv dětí nemění, pokud dítě dosáhne zletilosti v průběhu lhůty k podání podnětu či během jeho řešení.

Čtvrtý odstavec se vypořádává se situací, kdy je k ochránci práv dětí podán podnět, který spadá do kompetence veřejného ochránce práv. Podnět mu bude postoupen a stěžovatel o této skutečnosti vyrozuměn. V těchto případech je totiž za účelem poskytnutí efektivní ochrany dítěte vhodné postupovat v zájmu co nejrychlejšího předání podnětu věcně příslušné instituci. V českém právním řádu se jedná o postup v souladu s § 12 správního řádu, který upravuje právě postoupení pro nepřislusnost. Toto ustanovení předpokládá, že podání bude bezodkladně postoupeno příslušnému správnímu orgánu a současně bude informován ten, kdo podání učinil. V rámci spolupráce mezi státními orgány jsou jejich pracovníci vázáni mlčenlivostí o zjištěných skutečnostech.

Odstavec pátý poskytuje běžné záruky vyřizování podnětů ombudsmanskou institucí podle § 10 odst. 1 a § 11 zákona o Veřejném ochránci práv. U ochránce práv dětí by vzhledem k adresátům a jejich citlivosti na rychlost řízení měl být důraz na rychlost a neformálnost ještě vyšší. Podnět lze tedy učinit písemně i ústně do protokolu a měl by obsahovat nezbytné základní informace.

Šestý odstavec pak vychází z § 12 zákona o Veřejném ochránci práv. Z praxe veřejného ochránce práv i obdobných zahraničních institucí vyplývá, že ochránce nezřídka obdrží podněty, které nespadají do jeho působnosti, a musí je tedy odložit. I o tomto závěru je však

povinen informovat podavatele a informovat ho o správném postupu, a to opět srozumitelným způsobem. Pokud podnět obsahuje skutečnosti nasvědčující spáchání trestného činu, předá je ochránce práv dětí orgánu činnému v trestním řízení.

K § 8

Ustanovení upravuje oprávnění ochránce práv dětí při provádění systematických návštěv jako národní preventivní mechanismus podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení nebo trestání (č. 78/2006 Sb. m. s.) a sledování vyhoštění podle práva EU. Konkrétně má jít o zařízení, v nichž děti vykonávají vazbu, trestní opatření odnětí svobody, ochrannou nebo ústavní výchovu, ochranné léčení anebo zabezpečovací detenci, policejní cely, zařízení pro zajištění cizinců a azylová zařízení a další místa, kde se nacházejí nebo mohou nacházet děti omezené na svobodě veřejnou mocí, a také místa, kde se nacházejí nebo mohou nacházet děti omezené na svobodě v důsledku závislosti na poskytované péči jako zařízení sociálních služeb a jiná zařízení poskytující obdobnou péči, zdravotnická a školská zařízení a zařízení sociálně-právní ochrany dětí. Ochránce práv dětí také sleduje zajištění a výkon správního vyhoštění nezletilého cizince a předání nebo průvoz zajištěných nezletilých cizinců a trestního opatření vyhoštění nezletilých cizinců, kteří byli vzati do vyhošťovací vazby nebo kteří vykonávají trestní opatření odnětí svobody. Při výkonu těchto pravomocí bude ochránce práv dětí postupovat obdobně jako veřejný ochránce práv podle § 21a zákona o Veřejném ochránci práv.

K § 9

Ustanovení upravuje oprávnění ochránce práv dětí v oblasti rovného zacházení a diskriminace na základě práva EU. Podobně jako veřejný ochránce práv bude i ochránce práv dětí přispívat k prosazování práva na rovné zacházení s dětmi bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, národnost, pohlaví, sexuální orientaci, věk, zdravotní postižení, náboženské vyznání, víru nebo světový názor. Konkrétně bude šetřit podněty týkající se diskriminace dětí, poskytovat metodickou pomoc při podávání návrhů na zahájení řízení ve věcech diskriminace a také provádět výzkumy, formulovat stanoviska a doporučení a spolupracovat s dalšími subjekty věnujícími se diskriminaci dětí v jiných státech.

K § 10

Ač ochránce práv dětí nedisponuje autoritativními rozhodovacími pravomocemi, svou roli plní neformálními způsoby – vydáváním zpráv s doporučeními k nápravě, upozorňováním na systematické problémy apod. I v tomto bude nová instituce velmi podobná veřejnému ochránci práv. Základním výstupem ochránce práv dětí je stejně jako u veřejného ochránce práv zpráva ze šetření shrnující výsledky jeho šetření.

Dle druhého odstavce se počítá i s možností, že ochránce práv dětí nezjistí pochybení. I o tomto závěru však musí informovat jak stěžovatele, tak orgán či osobu, kterých se podnět týkal. Jinak popíše zjištěná pochybení a doporučí některá opatření k nápravě. Ochránce může navrhnout zahájení řízení o přezkoumání rozhodnutí, úkonu nebo postupu úřadu, lze-li je zahájit z úřední moci, odstranění nečinnosti, zahájení disciplinárního nebo obdobného řízení či stíhání pro trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt, poskytnutí náhrady škody nebo uplatnění nároku na náhradu škody, změnu interního postupu či pravidel činnosti orgánu či osoby, poskytnutí plnění, na které má dítě nárok, nebo přijetí jiných opatření k ochraně či prosazení práv dětí.

Nesjedná-li orgán či osoba, jichž se podnět týkal, nápravu ani po výzvě ochránce, formuluje ochránce práv dětí závěrečné stanovisko. To následně zasílá všem dotčeným – šetřenému orgánu či osobě, případně jejímu zakladateli či zřizovateli, dítěti, jehož se podnět týkal, jeho zákonným zástupcům a stěžovateli, pokud podal podnět k šetření a nadřízenému orgánu. Pokud jeho zjištění naznačují spáchání přestupku či trestného činu, zašle své závěrečné stanovisko příslušnému kontrolnímu orgánu či orgánu činnému v trestním řízení.

Mezi nejsilnější oprávnění ochránce práv dítěte pak patří možnost zveřejnění závěrečného stanoviska, resp. i jeho povinnost informovat o neúspěšných šetřeních Poslaneckou sněmovnu dle § 16 odst. 2 písm. b) předkládaného zákona. Při tom však bude muset vždy postupovat tak, aby nezasáhl či jinak neohrozil soukromí dítěte.

K § 11

Ustanovení je odrazem základního smyslu instituce ochránce práv dětí. Ochránce práv dítěte sleduje naplňování Úmluvy o právech dítěte a dalších souvisejících mezinárodních závazků. K účinnému výkonu této činnosti pak disponuje potřebnými oprávněními včetně zadávání výzkumů a povinností dotčených orgánů a osob mu poskytovat součinnost. Důležitým oprávněním je rovněž možnost analyzovat a hodnotit činnost i orgánů mimo působnost ochránce. To se týká například soudů, kdy ochránce nemůže zasahovat do rozhodování soudů, avšak je oprávněn soudní praxi nezávisle hodnotit. Opět je v konkrétním případě zmíněna povinnost o výsledcích sledování naplňování práv dítěte průběžně informovat formou souhrnných či tematických zpráv. Pro zachování zásady participace a zajištění, že bude prosazováno to, co je opravdu pro děti jako adresáty žádoucím, je však ochránce práv dětí rovněž povinen tyto zprávy konzultovat se svým poradním orgánem (srov. § 20 předkládaného zákona).

K § 12

Ochránce práv dítěte by měl moci vstupovat do soudních řízení před obecnými soudy a Ústavním soudem. Důvodem je specifická zranitelnost dítěte a nutnost rychle a efektivně zasáhnout za účelem řešení problémů včetně rozporů s ústavním pořádkem a naplnění jeho práv. Ústavnímu soudu tak může podat návrh na zrušení zákona, jiného právního předpisu nebo jejich části, aby docílil jejich posouzení z hlediska ústavnosti a případného zrušení. V soudním řízení správním bude moci podat žalobu ve veřejném zájmu proti správnímu rozhodnutí či navrhnout zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části. V civilním soudním řízení pak může buď podat návrh na zahájení řízení namísto dítěte, vstoupit do něj jako účastník či může být jmenován opatrovníkem dítěte podobně jako orgán sociálně-právní ochrany dětí. Vzhledem k množství soudních sporů týkajících se dětí v České republice je předpokládáno aktivní zapojení ochránce práv dětí pouze v minimu těch nejzávažnějších případů porušování práv dítěte.

K § 13

Veškerá činnost ochránce práv dětí spěje k vydávání doporučení k nápravě systémových nedostatků v oblasti práv dětí a jejich prosazování na nejvyšší úrovni řízení. Zejména se proto jedná o iniciaci vydání, změny či zrušení zákonného či jiného právního předpisu či jiných zavedených praktik v činnosti orgánů a osob v působnosti ochránce práv dětí. I zde je vzhledem k důležitosti systematických doporučení stanovena povinnost konzultace s poradním orgánem, aby bylo prosazováno to, co si děti jako adresáti přejí (srov. § 20 předkládaného zákona).

K § 14

Za účelem zvyšování povědomí dětí, rodičů, odborníků pracujících s dětmi a široké veřejnosti ochránce práv dětí pořádá vzdělávací a osvětové akce a programy. Konkrétně tak činí například organizací konferencí, kulatých stolů a besed, vydáváním informačních materiálů a metodických příruček a nabízením dlouhodobých programů školám, nevládním organizacím, státním orgánům včetně soudů a dalším skupinám dětí a odborníků pracujících s dětmi, a to jak o dětských právech obecně, tak i o jednotlivých tematických oblastech jako např. o dětech se zdravotním postižením, dětech-cizincích, dětech ohrožených sociálním vyloučením nebo chudobou či o participaci dětí.

K § 15

Vzhledem k podobnosti činnosti obou institucí je nezbytné a užitečné, aby spolu veřejný ochránce práv a ochránce práv dětí spolupracovali, byť bude mít každý z nich vlastní vymezenou zákonnou kompetenci. Bude se tak nejčastěji dít při vydávání tematických zpráv a doporučení, sdílení dobré praxe při vyřizování stížností či monitoringu plnění mezinárodních závazků v oblasti lidských práv. K výměně informací pak bude docházet zejména formou pravidelných setkání mezi oběma ochránci a příslušnými zaměstnanci obou kanceláří, případně i kulatých stolů a dalších akcí.

K § 16

Ustanovení upravuje způsob, jakým ochránce práv dětí informuje o své činnosti, a je obdobný úpravě způsobu informování o činnosti veřejného ochránce práv. Směrem k Poslanecké sněmovně ochránce práv dětí plní svou povinnost formou každoročních souhrnných zpráv o své činnosti, kterou v zájmu šíření povědomí o své činnosti a situaci dětských práv v České republice také zasílá i ostatním nejvyšším státním orgánům. Zpráva bude obsahovat informace o činnosti ochránce práv dětí, zprávu o jednotlivých věcech, v nichž nebylo dosaženo dostatečných opatření k nápravě a doporučení ke změně právních předpisů. K efektivnímu prosazování práv dětí, svých doporučení a obhajobě svých zpráv pak je ochránce práv dětí oprávněn zúčastnit se i neveřejné schůze Poslanecké sněmovny anebo jejího orgánu týkající se věcí v jeho působnosti. Slovo mu bude uděleno, kdykoli o to požádá. Vzhledem ke smyslu instituce je ochránce práv dětí povinen informovat veřejnost o své činnosti vhodným způsobem, tedy způsobem srozumitelným a dostupným mimo jiné i všem dětem.

K § 17

Ustanovení upravuje podmínky volby ochránce práv dětí a vychází z obdobné úpravy podmínek volby veřejného ochránce práv. Vzhledem k výkonu činnosti týkající se dětí je však minimální věk kandidáta na pozici ochránce práv snížena na 30 let. Ustanovení odstavců 2 a 3 pak následně stanovují další podmínky zajišťující odpovídající odbornost a morální záruky kandidáta. Jedná se o podmínku působení v oblasti ochrany práv dětí nejméně po dobu pěti let a doporučení kandidáta alespoň pěti zavedenými organizacemi sdružujícími děti a mládež anebo organizacemi prosazujícími práva dítěte.

K § 18

Ustanovení upravuje podmínky výkonu funkce ochránce práv dětí a vychází z obdobné úpravy podmínek výkonu funkce veřejného ochránce práv. V prvním odstavci je stanovena inkompatibilita obvyklá u význačných veřejných činitelů.

K § 19

Ustanovení upravuje zajištění a chod kanceláře ochránce práv dětí. Vychází z obdobné úpravy zajištění a chodu veřejného ochránce práv. Ochránce práv dětí tak zřizuje svou kancelář dle statutu, který za tímto účelem vydá. K zajištění nezávislosti ochránce práv dětí je nutné financování z vlastní kapitoly státního rozpočtu, které je stanoveno v odstavci 3.

K § 20

Jak bylo zmíněno v obecné části, ochránce práv dětí má být jedním z komunikačních kanálů mezi dětmi a odbornou i laickou veřejností. Zřizuje proto poradní orgán, který tvoří zástupci všech skupin dětí žijících v České republice, a to včetně těch nejzranitelnějších, jejichž hlas bývá často nevyslyšen.

K § 21

V souladu se zásadou právní jistoty pro stěžovatele je stanovena kontinuita činnosti veřejného ochránce práv u otázek, kterým se věnoval před nabytím účinnosti předkládaného návrhu zákona, přestože by po tomto datu spadaly do působnosti ochránce práv dětí. Přechodné ustanovení stanoví, že podněty, šetření a další aktivity spadající do působnosti ochránce práv dětí, které v okamžiku nabytí účinnosti zákona vykonává veřejný ochránce práv, ten rovněž dokončí podle svých kompetencí.

K § 22 – změna občanského soudního řádu

K § 35b

Vzhledem k povaze a roli ochránce práv dětí a jeho oprávnění podat návrh na zahájení řízení týkajícího se dětí nebo do takového občanského soudního řízení vstoupit (srov. § 4 odst. 1 písm. d) a § 12 předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí) je toto promítnuto i v občanském soudním řádu a ochránci práv dětí disponuje obdobnými oprávněními jako státní zastupitelství a Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

K § 23, 24, 25, 27, 28, 29, 37, 41 a 42 – změna zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, zákona o státní sociální podpoře, zákona o důchodovém pojištění, zákona o veřejném zdravotním pojištění, zákona o zaměstnanosti a zákoníku práce

Změna uvedených zákonů má jednak prolomením zákonné mlčenlivosti zajistit přístup ochránce práv dětí k informacím, které uvedené orgány sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, orgány státní sociální podpory a další získávají při své zákonné činnosti a které bude potřebovat pro svá šetření či jinou činnost, jednak vymezit povinnost ochránce práv dětí platit pojistné do příslušného pojistného systému a jednak příslušnost Kanceláře ochránce práv dětí k provádění úkonů v rámci daného pojištění pro samotného ochránce práv dětí stejně jako

pro své zaměstnance, aby tak byla zajištěna jeho účast v uvedených pojistných systémech. Novelizace zákoníku práce má poté zařazuje zaměstnance Kanceláře ochránce práv dětí mezi ostatní veřejné zaměstnance s jejich specifickými povinnostmi a umožňuje jejího vedoucího odměňovat stejně jako vedoucí ostatních centrálních institucí.

K § 26 – změna zákona o Ústavním soudu

K § 64 odst. 1 písm. f) a odst. 2 písm. f)

V návaznosti na oprávnění ochránce práv dětí dle § 4 odst. 1 písm. c) předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí podat na zrušení zákona, jiného právního předpisu nebo jejich části je do výčtu oprávněných subjektů ochránce práv dětí doplněn.

K § 30 – změna zákona o pobytu cizinců

Novela zákona o pobytu cizinců má ochránci práv dětí umožnit získávat informace o správních vyhoštěních nezletilých cizinců a předání nebo průvoz zajištěných nezletilých cizinců a trestního opatření vyhoštění nezletilých cizinců, kteří byli vzati do vyhošťovací vazby nebo kteří vykonávají trestní opatření odnětí svobody stejně jako veřejnému ochránci práv v případě dospělých cizinců.

K § 31 – změna zákona o Veřejném ochránci práv

K § 1 odst. 9

Jelikož je ochránce práv dětí koncipován jako nezávislá instituce, nemůže se na něj vztahovat působnost Veřejného ochránce práv (srov. vice versa ustanovení § 3 odst. 2 předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí). Obě instituce tak fungují naprosto nezávislé a jako rovnocenní partneři spolu spolupracují. Žádná však není oprávněna kontrolovat či řídit činnost té druhé. Zároveň jsou z působnosti Veřejného ochránce práv v souladu se zásadou právní jistoty stěžovatelů vyjmuty záležitosti spadající do působnosti ochránce práv dětí dle předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí.

K § 3 odst. 1

Vzhledem k tomu, že ochránce práv dětí bude jedním z význačných veřejných činitelů, a v zájmu nezávislosti obou institucí je stanovena inkompatibilita i s výkonem funkce Veřejného ochránce práv (srov. vice versa § 18 odst. 1 předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí).

K § 13

S ohledem na podobnost institucí a v zájmu rychlosti a efektivnosti řízení je veřejnému ochránci práv stanovena povinnost podnět postoupit ochránci práv dětí v případě, že spadá do jeho působnosti a uvědomit o této skutečnosti stěžovatele (srov. vice versa § 7 odst. 4 předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí).

K § 32 – změna zákon o sociálně-právní ochraně dětí

Vzhledem ke skutečnosti, že veškerá činnost orgánů sociálně-právní ochrany dětí bude od účinnosti předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí spadat do jeho působnosti, je stanovena povinnost poskytovat při šetření informace jemu, a nikoliv Veřejnému ochránci práv (srov. § 3 odst. 3 předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí).

K § 33 a 34 – změna zákona o rozpočtových pravidlech a zákona o majetku České republiky

Za účelem zajištění nezávislosti ochránce práv dětí je nezbytné, aby byla jeho činnost a činnost jeho kanceláře financovány ze samostatné kapitoly státního rozpočtu (srov. § 19 odst. 3 předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí). Jedná se tedy o legislativně-technické úpravy, které rovněž reagují na odvození legitimacy ochránce práv dětí od Poslanecké sněmovny, která bude stejně jako u veřejného ochránce práv hrát klíčovou roli při určování jeho rozpočtu na rozdíl od vlády.

K § 35, 39, 44, 45, 46 a 47 - změna zákona o ochraně veřejného zdraví, zákona o sociálních službách, zákona o pojišťovnictví, daňového řádu a zákona o zdravotních službách

Novela má umožnit ochránci práv dětí prolomením povinné mlčenlivosti přístup k informacím z činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví, k informacím o využívání omezovacích prostředků v sociálních službách v evidenci poskytovatele sociálních služeb, k informacím o pojistných věcech, informacím z daňových řízení, informacím o poskytování zdravotních služeb včetně přístupu do zdravotnických zařízení a zdravotnické dokumentace.

K § 36 – změna soudního řádu správního

Novela má umožnit ochránci práv dětí podávat žalobu ve veřejném zájmu proti správním rozhodnutím zasahujícím do práv dítěte, pokud k jejímu podání prokáže závažný veřejný zájem stejně jako nyní veřejný ochránce práv. Ochránce práv dětí má být rovněž oprávněn podat návrh na zrušení opatření obecné povahy či jeho části. Těmito opatřeními může totiž být rovněž negativně zasahováno do práv dítěte. Jde např. o vymezení školských obvodů podle školského zákona či vymezování bezdoplatkových zón podle zákona o pomoci v hmotné nouzi. I zde však ochránce práv dětí bude muset prokázat závažný veřejný zájem.

K § 38 - změna zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

Novela má za cíl zpřístupnit ochránci práv dětí utajované informace ve stejné míře jako současnému veřejnému ochránci práv, tj. ke všem stupňům utajení bez platného osvědčení a poučení. Stejně jako v případě veřejného ochránce práv a jeho zástupce jej bude mlčenlivosti zprošťovat prezident republiky.

K § 40 – změna zákona o střetu zájmů

Novela aplikuje pravidla střetu zájmů týkající se veřejného ochránce práv i na ochránce práv dětí. Ochránce práv dětí bude tedy rovněž veřejným funkcionářem. Zaměstnání v Kanceláři ochránce práv dětí je rovněž nekompatibilní s funkcí poslance či senátora. Kancelář bude rovněž zapisovat do registru oznámení povinné údaje za samotného ochránce a příslušné vedoucí pracovníky jeho kanceláře.

K § 43 a 47 – změna zákona o výkonu zabezpečovací detence a zákona o specifických zdravotních službách

Novela má umožnit ochránci práv dětí stejně jako veřejnému ochránci práv nerušenou komunikaci s nezletilými chovanci a osobami v ochranném léčení prostřednictvím korespondence, telefon či návštěv a osobního kontaktu.

K § 48 – změna zákona o zvláštních řízeních soudních

K § 8a

Úprava odráží oprávnění ochránce práv dětí podat návrh na zahájení řízení týkajícího se dětí nebo do takového občanského soudního řízení vstoupit (srov. § 4 odst. 1 písm. d) a § 12 předkládaného návrhu zákona o ochránci práv dětí). Výčet vychází z obdobného oprávnění státního zastupitelství, avšak umožňuje účast ochránce práv dětí ve všech potenciálně relevantních typech soudních řízeních vzhledem k jeho činnosti.

K § 434 odst. 1 a 2, § 455 odst. 1 a 2, § 469 odst. 1 a 2, § 482 odst. 1

Vzhledem k povaze a roli ochránce práv dětí je ochránci práv dětí udělena možnost být jmenován opatrovníkem dítěte, a to se stejnou prioritou, s jakou je jmenován orgán sociálně-právní ochrany dětí. S ohledem na potenciální střet zájmů je však rovněž vyloučena možnost ochránce práv dětí být zároveň navrhovatelem a zároveň opatrovníkem dítěte.

K § 49 – změna zákona o státní službě

Stejně jako veřejného ochránce práv a jeho zástupce nebude ani ochránce práv dětí možno přijmout do služebního poměru.

K § 50 – účinnost

Navrhuje se nabytí účinnosti předkládaného zákona 1. července 2021, aby byla umožněna dostatečná lhůta k přípravě vzniku a fungování nové instituce.

Praha, 15. 6. 2020

Předkladatelé:

- Andrej Babiš v. r.
- Helena Válková v. r.
- Alena Gajdůšková v. r.
- Stanislav Grospič v. r.
- Marek Výborný v. r.
- Helena Langšádlová v. r.
- Tereza Hyťhová v.r.
- Eva Matyášová v. r.
- Aleš Juchelka v. r.
- Eva Fialová v. r.
- Andrea Brzobohatá v. r.
- Jana Pastuchová v. r.

PLATNÉ ZNĚNÍ OBČANSKÉHO SOUDNÍHO ŘÁDU S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 35b

- (1) V zákonem stanovených případech může ochránce práv dětí podat návrh na zahájení řízení nebo vstoupit do občanského soudního řízení. Ochránce práv dětí může jednáním před soudem pověřit zaměstnance Kancelář ochránce práv dětí.**
- (2) Ochránce práv dětí nebo pověřený zaměstnanec Kancelář ochránce práv dětí jsou v takovém řízení oprávněni ke všem úkonům, které může vykonat účastník řízení, pokud nejde o úkony, které může vykonat jen účastník právního poměru.**

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O ORGANIZACI A PROVÁDĚNÍ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 14

Povinnost zachovávat mlčenlivost

(1) Zaměstnanci orgánů sociálního zabezpečení jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při plnění úkolů orgánů sociálního zabezpečení nebo v přímé souvislosti s nimi, pokud se dále nestanoví jinak. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu nebo služebního poměru. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci orgánů sociálního zabezpečení zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Údaje týkající se jednotlivých občanů nebo zaměstnavatelů, které se orgány sociálního zabezpečení při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak zvláštní zákon⁴⁵⁾ nebo tento zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen se souhlasem občana nebo zaměstnavatele. V rozsahu potřebném pro řízení ve věcech sociálního zabezpečení poskytují orgány sociálního zabezpečení údaje týkající se jednotlivých občanů cizozemským nositelům pojištění na základě jejich žádosti, nestanoví-li mezinárodní smlouva jinak. Orgány sociálního zabezpečení poskytují dále údaje získané při provádění důchodového pojištění jiným správním úřadům nebo orgánům k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropské unie a mezinárodních smluv.

(3) Orgány sociálního zabezpečení jsou povinny na žádost poskytnout

a) informace získané při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jinému orgánu sociálního zabezpečení nebo soudu, projednávají-li tyto orgány opravný prostředek ve správním řízení nebo žalobu ve věci pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, dědictví po poplatníku tohoto pojistného (příspěvku) nebo návrh na výkon rozhodnutí ohledně pohledávky na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti; tyto informace poskytnou na žádost též jinému orgánu sociálního zabezpečení, je-li účastníkem insolvenčního řízení, v němž

se řeší úpadek nebo hrozící úpadek plátce pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, nebo soudu, který toto řízení vede anebo v tomto řízení ustanovenému insolvenčnímu správci,

b) správcům daně údaje nezbytné k výkonu správy daní,

c) zdravotním pojišťovnám⁴⁹⁾ seznam plátců pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a údaje o výši příjmů a výdajů jednotlivých osob samostatně výdělečně činných, které osoba samostatně výdělečně činná uvedla v přehledu podle zvláštního zákona, a výši vyměřovacího základu pro stanovení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jednotlivých zaměstnavatelů a ke kontrole nebo doplnění údajů vedených v informačních systémech zdravotních pojišťoven též údaje z registru pojištěnců a údaj o tom, zda a od kdy občan je poživitelem dávky důchodového pojištění nebo přestal být jejím poživitelem nebo zda a od kdy je invalidním ve třetím stupni nebo přestal být invalidním ve třetím stupni,

d) Úřadu práce České republiky - krajským pobočkám a pobočce pro hlavní město Prahu (dále jen "krajská pobočka Úřadu práce") údaje nezbytné k plnění úkolů v jejich působnosti, pokud je v žádosti vymezen rozsah požadovaných informací a účel, pro který je informace požadována; údaje jsou poskytovány v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup, je-li tento způsob poskytování údajů v technických možnostech orgánu sociálního zabezpečení,

e) jiným orgánům sociálního zabezpečení informace v případech vyřizování stížností a zobecněné informace a souhrnné údaje, které orgány sociálního zabezpečení získají při své činnosti, bez uvedení konkrétních údajů, zejména jmenných,

f) zrušeno,

g) Českému statistickému úřadu údaje stanovené zvláštním zákonem,^{50a)}

h) Ministerstvu financí informace vyžádané při plnění povinností podle zvláštního právního předpisu o boji proti legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo zvláštního právního předpisu o provádění mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu,

i) ministerstvu údaje potřebné k plnění úkolů v jeho působnosti, a to včetně údajů o jednotlivých občanech a o jejich zdravotním stavu, pokud je v žádosti vymezen rozsah požadovaných informací a účel, pro který je informace požadována; údaje jsou poskytovány v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup, je-li tento způsob poskytování údajů v technických možnostech orgánu sociálního zabezpečení,

j) obecním úřadům poskytujícím služby sociální péče a realizujícím činnosti sociální práce a krajským úřadům údaje o druhu, výši a datu přiznání jimi vyplácených dávek důchodového pojištění žadatelům o sociální služby, poživitelům těchto služeb a osobám s těmito žadateli nebo poživiteli společně posuzovaným, a to v rozsahu potřebném pro plnění úkolů v jejich působnosti,

k) Celní správě České republiky údaje o druhu a výši jimi vyplácených dávek důchodového pojištění, včetně data přiznání a údajů o jejich výplatě od tohoto data, a to v rozsahu nezbytném pro účely poskytování výsluhového příspěvku podle zvláštního zákona^{50c)},

~~l) Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona,~~

l) Veřejnému ochránci práv a ochránci práv dětí informace, které si vyžádají v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona,

m) informace získané při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti Národním bezpečnostnímu úřadu, zpravodajské službě nebo Ministerstvu vnitra, pro potřeby provádění bezpečnostního řízení podle zvláštního zákona^{50d)},

n) živnostenským úřadům, u nichž osoby uvedené v § 10a odst. 1 podaly oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti nebo přihlášku k účasti na důchodovém pojištění, identifikační číslo osoby, čísla účtů pro placení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a údaj o výši pojistného nebo záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

o) dalším orgánům státní správy údaje nezbytné k plnění úkolů v jejich působnosti podle zvláštních zákonů, a to včetně údajů o jednotlivých pojištěncích, s výjimkou údajů o zdravotním stavu; ustanovení § 16a odst. 3 tím není dotčeno. Orgán sociálního zabezpečení poskytne požadovanou informaci, pokud ten, kdo informaci požaduje, v žádosti uvede ustanovení zákona, o který svůj požadavek na poskytnutí informace opírá, rozsah údajů, jejichž poskytnutí požaduje, a účel, pro který dané informace požaduje.

(4) Orgány sociálního zabezpečení jsou povinny poskytnout na žádost údaje získané při provádění důchodového pojištění a údaje získané při výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a to včetně údajů o jednotlivých občanech a o jejich zdravotním stavu, řídicím orgánům a koordinačnímu orgánu určeným pro operační programy financované z evropských strukturálních a investičních fondů⁸¹⁾, jsou-li tyto údaje nezbytné k plnění úkolů vyplývajících pro ně z práva Evropské unie⁸²⁾. Tyto údaje je možno poskytovat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. V žádosti musí být uvedeno ustanovení právního předpisu Evropské unie, o které se žádost opírá, rozsah požadovaných údajů a účel, pro který jsou dané údaje požadovány.

(5) Zobecněné informace a souhrnné údaje, které orgány sociálního zabezpečení získají při své činnosti, mohou být bez uvedení konkrétních údajů, zejména jmenných, využívány zaměstnanci těchto orgánů při vědecké, publikační a pedagogické činnosti.

(6) Česká správa sociálního zabezpečení je povinna na žádost fyzické nebo právnické osoby, která prokáže, že má vůči fyzické osobě podle pravomocného a vykonatelného rozhodnutí splatnou pohledávku, sdělit, zda tato osoba je poživatelem dávky důchodového pojištění, jaká je výše této dávky a údaj o rodném čísle této osoby.

(7) Povinnost zachovávat mlčenlivost se nevztahuje na údaje týkající se výše dluhu na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, včetně výše dlužného penále, jde-li o plátce pojistného, u něhož byl nařízen soudní nebo správní výkon rozhodnutí ve věcech pojistného.

2) Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

45) Např. § 128 občanského soudního řádu a § 8 trestního řádu.

49) Zákon ČNR č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon ČNR č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.

50) § 3 odst. 3 zákona ČNR č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. 160/1993 Sb.

50a) Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

50c) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

50d) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

50e) § 11 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.

50h) § 50a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

81) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

82) Například nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006.

....

§ 36

Příslušnost zaměstnavatelů k plnění úkolů při provádění důchodového pojištění

Úkoly v důchodovém pojištění plní u

- a) zaměstnanců v pracovním poměru zaměstnavatel, k němuž je zaměstnanec v pracovním poměru,
- b) osob ve služebním poměru příslušné útvarů, v nichž tyto osoby konají službu,
- c) členů družstev družstvo, jehož jsou členy,
- d) společníků a jednatelů společnosti s ručením omezeným a komanditistů komanditní společnosti, kteří mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, tato společnost,
- e) osob samostatně výdělečně činných příslušná okresní správa sociálního zabezpečení,
- f) zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti nebo na základě dohody o provedení práce zaměstnavatel, který uzavřel se zaměstnancem tuto dohodu,

- g) soudců soud, k němuž je soudce přidělen k výkonu funkce,
- h) členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy zvolených do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni, útvar, který vyřizuje pracovní záležitosti zaměstnanců těchto územních samosprávných celků,
- ch) poslanců Poslanecké sněmovny a senátorů Senátu Parlamentu příslušná kancelář zákonodárského sboru,
- i) prezidenta republiky Kancelář prezidenta republiky,
- j) členů vlády orgán, který členům vlády vyplácí plat,
- k) prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu Nejvyšší kontrolní úřad,
- l) dobrovolných pracovníků pečovatelské služby právnická osoba, která vyplácí odměnu za výkon pečovatelské služby,
- m) osoby pečující o dítě a osoby v evidenci, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí^{71c}), orgán, který vyplácí odměnu,
- n) osob ve výkonu trestu odnětí svobody zařazených do práce nebo osob pracovně zařazených po dobu trvání vazby věznice a osob ve výkonu zabezpečovací detence zařazených do práce ústav pro výkon zabezpečovací detence,
- o) osob, které se soustavně připravují na budoucí povolání studiem na střední nebo vysoké škole v České republice, tato škola,
- p) osob vedených v evidenci krajské pobočky Úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání krajská pobočka Úřadu práce,
- q) osob, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, a osob, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce [§ 5 odst. 1 písm. d) zákona o důchodovém pojištění], tento správní úřad nebo tato právnická osoba anebo ten, kdo má u osob vykonávajících veřejnou funkci postavení zaměstnavatele,
- r) osob se zdravotním postižením při teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost^{54a}) zaměstnavatel nebo vzdělávací zařízení, u nichž se příprava provádí,
- s) osob pobírajících dávky nemocenského pojištění nahrazující ušlý příjem po skončení výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění, z něhož jsou tyto dávky vypláceny, útvary nebo okresní správa sociálního zabezpečení, které tyto dávky vyplácí,
- t) osob dobrovolně účastných důchodového pojištění⁵³) příslušná okresní správa sociálního zabezpečení,

u) Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv Kancelář Veřejného ochránce práv,

v) ochránce práv dětí Kancelář ochránce práv dětí,

~~v–w~~) státních zaměstnanců podle zákona o státní službě služební úřad, v němž je státní zaměstnanec zařazen k výkonu státní služby,

~~w x~~) pracovníků v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů zaměstnavatel, k němuž jsou v tomto pracovním vztahu,

~~x y~~) členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání,

~~y z~~) finančního arbitra a zástupce finančního arbitra Kancelář finančního arbitra,

~~z za~~) členů Rady Českého telekomunikačního úřadu Český telekomunikační úřad,

~~za zb~~) členů Rady Ústavu pro studium totalitních režimů Ústav pro studium totalitních režimů,

~~zb zc~~) členů Rady Energetického regulačního úřadu Energetický regulační úřad,

~~ze zd~~) ředitelů obecně prospěšné společnosti tato společnost,

~~ze ze~~) prokuristů zaměstnavatel, který je zmocnil prokurou,

~~ze zf~~) likvidátorů ten, kdo likvidátorovi vyplácí příjem z činnosti likvidátora,

~~zf zg~~) členů kolektivních orgánů právnické osoby tato právnická osoba,

~~zg zh~~) vedoucích organizačních složek právnické osoby uvedených v § 35a odst. 1 větě třetí tato organizační složka,

~~zh zi~~) osob pověřených obchodním vedením na základě smluvního zastoupení, jestliže vykonávají tuto činnost za odměnu, ten, kdo těmto osobám vyplácí tuto odměnu,

~~zi zj~~) osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. t) zákona o důchodovém pojištění ten, kdo plní u těchto osob povinnosti zaměstnavatele podle § 92 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění,

~~zj zk~~) státních zástupců vykonávajících v České republice funkci evropských pověřených žalobců podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce, státní zastupitelství, které bylo stanoveno jako místo výkonu funkce evropského pověřeného žalobce, nebo

~~zk zl~~) členů Národní rozpočtové rady Úřad Národní rozpočtové rady.

53) § 6 zákona č. 155/1995 Sb.

54a) Zákon č. 435/2004 Sb.

71a) § 38j zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

71b) § 94 zákoníku práce.

71c) § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O POJISTNÉM NA SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ A PŘÍSPĚVKU NA STÁTNÍ POLITIKU ZAMĚSTNANOSTI S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 3

Poplatníci pojistného

(1) Pojistné jsou povinni v rozsahu a za podmínek stanovených v odstavcích 2 a 3 platit tito poplatníci:

a) zaměstnavatelé, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance, organizační složky státu, v nichž jsou zařazení zaměstnanci v pracovním poměru nebo činní na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, a služební úřady, v nichž jsou státní zaměstnanci zařazení k výkonu státní služby¹⁾),

b) zaměstnanci, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí

1. zaměstnanci v pracovním poměru; za zaměstnance v pracovním poměru se pro účely tohoto zákona považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik,

2. zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce,

3. členové družstva, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci,

4. fyzické osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba, a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a fyzické osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v bodech 5 až 8 a 18,

5. soudci,

6. poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu,

7. členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy zvolení

do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,

8. členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členové Rady Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Národní rozpočtové rady, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, ~~Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv, Veřejný ochránce práv,~~
zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí,

9. dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,

10. osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí^{1c}),

11. osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,

12. státní zaměstnanci podle zákona o státní službě,

13. pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,

14. společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci,

15. prokuristé,

16. členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří nejsou uvedeni v bodech 1 až 3, 5 až 8, 13, 18 a 19,

17. likvidátoři,

18. vedoucí organizačních složek právnické osoby uvedených v § 23b odst. 2 věty druhé, jejichž místo výkonu práce je trvale v České republice,

19. osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení,

20. fyzické osoby neuvedené v bodech 1 až 19, s výjimkou členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy zvolených do funkcí, jež zastupitelstvo neurčilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,

v době zaměstnání podle zákona upravujícího nemocenské pojištění, pokud jim v souvislosti se zaměstnáním plynou nebo by mohly plynout příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zákona upravujícího daně z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny.

(2) Zaměstnavatelé jsou poplatníky pojistného na nemocenské pojištění, pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud zaměstnávají zaměstnance uvedené v odstavci 3.

(3) Zaměstnanci jsou poplatníky pojistného na důchodové pojištění, jde-li o zaměstnance, kteří jsou účastní důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění a zároveň jsou účastní nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění^{1e}); za tohoto zaměstnance se považuje též fyzická osoba, které po skončení zaměstnání zakládajícího účast na důchodovém a nemocenském pojištění byly zúčtovány příjmy z tohoto zaměstnání, které jsou započitatelné do vyměřovacího základu.

(4) Osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pokud jsou účastny důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění,²) a za podmínek stanovených tímto zákonem též zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti; osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na nemocenské pojištění, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění Kdo se považuje za osobu samostatně výdělečně činnou a kdy se samostatná výdělečná činnost považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost a za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, stanoví zákon o důchodovém pojištění.⁵²⁾

(5) Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění⁵³⁾ jsou za dobu dobrovolné účasti na důchodovém pojištění povinny platit pojistné na důchodové pojištění.

(6) Zahraniční zaměstnanci jsou za dobu dobrovolné účasti na nemocenském pojištění povinni platit pojistné na nemocenské pojištění. Zahraničním zaměstnancem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnanec zaměstnavatele, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, je-li činný v České republice ve prospěch tohoto zaměstnavatele.

1) § 4 služebního zákona.

1c) § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

1d) § 40a zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb.

1e) Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

2) Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

52) § 9 zákona č. 155/1995 Sb.

53) § 6 zákona č. 155/1995 Sb.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O POJISTNÉM NA VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

Povinnost zachovávat mlčenlivost

(1) Zaměstnanci příslušné zdravotní pojišťovny jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se při kontrole plateb pojistného nebo v souvislosti s ní dozvěděli. Porušením povinnosti mlčenlivosti není vzájemné poskytování informací mezi správci daní, zdravotního a sociálního pojištění, které jsou nezbytné pro účelnou kontrolu plátců a použití informací ve vztahu k třetím osobám při uplatňování a vymáhání dlužného pojistného.

(2) Údaje týkající se jednotlivých fyzických nebo právnických osob, které se osoby uvedené v odstavci 1 při své činnosti dozvědí, mohou sdělit jiným subjektům, jen stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní právní předpis.^{25c)}

(3) Povinnost zachovávat mlčenlivost se nevztahuje na údaje týkající se dluhu na pojistném, včetně výše dlužného penále, o nichž bylo rozhodnuto pravomocnými platebními výměry, nebo jedná-li se o pohledávku na pojistném a penále, kterou zdravotní pojišťovna uplatňuje ve veřejné dražbě nebo která byla zjištěna v insolvenčním řízení podle zvláštního právního předpisu^{39a)}.

(4) Povinnost zachovávat mlčenlivost trvá i po skončení pracovního poměru nebo pracovní činnosti.

(5) Zaměstnanci příslušné zdravotní pojišťovny musí být poučeni o své povinnosti zachovávat mlčenlivost a o právních důsledcích porušení této povinnosti.

(6) Zdravotní pojišťovny jsou povinny na žádost bezplatně poskytnout

a) informace získané při výběru pojistného jiné zdravotní pojišťovně, pokud se týkají jejich pojištěnců a doby, kdy byli u ní pojištěni,

b) informace získané při výběru pojistného odvolacímu orgánu nebo soudu, projednávají-li tyto orgány opravný prostředek ve věci tohoto pojistného, dědictví po plátcí tohoto pojistného, nebo vedou-li trestní řízení v souvislosti s placením pojistného, nebo projednávají-li návrh na výkon rozhodnutí ohledně pohledávky na pojistném nebo vedou-li tyto orgány insolvenční řízení, v němž se řeší úpadek nebo hrozící úpadek plátce pojistného,

c) informace získané při výběru pojistného Národním bezpečnostním úřadu, zpravodajské službě nebo Ministerstvu vnitra, pro potřeby provádění bezpečnostního řízení podle zvláštního zákona^{25d)},

d) správám sociálního zabezpečení seznam plátců pojistného a údaje o výši příjmů a výdajů jednotlivých osob samostatně výdělečně činných, které tyto osoby uvedly v přehledu podle § 24 odst. 2, a výši vyměřovacího základu pro stanovení pojistného jednotlivých zaměstnavatelů,

e) Ministerstvu zdravotnictví, Ministerstvu financí a Českému statistickému úřadu zobecněné informace a souhrnné údaje, které získaly při své činnosti, bez uvedení jmenných údajů,

f) orgánům oprávněným podle zvláštního zákona ³⁹⁾ ke kontrole činnosti zdravotních pojišťoven informace potřebné k provádění této kontroly,

~~g) Veřejnému ochránci práv informace, které si vyžádá v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona,~~

g) Veřejnému ochránci práv a ochránci práv dětí informace, které si vyžádají v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona,

h) živnostenským úřadům, u nichž osoby samostatně výdělečně činné podnikající na základě živnostenského oprávnění podaly oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti, údaje potřebné k plnění povinností podle zvláštního právního předpisu 40c).

(7) Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci příslušné zdravotní pojišťovny zproštěni pouze písemně s uvedením rozsahu a účelu tím, v jehož zájmu mají tuto povinnost. Toto ustanovení se pro sdělování údajů podle odstavce 6 nepoužije.

(8) Za porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost se považuje i využití vědomostí získaných při kontrole plateb pojistného nebo v souvislosti s ní pro jednání přinášející prospěch osobě zavázané touto povinností nebo osobám jiným anebo jednání, která by způsobila někomu újmu.

(9) Bez uvádění konkrétních údajů, zejména jmenných, může zaměstnanec příslušné zdravotní pojišťovny využívat zobecněné informace při vědecké, publikační a pedagogické činnosti.

(10) Příslušná zdravotní pojišťovna odpovídá za vytváření podmínek pro zachování mlčenlivosti podle odstavce 1. To platí i při využívání a umožnění přístupu k údajům evidovaným pomocí výpočetní techniky.

25c) Například zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

25d) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

39) Např. zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

39a) Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

40c) Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O ÚSTAVNÍM SOUDU S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 64

Podání návrhu

(1) Návrh na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy je oprávněn podat

- a) prezident republiky,
- b) skupina nejméně 41 poslanců nebo skupina nejméně 17 senátorů,
- c) senát Ústavního soudu v souvislosti s rozhodováním o ústavní stížnosti,
- d) vláda za podmínek uvedených v § 118,
- e) ten, kdo podal ústavní stížnost za podmínek uvedených v § 74 tohoto zákona, nebo ten, kdo podal návrh na obnovu řízení za podmínek uvedených v § 119 odst. 4 tohoto zákona a

f) ochránce práv dětí.

(2) Návrh na zrušení jiného právního předpisu nebo jeho jednotlivých ustanovení podle čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy jsou oprávněni podat

- a) vláda,
- b) skupina nejméně 25 poslanců nebo skupina nejméně 10 senátorů,
- c) senát Ústavního soudu v souvislosti s rozhodováním o ústavní stížnosti,
- d) ten, kdo podal ústavní stížnost za podmínek uvedených v § 74 tohoto zákona, nebo ten, kdo podal návrh na obnovu řízení za podmínek uvedených v § 119 odst. 4 tohoto zákona,
- e) zastupitelstvo kraje,
- f) Veřejný ochránce práv,

g) ochránce práv dětí,

g h) Ministerstvo vnitra, jde-li o návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky obce, kraje nebo hlavního města Prahy za podmínek stanovených v zákonech upravujících územní samosprávu^{3a)},

h i) věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, jde-li o návrh na zrušení nařízení kraje nebo hlavního města Prahy za podmínek stanovených v zákonech upravujících územní samosprávu^{3a)},

i j) ředitel krajského úřadu, jde-li o návrh na zrušení nařízení obce za podmínek stanovených v zákonu o obcích^{3b)},

j k) zastupitelstvo obce, jde-li o návrh na zrušení právního předpisu kraje, do jehož územního obvodu obec náleží.

(3) Návrh na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení je oprávněn podat též soud v souvislosti se svou rozhodovací činností podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

(4) Řízení o zrušení zákona, jiného právního předpisu nebo jejich jednotlivých ustanovení může též zahájit plénum, jsou-li dány důvody podle § 78 odst. 2.

(5) Návrh skupiny poslanců nebo skupiny senátorů podle odstavce 1 písm. b) a odstavce 2 písm. b) musí být podepsán požadovaným počtem poslanců nebo senátorů.

(6) Pokud se v tomto oddílu mluví o zákonu, rozumí se jím též zákonné opatření Senátu, které bylo schváleno Poslaneckou sněmovnou podle čl. 33 odst. 5 Ústavy.

...

§ 69

Účastníci řízení

(1) Účastníkem řízení je též ten, kdo zákon nebo jiný právní předpis, jehož zrušení je navrhováno, vydal; soudce zpravodaj mu neprodleně zašle návrh na zahájení řízení s tím, aby se k návrhu písemně vyjádřil do 30 dnů ode dne, kdy mu byl doručen.

(2) Soudce zpravodaj neprodleně zašle návrh na zahájení řízení podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy také vládě, pokud se nejedná o její návrh, jež může Ústavnímu soudu do 30 dnů od doručení návrhu sdělit, že vstupuje do řízení; učiní-li tak, má postavení vedlejšího účastníka řízení.

(3) Soudce zpravodaj neprodleně zašle návrh na zahájení řízení podle čl. 87 odst. 1 písm. a) a b) Ústavy také Veřejnému ochránci práv **a ochránci práv dětí**, pokud se nejedná o jeho návrh, jež může Ústavnímu soudu do 10 dnů od doručení návrhu sdělit, že vstupuje do řízení; učiní-li tak, má postavení vedlejšího účastníka řízení.

3a) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

3b) Zákon č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPOŘE S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 64

(1) Zaměstnanci České republiky jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámili při provádění státní sociální podpory nebo v přímé souvislosti s ním, pokud se dále nestanoví jinak. Tato povinnost trvá i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být uvedení zaměstnanci zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Údaje týkající se oprávněných osob nebo příjemců dávky, státních orgánů nebo jiných fyzických nebo právnických osob, které se orgány státní sociální podpory při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak zvláštní zákon 20) nebo tento zákon; jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen se souhlasem oprávněné osoby nebo příjemce dávky, státního orgánu nebo jiných fyzických nebo právnických osob.

(3) Orgány státní sociální podpory jsou povinny na žádost poskytovat

a) orgánům sociálního zabezpečení⁴⁹⁾ a obecním úřadům údaje potřebné pro rozhodování o dávkách nemocenského pojištění, důchodového pojištění a o dalších sociálních dávkách a orgánům sociálního zabezpečení posuzujícím zdravotní stav podle zvláštního právního předpisu⁵⁸⁾ údaje o nezaopatřenosti dítěte, obecním úřadům a krajským úřadům a Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí údaje potřebné pro účely sociálně-právní ochrany dětí,

b) správcům daně⁵⁰⁾ údaje potřebné k vyměření a vymáhání daní,

c) zdravotním pojišťovnám⁵¹⁾ údaje potřebné pro stanovení pojistného na veřejné zdravotní pojištění,

d) orgánům činným v trestním řízení⁵³⁾ údaje potřebné pro trestní řízení,

e) soudům a správním orgánům údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení,

f) orgánům oprávněným podle zvláštního zákona⁵⁴⁾ ke kontrole činností orgánů státní sociální podpory údaje potřebné k provádění této kontroly,

g) Českému statistickému úřadu údaje potřebné pro vedení statistických registrů, s výjimkou údajů týkajících se jednotlivých osob.

(4) Orgány státní sociální podpory jsou povinny poskytnout Veřejnému ochránci práv a **ochránci práv dětí** informace, které si vyžádá v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona.

(5) Zobecněné informace a souhrnné údaje, které orgány státní sociální podpory získají při své činnosti, mohou být bez uvedení konkrétních jmenných údajů využívány zaměstnanci těchto orgánů při vědecké, publikační a pedagogické činnosti nebo Ministerstvem práce a sociálních věcí pro analytickou a koncepční činnost.

(6) Krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o dávce, je povinna na žádost fyzické nebo právnické osoby, která prokáže, že má vůči jiné osobě podle pravomocného a vykonatelného rozhodnutí splatnou pohledávku, sdělit písemně, zda tato jiná osoba je poživatelem dávky podle tohoto zákona a v jaké výši je tato dávka vyplácena.

(7) Příslušná krajská pobočka Úřadu práce je povinna pro účely přiznání stipendia podle zvláštního právního předpisu^{54a)} na žádost oprávněné osoby, která pobírá přídavek na dítě, písemně sdělit, že příjem za třetí kalendářní čtvrtletí roku rozhodný pro přiznání přídavku na dítě nepřevýšil součin částky životního minima rodiny a koeficientu 1,50.

20) Například § 128 občanského soudního řádu, ve znění zákona č. 519/1991 Sb., a § 8 trestního řádu, ve znění zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb. a zákona č. 292/1993 Sb.

49) § 3 zákona ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 307/1993 Sb. Zákon ČNR č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění zákona ČNR č. 125/1990 Sb., zákona ČNR č. 210/1990 Sb., zákona ČNR č. 425/1990 Sb., zákona ČNR č. 459/1990 Sb., zákona ČNR č. 9/1991 Sb., zákona ČNR č. 144/1991 Sb., zákona ČNR č. 582/1991 Sb., zákona č. 84/1993 Sb.,

zákona č. 307/1993 Sb., nálezu Ústavního soudu ČR č. 72/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb. a zákona č. 238/1995 Sb.

50) § 1 zákona ČNR č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění zákona č. 325/1993 Sb. a zákona č. 85/1994 Sb.

51) § 1 zákona ČNR č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.

Zákon ČNR č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění zákona ČNR č. 10/1993 Sb., zákona ČNR č. 15/1993 Sb., zákona č. 60/1995 Sb., zákona č. 149/1996 Sb. a zákona č. 48/1997 Sb.

53) § 12 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb. a zákona č. 152/1995 Sb.

54) § 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 224/1994 Sb., zákona č. 58/1995 Sb. a zákona č. 296/1995 Sb.

54a) § 91 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

58) § 8 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 5

(1) Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni

a) zaměstnanci v pracovním poměru,

b) příslušníci Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Celní správy České republiky a Hasičského záchranného sboru České republiky⁵⁾, vojáci z povolání^{5a)}, vojáci v záloze ve výkonu vojenské činné služby⁴⁶⁾ a státní zaměstnanci podle zákona o státní službě^{5b)},

c) členové družstva, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci,

d) osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v písmenech g) až i) a o) až s),

- e) osoby samostatně výdělečně činné,
- f) zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce,
- g) soudci,
- h) členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,
- ch) poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu,
- i) prezident republiky, členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členové Rady Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, členové Národní rozpočtové rady, finanční arbitř, zástupce finančního arbitra, ~~Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,~~ **Veřejný ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí**
- j) dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
- k) osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí^{37a}),
- l) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody zařazené do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,
- m) pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,
- n) společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovní právní vztah vykonávají pro ni práci, a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovní právní vztah vykonávají pro ni práci,
- o) prokuristé,
- p) osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení,
- q) členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří nejsou uvedeni v písmenech a) až c), f) až i), p) a s),
- r) likvidátoři,
- s) vedoucí organizačních složek právnické osoby, která má sídlo ve státě, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení, pokud je tato složka zapsána v obchodním rejstříku a místo výkonu práce těchto vedoucích je trvale v České republice,
- t) fyzické osoby neuvedené v písmenech a) až d) a f) až s), s výjimkou členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů

územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy zvolených do funkcí, jež zastupitelstvo neurčilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,

v době zaměstnání, pokud jim v souvislosti se zaměstnáním plynou nebo by mohly plynout příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zvláštního právního předpisu a nejsou od této daně osvobozeny; to neplatí, jde-li o osoby uvedené v písmeni e).

(2) Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny dále

a) osoby vedené v evidenci Úřadu práce České republiky - krajské pobočky, popřípadě pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše 3 let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba 3 let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod, doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do ní započítává v rozsahu nejvýše 1 roku, a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné,

b) osoby se zdravotním postižením zařazené v teoretické a praktické přípravě pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost,

c) osoby pečující osobně o dítě ve věku do 4 let,

d) osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), pokud spolu žijí v domácnosti; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu nebo asistenta sociální péče podle § 83 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb.,

e) poživatelé invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně [§ 39 odst. 2 písm. c)] z českého pojištění, a to do dosažení věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod podle § 32; za poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně se pro účely účasti na pojištění považují též osoby, které nepobírají tento důchod, avšak splňují podmínky nároku na tento důchod a pobírají výsluhový příspěvek podle zvláštních zákonů,

f) osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění podle zvláštního právního předpisu, po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti, kterou si nepřivodily úmyslně, pokud tato dočasná pracovní neschopnost vznikla v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu, po dobu karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu, po dobu trvání podpůrné doby u ošetrovného, dlouhodobého ošetrovného a u dávky otcovské poporodní péče a po dobu trvání podpůrné doby u peněžité pomoci v mateřství v období před porodem,

g) osoby, kterým je poskytována zvláštní ochrana a pomoc na základě zákona upravujícího zvláštní ochranu svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením, pokud podle vyjádření

orgánu příslušného k poskytování zvláštní ochrany a pomoci nemohou vykonávat výdělečnou činnost.

(3) Zaměstnáním se pro účely tohoto zákona rozumí činnost osob uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) a f) až t) pro zaměstnavatele, ze které jim plynou nebo by mohly plynout od zaměstnavatele příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zvláštního právního předpisu a nejsou od této daně osvobozeny. Dobou zaměstnání se pro účely tohoto zákona rozumí období od počátku výkonu činnosti osoby uvedené v odstavci 1 písm. a) až d) a f) až t) pro zaměstnavatele do konce období, v němž tato činnost měla nebo mohla být vykonávána.

(4) Za zaměstnance v pracovním poměru [odstavec 1 písm. a)] se pro účely tohoto zákona považuje též osoba činná v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny všechny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik.

(5) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na osoby, které jsou zaměstnanci zahraničního zaměstnavatele a jsou činní v České republice ve prospěch tohoto zaměstnavatele; zahraničním zaměstnavatelem se pro účely tohoto zákona rozumí zaměstnavatel, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení.

4) Nařízení vlády č. 262/1994 Sb., o odměnách členům zastupitelstev v obcích.

5) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

5a) Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

5b) Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě.

5c) § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

5e) Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

5f) Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

6) § 33 zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění zákona č. 226/1992 Sb.

§ 116 až 119 zákona ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění zákona č. 26/1993 Sb.

§ 119 až 123 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě.

28) Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

28a) § 25 odst. 3 až 5 zákona č. 435/2004 Sb.

37a) § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

46) § 12 a 12a zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O VEŘEJNÉM ZDRAVOTNÍM POJIŠTĚNÍ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 8

Povinnost platit pojistné

(1) Pojistné se platí zdravotní pojišťovně, u které je pojištěnec pojištěn, (dále jen "příslušná zdravotní pojišťovna"). Povinnost platit pojistné vzniká pojištěnci dnem:

- a) nástupu zaměstnance do zaměstnání (§ 2 odst. 3);
- b) zahájení samostatné výdělečné činnosti [§ 5 písm. b)];
- c) kdy se stal pojištěncem podle § 5 písm. c);
- d) ke kterému se po návratu do České republiky pojištěnec přihlásil podle odstavce 4 u příslušné zdravotní pojišťovny;
- e) návratu do České republiky po nepřetržitém pobytu v cizině, který započal již před 1. lednem 1993, pokud den návratu připadne na období po 30. dubnu 1995; uvedené skutečnosti je pojištěnec povinen příslušné zdravotní pojišťovně doložit;
- f) návratu do České republiky po nepřetržitém pobytu v cizině, který započal mezi 1. lednem 1993 a 1. červencem 1993, pokud den návratu připadne na období po 30. dubnu 1995, jestliže pojištěnec
 - 1. byl v cizině zdravotně pojištěn,
 - 2. v uvedeném období mu nebyly poskytnuty hrazené služby,
 - 3. požádal zpětně příslušnou zdravotní pojišťovnu o postup podle odstavce 4.

Tím není dotčena povinnost platit pojistné za dobu předcházející pobytu v cizině.

(2) Povinnost zaměstnavatele platit část pojistného za své zaměstnance vzniká dnem nástupu zaměstnance do zaměstnání (§ 2 odst. 3) a zaniká dnem skončení zaměstnání, s výjimkami stanovenými v § 6. Za den nástupu zaměstnance do zaměstnání se považuje

- a) u pracovního poměru včetně pracovního poměru sjednaného podle cizích právních předpisů den, ve kterém zaměstnanec nastoupil do práce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení pracovního poměru,

b) u služebního poměru den, ve kterém zaměstnanec nastoupil k výkonu služby, jde-li o státního zaměstnance den nástupu služby, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení služebního poměru,

c) u členů družstva v družstvech, kde podmínkou členství je jejich pracovní vztah k družstvu, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni, den započetí práce pro družstvo, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení členství v družstvu,

d) u zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti den, ve kterém poprvé po uzavření dohody o pracovní činnosti zaměstnanec začal vykonávat sjednanou práci, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, jímž uplynula doba, na kterou byla tato dohoda sjednána, u zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce se postupuje obdobně,

e) u soudců den nástupu soudce do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce soudce,

f) u členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva den, od něhož členu náleží odměna za výkon funkce vyplácená členům zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, od něhož tato odměna nenáleží. Plní-li dosavadní starosta nebo primátor úkoly po uplynutí volebního období až do dne konání ustavujícího zasedání nově zvoleného zastupitelstva a je mu vyplácena odměna uvedená ve větě první, považuje se za zaměstnance ještě po dobu, po kterou mu náleží tato odměna; to platí obdobně pro hejtmana kraje a primátora hlavního města Prahy,

g) u poslanců Poslanecké sněmovny a senátorů Senátu Parlamentu České republiky a poslanců Evropského parlamentu zvolených na území České republiky den zvolení, a za den ukončení zaměstnání se považuje den uplynutí volebního období, popřípadě den zániku mandátu,

h) u členů vlády, prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu, členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členů Rady Českého telekomunikačního úřadu, finančního arbitra, zástupce finančního arbitra, ~~Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv~~ **Veřejného ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí** den nástupu do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce,

i) u fyzických osob, které nejsou uvedeny v písmenech e) až h), které byly jmenovány nebo zvoleny do funkce a jejich jmenováním nevznikl pracovní nebo služební poměr, den nástupu do funkce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den skončení výkonu funkce,

j) u dobrovolných pracovníků pečovatelské služby den, ve kterém začal dobrovolný pracovník poskytovat pečovatelskou službu, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, kdy přestal být dobrovolným pracovníkem pečovatelské služby,

k) u osoby pečující o dítě a osoby, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí^{16c}), den, od něhož jim tato odměna náleží, a za den ukončení zaměstnání se považuje den, od něhož tato odměna nenáleží z jiných důvodů, než je dočasná pracovní neschopnost,

l) u odsouzených ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence a trestu odnětí svobody zařazených do práce den zařazení do práce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den odvolání z výkonu práce,

m) u osob činných v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik, den započetí výkonu práce, a za den ukončení zaměstnání se považuje den ukončení výkonu práce,

n) u zaměstnanců neuvedených pod písmeny a) až n) den, kdy začal zaměstnanec vykonávat práci, na jejímž základě mu plynou příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, a za den ukončení zaměstnání se považuje den ukončení výkonu práce.

(3) Povinnost státu platit pojistné za pojištěnce vzniká dnem, kdy se stát podle § 7 stává plátcem pojistného. Tato povinnost zaniká dnem, ke kterému stát přestal být podle § 7 plátcem pojistného.

(4) Pojištěnec není povinen platit pojistné po dobu, kdy je dlouhodobě v cizině, pokud je v cizině zdravotně pojištěn a učinil o této skutečnosti u příslušné zdravotní pojišťovny písemné prohlášení. Povinnost platit pojistné však zaniká až dnem, který pojištěnec v prohlášení podle věty první uvedl, ne však dříve než dnem následujícím po dni, kdy toto prohlášení bylo doručeno příslušné zdravotní pojišťovně. Od stejného dne až do dne, kdy se pojištěnec u příslušné zdravotní pojišťovny opět přihlásil, nemá pojištěnec nárok na poskytování hrazených služeb. Současně s opětovným přihlášením u příslušné zdravotní pojišťovny je pojištěnec povinen této pojišťovně dodatečně předložit doklad o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině a jeho délce. Pokud pojištěnec nepředloží příslušné zdravotní pojišťovně doklad o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině a jeho délce, je povinen doplatit zpětně pojistné tak, jako by k odhlášení nedošlo; penále se v takovém případě nevymáhá. Jestliže pojištěnec předloží doklad o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině, který nekryje celou dobu, kdy nebyl povinen platit pojistné v České republice podle věty první, je povinen doplatit zpětně pojistné za každý kalendářní měsíc, ve kterém zdravotní pojištění v cizině netrvalo po celý takový kalendářní měsíc; penále se v takovém případě nevymáhá. Další prohlášení podle věty první lze zdravotní pojišťovně podat nejdříve po uplynutí 2 celých kalendářních měsíců následujících po dni opětovného přihlášení. Za dlouhodobý pobyt v cizině se považuje nepřetržitý pobyt delší šesti měsíců.

(5) Nezaplatí-li plátce pojistného pojistné ve stanovené výši a včas, je příslušná zdravotní pojišťovna povinna vymáhat na dlužníkovi jeho zaplacení včetně penále.

(6) Penále se nevymáhá při dlouhodobém pobytu pojištěnce v cizině, před kterým neučinil písemné prohlášení podle odstavce 4, neplatil pojistné a po celou dobu pobytu v cizině nečerpal hrazené služby. V takovém případě je pojištěnec povinen předložit doklad o uzavřeném zdravotním pojištění v cizině a jeho délce, které kryje celou dobu dlouhodobého pobytu v cizině. Doba dlouhodobého pobytu v cizině se v takovém případě začíná počítat ode dne uvedeného jako počátek pojištění v dokladu o uzavření zdravotního pojištění v cizině.

16c) § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

16d) § 40a zákona č. 117/1995.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O POBYTU CIZINCŮ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 178d

(1) Policie informuje Veřejného ochránce práv s přiměřeným předstihem o každém výkonu správního vyhoštění, předání nebo průvozu cizince a poskytuje pověřenému zaměstnanci Kanceláře Veřejného ochránce práv nezbytnou součinnost.

(2) Policie předává Veřejnému ochránci práv kopie rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění, rozhodnutí o přerušení zajištění, rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení, rozhodnutí o umístění zajištěného cizince do části s přísným režimem a rozhodnutí o prodloužení umístění zajištěného cizince do části s přísným režimem a informuje jej o rozhodnutích soudu o žalobách podaných proti těmto rozhodnutím.

(3) Stejně policie postupuje vůči ochránci práv dětí a zaměstnancům jeho kanceláře v případě zajištění a výkon správního vyhoštění nezletilých cizinců a předání nebo průvoz zajištěných nezletilých cizinců a trestního opatření vyhoštění nezletilých cizinců, kteří byli vzati do vyhošťovací vazby nebo kteří vykonávají trestní opatření odnětí svobody.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O VEŘEJNÉM OCHRÁNCI PRÁV S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 1

(1) Veřejný ochránce práv (dále jen "ochránce") působí k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívá k ochraně základních práv a svobod.

(2) Působnost ochránce podle odstavce 1 se vztahuje na ministerstva a jiné správní úřady s působností pro celé území státu, správní úřady jim podléhající, Českou národní banku, pokud působí jako správní úřad, Radu pro rozhlasové a televizní vysílání, orgány územních samosprávných celků při výkonu státní správy, a není-li dále stanoveno jinak na Policii České republiky, Armádu České republiky, Hradní stráž, Vězeňskou službu České republiky, dále na zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova, ochranné léčení, zabezpečovací detence, jakož i na veřejné zdravotní pojišťovny (dále jen "úřad").

(3) Ochránce provádí systematické návštěvy míst, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě veřejnou mocí nebo v důsledku závislosti na poskytované péči, s cílem posílit ochranu těchto osob před mučením, krutým, nelidským, ponižujícím zacházením nebo trestáním a jiným špatným zacházením.

(4) Působnost ochránce podle odstavce 3 se vztahuje na

a) zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova, ochranné léčení anebo zabezpečovací detence,

b) další místa, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě veřejnou mocí, zejména policejní cely, zařízení pro zajištění cizinců a azylová zařízení,

c) místa, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě v důsledku závislosti na poskytované péči, zejména zařízení sociálních služeb a jiná zařízení poskytující obdobnou péči, ~~zdravotnická zařízení a zařízení sociálně-právní ochrany dětí a zdravotnická zařízení~~

(dále jen "zařízení").

(5) Ochránce vykonává působnost ve věcech práva na rovné zacházení a ochrany před diskriminací¹⁾.

(6) Ochránce provádí sledování zajištění cizinců a výkonu správního vyhoštění, předání nebo průvozu zajištěných cizinců a trestu vyhoštění cizinců, kteří byli vzati do vyhošťovací vazby nebo kteří vykonávají trest odnětí svobody (dále jen „sledování vyhoštění“).

(7) Ochránce sleduje naplňování mezinárodní smlouvy upravující práva osob se zdravotním postižením⁶⁾.

(8) Ochránce vykonává působnost ve věcech práva na volný pohyb občanů Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru a jejich rodinných příslušníků⁹⁾ (dále jen "občané Evropské unie") v rozsahu podle § 21d¹⁰⁾.

(9) Působnost ochránce se nevztahuje na Parlament, prezidenta republiky a vládu, na Nejvyšší kontrolní úřad, **na ochránce práv dětí**, na zpravodajské služby České republiky, na orgány činné v trestním řízení, státní zastupitelství a na soudy, s výjimkou orgánů správy státního zastupitelství a státní správy soudů.

(10) Ochránce je oprávněn podat návrh na zahájení řízení podle zákona o řízení ve věcech soudců a státních zástupců^{1a)} a zúčastnit se tohoto řízení.

(11) Ochránce není oprávněn zasahovat do činnosti a rozhodování úřadů a zařízení jinak, než jak stanoví tento zákon.

1) Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

1a) Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění pozdějších předpisů.

6) Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, vyhlášená pod č. 10/2010 Sb. m. s.

9) § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

10) Čl. 4 a čl. 7 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU ze dne 16. dubna 2014 o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem.

....

§ 3

(1) Funkce ochránce je neslučitelná s funkcí prezidenta republiky, poslance, senátora a ~~soudce~~ **soudce a ochránce práv dětí**, jakož i s jakoukoliv činností ve veřejné správě.

(2) Výkon funkce ochránce je neslučitelný s jinou výdělečnou činností, s výjimkou správy vlastního majetku a činnosti vědecké, pedagogické, publicistické, literární nebo umělecké, není-li taková činnost na újmu výkonu funkce a její důstojnosti a neohrožuje-li důvěru v nezávislost a nestrannost výkonu funkce.

(3) Ochránce nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí.

(4) Po dobu výkonu funkce se ochránce, pokud podléhá branné povinnosti, nepovolává k vojenské činné službě nebo se mu vojenská činná služba přerušuje; vojenské cvičení takto zameškané se promíjí.

....

§ 13

(1) Je-li podnět podle svého obsahu opravným prostředkem podle předpisů o řízení ve věcech správních nebo soudních, žalobou nebo opravným prostředkem ve správním soudnictví, anebo ústavní stížností, ochránce o tom stěžovatele neprodleně vyrozumí a poučí jej o správném postupu.

(2) Spadá-li podnět do kompetence ochránce práv dětí, vyrozumí o tom ochránce stěžovatele a podnět postoupí ochránci práv dětí.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANĚ DĚTÍ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 51

Povinnosti orgánů sociálně-právní ochrany při sdělování údajů

(1) Orgány sociálně-právní ochrany, komise a poradní sbory jsou povinny sdělovat si navzájem údaje z evidence a spisové dokumentace, které vedou, a to v rozsahu nezbytném pro potřeby těchto orgánů.

(2) Orgán sociálně-právní ochrany, který zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči, vede evidenci dětí a evidenci žadatelů i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup ostatním orgánům sociálně-právní ochrany zprostředkujícím osvojení nebo pěstounskou péči podle tohoto zákona.

(3) Obecní úřad na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) doporučuje soudu osobu vhodnou stát se poručníkem a toto své doporučení oznamuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) podává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zprávy o poměrech dítěte,
- d) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud na návrh státního zastupitelství v občanskoprávním řízení uložil ochrannou výchovu podle zvláštního právního předpisu²⁹).

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, pokud státní zastupitelství vede podle zvláštního právního předpisu²⁹) řízení týkající se dítěte,
- c) poskytuje krajskému úřadu a ministerstvu spisovou dokumentaci vedenou o dětech a zobecněné informace a souhrnné údaje, které získá při své činnosti, s výjimkou jmenných údajů,
- d) poskytuje pověřené osobě údaje potřebné pro poskytování sociálně-právní ochrany těmito osobami a poskytovateli sociálních služeb údaje potřebné pro poskytnutí sociální služby,
- e) může poskytovat potřebné údaje poskytovateli zdravotních služeb.

(5) Orgán sociálně-právní ochrany je povinen

- a) na žádost poskytnout

1. soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení,
2. orgánu činnému v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení,
3. orgánu sociálního zabezpečení, orgánu pomoci v hmotné nouzi a orgánu státní sociální podpory údaje potřebné pro rozhodování o sociálních dávkách, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám řízení před těmito orgány,
4. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro řízení a povolování výkonu činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu^{47a}),
5. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro podání návrhu soudu na stanovení výživného a návrhu na výkon rozhodnutí, jde-li o výživné na děti svěřené do pěstounské péče nebo předpěstounské péče,

6. zařízení uvedenému v § 29 odst. 1 informace o poměrech v rodině dítěte, které bylo do tohoto zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, a je-li tomuto dítěti zprostředkovávána pěstounská péče nebo osvojení, též informace o postupu při tomto zprostředkování,

7. věznici, ve které mladistvý vykonává trest odnětí svobody, informace potřebné pro dosažení účelu trestu,

8. intervenčnímu centru údaje, které má orgán sociálně-právní ochrany o osobě ohrožené násilným chováním pro účely poskytování pomoci této osobě intervenčním centrem podle zákona o sociálních službách⁶⁵),

9. obecní policii údaje v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů obecní policie;

b) orgánu činnému v trestním řízení oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin⁴⁸), nebo že dítě bylo použito ke spáchání trestného činu, nebo že dochází k násilí mezi rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte a dalšími fyzickými osobami v domácnosti obývané dítětem, nebo že není plněna vyživovací povinnost k dítěti;

c) poskytnout Probační a mediační službě na její žádost informace v rozsahu potřebném pro trestní řízení;

d) oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která povolila výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu^{47a}), skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o zákazu činnosti dítěte; orgán sociálně-právní ochrany je také povinen sledovat, zda došlo k nápravě;

e) poskytnout ~~Veřejnému ochránci práv~~ **ochránci práv dětí** informace, které si vyžádá při šetření podle zvláštního zákona.

(6) Evidence vedené podle tohoto zákona jsou informačními systémy veřejné správy^{47b}).

4) § 86 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 175/1990 Sb.

29) Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

47a) § 121 až 124 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

47b) Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

48) § 8 trestního řádu.

65) Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O ROZPOČTOVÝCH PRAVIDLECH S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 8

Vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu

(1) Návrh zákona o státním rozpočtu vypracovává ministerstvo v součinnosti se správci kapitol, územními samosprávnými celky, dobrovolnými svazky obcí, Regionálními radami regionů soudržnosti a státními fondy.

(2) Celkové výdaje státního rozpočtu v návrhu zákona o státním rozpočtu ministerstvo stanoví na základě částky výdajového rámce státního rozpočtu a státních fondů schválené vládou podle zákona upravujícího pravidla rozpočtové odpovědnosti, která je v něm uvedena jako částka na rok bezprostředně následující po běžném roce (dále jen "další rok"); ministerstvo tuto částku upraví o

a) změnu prognózovaných celkových příjmů včetně příjmů prostředků z rozpočtu Evropské unie a z finančních mechanismů na příslušný rok upravených o vliv hospodářského cyklu a o vliv jednorázových a přechodných operací,

b) vliv významného zhoršení ekonomického vývoje, pokud ministerstvo předpovídá v daném čtvrtletí meziroční pokles hrubého domácího produktu očištěného o cenové vlivy o nejméně 3 %,

c) vliv zhoršování bezpečnostní situace státu spojené s vyhlášením mimořádných opatření vládou ke zvýšení jeho obranyschopnosti,

d) vliv odstraňování následků živelních pohrom,

e) 0,3 % této částky, jestliže je to třeba k tomu, aby byly vzaty v úvahu vlivy, s kterými se při stanovení této částky nepočítalo,

a takto určenou částku rozdělí na nekonsolidované celkové výdaje státního rozpočtu a celkové výdaje jednotlivých státních fondů a uvede nekonsolidované výdaje státního rozpočtu v návrhu zákona o státním rozpočtu jako celkové výdaje tohoto rozpočtu; jakékoliv odchýlení od rozpočtové strategie sektoru veřejných institucí schválené vládou musí být řádně odůvodněno.

(3) Ministerstvo řídí práce na vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu. Správci kapitol, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti a jiné právnické a fyzické osoby, které požadují prostředky ze státního rozpočtu nebo poskytnutí státní záruky, jsou povinni předložit ministerstvu údaje potřebné pro vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu v termínu, rozsahu a struktuře, které stanoví ministerstvo vyhláškou. To se netýká kapitol Kancelář prezidenta republiky, Poslanecká sněmovna, Senát, Ústavní soud, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář Veřejného ochránce práv, **Kancelář ochránce práv dětí** a Úřad Národní rozpočtové rady. Obce a dobrovolné svazky obcí předkládají údaje prostřednictvím krajů, které tyto údaje předkládají ministerstvu s tím, že dobrovolné svazky obcí tak činí prostřednictvím kraje, kde mají své sídlo. Hlavní město Praha předkládá údaje přímo ministerstvu. Podklady pro sestavení návrhu výdajů státního rozpočtu

na financování programů (§ 12 odst. 1) předkládají obce a dobrovolné svazky obcí vždy přímo příslušnému správci kapitoly. Činnost krajů podle věty čtvrté je přenesenou působností.

(4) Návrh celkových příjmů a celkových výdajů kapitol Poslanecká sněmovna, Senát, Kancelář prezidenta republiky, Ústavní soud, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář veřejného ochránce práv, **Kancelář ochránce práv dětí** a Úřad Národní rozpočtové rady předloží správci těchto kapitol rozpočtovému výboru Poslanecké sněmovny, který o návrzích rozhodne do 20. června běžného roku.

(5) Pokud nedoručí k rozhodnutí podle odstavce 4 ve stanoveném termínu a návrh předložený správcem kapitoly nepřekročí celkové výdaje této kapitoly podle posledního schváleného zákona o státním rozpočtu, považuje se návrh předložený správcem kapitoly za schválený. Pokud návrh předložený správcem kapitoly překročí celkové výdaje této kapitoly podle věty první, podléhá tyto vyšší výdaje schválení ministerstvem.

(6) Na základě návrhů schválených podle odstavce 4, nebo určených podle odstavce 5, vypracují správci kapitol uvedených v odstavci 4 návrhy rozpočtů svých kapitol v rozpočtovém systému.

(7) Návrh zákona o státním rozpočtu předkládá ministerstvo ke schválení vládě. Vláda návrh zákona o státním rozpočtu předkládá Poslanecké sněmovně ve lhůtě podle zvláštního zákona.^{11b)}

11b) § 28 zákona č. 219/2000 Sb., ve znění zákona č. 202/2002 Sb. a zákona č. 88/2003 Sb.

11d) § 101 odst. 1 zákona č. 90/1995 Sb.

....

§ 24

(1) Vláda nebo na základě jejího pověření ministr financí může

a) povolit uskutečnění nezbytných výdajů nezabezpečených ve státním rozpočtu, zajistí-li úhradu úsporami na jiných výdajích státního rozpočtu, a to do výše v daném roce nepřesahující 5 % celkového objemu schváleného rozpočtu výdajů kapitoly, u které se úprava provádí, a nepřesahující 10 % celkového objemu závazného ukazatele v kapitole, u kterého se úprava provádí,

b) povolit snížení některého příjmu z činnosti, a to bez omezení, za předpokladu, že se nezmění saldo rozpočtu příjmů a výdajů kapitoly,

c) provést přesun prostředků odpovídajících rozpočtovanému podílu spolufinancování ze státního rozpočtu v návaznosti na rozhodnutí Komise Evropských společenství o změně v umístění prostředků poskytnutých z rozpočtu Evropské unie. Na tyto přesuny se nevztahuje omezení podle písmene a) a podle odstavce 3,

d) bez dopadu na saldo státního rozpočtu zvýšit celkové příjmy a výdaje státního rozpočtu a zvýšit příslušné ukazatele jednotlivých kapitol státního rozpočtu ve výši částky převedené z

rezervních fondů organizačních složek státu podle § 48 odst. 7, jestliže mají být použity pro jinou organizační složku státu, nebo na jiný účel,

e) povolit bez omezení přesuny prostředků zabezpečených ve státním rozpočtu, jestliže je dodržena jejich účelovost daná závazným ukazatelem státního rozpočtu,

f) povolit přesun příjmů, rozpočtovaných jako příjmy z rozpočtu Evropské unie nebo z finančních mechanismů, souvztažně s přesunem výdajů rozpočtovaných jako výdaje spolufinancované z rozpočtu Evropské unie nebo z finančních mechanismů, bez dopadu na saldo rozpočtu příjmů a výdajů kapitoly,

g) povolit snížení nebo zvýšení jednoho závazného ukazatele rozpočtu výdajů do 10 % částky schválené zákonem o státním rozpočtu za předpokladu, že se nezmění saldo příjmů a výdajů kapitoly.

(2) Omezení pěti a deseti procenty podle odstavce 1 písm. a) nepatří pro použití vládní rozpočtové rezervy rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladní správa a pro kapitoly Operace státních finančních aktiv a Státní dluh.

(3) Povolit přesun mezi závaznými ukazateli nebo změnu jednoho ukazatele státního rozpočtu v rámci kapitoly nad 10 % každého ukazatele může Rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny.

(4) Ministr financí může zvýšit celkové příjmy a výdaje státního rozpočtu beze změny jeho salda a příslušné navazující závazné ukazatele o částku, o kterou očekávané výdaje na financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie budou vyšší, než stanovil zákon o státním rozpočtu. Toto zmocnění lze využít po vyčerpání všech prostředků rozpočtovaných na financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie a všech prostředků, které byly převedeny do rezervních fondů na tento účel, a po vyčerpání nároků podle § 47.

(5) Písemnou žádost o provedení rozpočtového opatření podle odstavce 1 lze podat ministerstvu nejpozději do 30. listopadu běžného rozpočtového roku. Ministerstvo vyřídí žádost o rozpočtové opatření ve lhůtě do 30 kalendářních dnů, nejpozději do 15. prosince běžného rozpočtového roku.

(6) Písemnou žádost o provedení rozpočtového opatření podle odstavce 1, které mění závazné ukazatele výdajů na financování programů, lze podat v termínech, které stanoví ministerstvo vyhláškou, nejpozději však do 30. listopadu běžného rozpočtového roku.

(7) O rozpočtových opatřeních podle odstavce 1 informuje vláda Poslaneckou sněmovnu ve zprávách o plnění státního rozpočtu, nebo jestliže o to Poslanecká sněmovna požádá.

(8) Rozpočtová opatření podle odstavce 1, podle odst. 4 a podle § 25 odst. 1 písm. d) a snížení nároků podle § 47 odst. 6 písm. c) týkající se kapitol Kanceláře prezidenta republiky, Poslanecká sněmovna, Senát, Ústavní soud, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář Veřejného ochránce práv, **Kancelář ochránce práv dětí** a Úřad Národní rozpočtové rady mohou být provedena pouze se souhlasem Poslanecké sněmovny nebo jí určeného orgánu.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O MAJETKU ČESKÉ REPUBLIKY A JEJÍM VYSTUPOVÁNÍ V PRÁVNÍCH VZTAZÍCH S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 3

(1) Organizačními složkami státu (dále jen "organizační složka") jsou ministerstva a jiné správní úřady⁵⁾ státu, Ústavní soud, soudy, státní zastupitelství, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády České republiky, Kancelář Veřejného ochránce práv, **Kancelář ochránce práv dětí**, Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky a jiná zařízení, o kterých to stanoví zvláštní právní předpis anebo tento zákon (§ 51); obdobné postavení jako organizační složka státu má Kancelář Poslanecké sněmovny a Kancelář Senátu.

(2) Organizační složka není právnickou osobou. Tím není dotčena její působnost nebo výkon předmětu činnosti podle zvláštních právních předpisů a její jednání v těchto případech je jednáním státu.

(3) Organizační složka je účetní jednotkou, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis anebo tento zákon (§ 4 a 51).

(4) Pravidla financování organizačních složek upravují zvláštní právní předpisy.

5) Čl. 79 odst. 1 Ústavy.

....

§ 49

(1) Kontrolní metody, kontrolní postupy a vzájemné vztahy kontrolních orgánů a kontrolovaných organizačních složek při provádění kontroly se řídí zvláštními právními předpisy,^{65a)} které upravují finanční kontrolu a její výkon, a pravidly obsaženými ve vnitřních předpisech vydaných kontrolními orgány.

(2) Kontrolní orgány oznamují zjištěné nedostatky Ministerstvu financí.

(3) Kontrolní orgány spolupracují s orgány činnými v trestním řízení a dalšími příslušnými orgány při zjišťování a prokazování případů porušení povinností při hospodaření s majetkem a plní oznamovací povinnost podle zvláštních právních předpisů.⁶⁷⁾

(4) Ministerstvo financí může z vlastního podnětu anebo na návrh jiného kontrolního orgánu v závažných případech nedostatků při hospodaření s určitým majetkem svým opatřením (§ 20) tento majetek organizační složce bez náhrady odejmout a určit jinou organizační složku příslušnou s majetkem hospodařit (§ 9).

(5) Ustanovení odstavce 4 se nevztahuje na majetek, s nímž jsou příslušné hospodařit Ústavní soud, soudy, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta republiky, Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář Senátu a ~~Kancelář Veřejného ochránce práv~~ **Kancelář Veřejného ochránce práv a Kancelář ochránce práv dětí**.

65a) Například zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

66) Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

67) § 8 odst. 1 trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 89

(1) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví jsou povinni zachovávat mlčenlivost o individuálních údajích vztahujících se k fyzickým osobám a o obchodním tajemství, o kterých se při postupu podle tohoto zákona, přímo použitelných předpisů Evropské unie, zvláštního právního předpisu upravujícího ochranu zdraví při práci a zvláštních právních předpisů upravujících působnost orgánů ochrany veřejného zdraví dozvěděli. Porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost není, jestliže takové údaje v nezbytně nutném rozsahu sdělují

a) na základě písemného souhlasu fyzické osoby, které se informace přímo týká,

b) orgánu ochrany veřejného zdraví,

c) lékaři v rámci poskytování dalších potřebných zdravotních služeb,

d) osobám blízkým⁵²⁾ a osobám, které byly během inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývaly v ohnisku nákazy, jedná-li se o údaje o zdravotním stavu, které jsou nezbytné pro ochranu veřejného zdraví,

e) zdravotní pojišťovně k vyměření přirážky a pro řízení o náhradě škody a okresní správě sociálního zabezpečení k vyměření přirážky,

f) poskytovateli pracovnělékařských služeb oprávněnému podle zvláštního právního předpisu⁶¹⁾ uznávat nemoci z povolání nebo změny zdravotního stavu pro účely posuzování ohrožení nemocí z povolání,

g) orgánu inspekci práce⁵³⁾ v souvislosti se šetřením pracovního úrazu,

h) orgánu sociálně-právní ochrany dětí v souvislosti s ochranou zdraví dětí a mladistvých,

i) Veřejnému ochránci práv **a ochránci práv dětí** v souvislosti s šetřením podle zvláštního zákona.

(2) Na vyžádání státního zástupce a po podání žaloby též předsedy senátu jsou orgány ochrany veřejného zdraví oprávněny sdělit individuální údaje vztahující se k fyzickým osobám a obchodní tajemství, o kterých se při postupu podle tohoto zákona dozvěděli.

(3) Na vyžádání Úřadu práce - krajské pobočky nebo pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“) jsou orgány ochrany veřejného zdraví oprávněny, jde-li o ubytovací služby podle § 21a věty třetí, sdělit individuální údaje vztahující se k fyzickým osobám, o kterých se při postupu podle tohoto zákona dozvěděly, a předat krajské pobočce Úřadu práce pro účely řízení o dávkách pomoci v hmotné nouzi potřebné údaje. Pro tyto účely dále orgán ochrany veřejného zdraví bezodkladně předá krajské pobočce Úřadu práce ve svém správním obvodu kopii vykonatelného rozhodnutí o uložení pokuty nebo nápravného opatření podle § 84 osobě uvedené v § 21a větě třetí a informuje krajskou pobočku Úřadu práce o obnovení činnosti v případě, že bylo vykonatelným rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví podle § 84 odst. 1 písm. b) pozastaveno poskytování ubytovacích služeb podle § 21a věty třetí.

(4) Povinnost oznamovat určité skutečnosti uložená zvláštními právními předpisy není dotčena.

45) Vyhláška č. 342/1997 Sb., kterou se stanoví postup při uznávání nemocí z povolání a vydává seznam zdravotnických zařízení, která tyto nemoci uznávají.

52) § 22 zákona č. 89/2012 Sb.

53) Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

61) Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách.

PLATNÉ ZNĚNÍ SOUDNÍHO ŘÁDU SPRÁVNÍHO S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 66

Zvláštní žalobní legitimace k ochraně veřejného zájmu

(1) Za podmínek určených zákonem upravujícími řízení před správními orgány, může žalobu podat ten správní orgán, o němž to takový zákon stanoví.

(2) Žalobu je oprávněn podat nejvyšší státní zástupce, jestliže k jejímu podání shledá závažný veřejný zájem.

~~(3) Žalobu je oprávněn podat veřejný ochránce práv, jestliže k jejímu podání prokáže závažný veřejný zájem.~~

(3) Žalobu jsou oprávněni podat veřejný ochránce práv a ochránce práv dětí, jestliže k jejímu podání prokáží závažný veřejný zájem.

(4) Žalobu je oprávněn podat také ten, komu toto oprávnění výslovně svěřuje zvláštní zákon nebo mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu.

(5) Žaloba podle odstavců 1 až 4 je nepřipustná, pokud v ní uplatňované právní důvody byly uplatněny v téže věci v jiné žalobě již soudem zamítnuté.

(6) Žaloba podle odstavců 1 až 4 je dále nepřipustná, pokud již žalobu v téže věci podal ze stejných právních důvodů někdo jiný.

.....

§ 101a

(1) Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí je oprávněn podat ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech opatřením obecné povahy, vydaným správním orgánem, zkrácen. Pokud je podle zákona současně oprávněn ve věci, ve které bylo opatřením obecné povahy užito, podat ve správním soudnictví žalobu nebo jiný návrh, může navrhnout zrušení opatření obecné povahy jen společně s takovým návrhem.

(2) Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí je oprávněn podat ochránce práv dětí, jestliže k jeho podání prokáže závažný veřejný zájem.

~~(2)~~ (3) Návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí, vydaného krajem, může podat též obec.

~~(3)~~ (4) Odpůrcem je ten, kdo vydal opatření obecné povahy, jehož zrušení nebo zrušení jeho částí je navrhováno.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 25

(1) Uchazečem o zaměstnání může být, pokud tento zákon dále nestanoví jinak, pouze fyzická osoba, která má na území České republiky bydliště a která není

a) v pracovněprávním vztahu nebo ve služebním poměru, s výjimkami uvedenými v odstavcích 3 a 6,

b) osobou samostatně výdělečně činnou; za osobu samostatně výdělečně činnou se považuje fyzická osoba, která se pro účely důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu²⁷⁾ považuje za osobu samostatně výdělečně činnou,

c) společníkem nebo jednatelem společnosti s ručením omezeným nebo komanditistou komanditní společnosti nebo ředitelem obecně prospěšné společnosti anebo vedoucím organizační složky zahraniční právnické osoby vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k této společnosti pro společnost práci, za kterou je touto společností odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,

d) členem představenstva nebo správní rady akciové společnosti vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k této společnosti pro společnost práci, za kterou je touto společností

odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,

e) členem dozorčí rady obchodní společnosti vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k této společnosti pro společnost práci, za kterou je touto společností odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,

f) členem družstva vykonávajícím mimo pracovněprávní vztah k družstvu pro družstvo práci, za kterou je družstvem odměňován a jeho měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,

g) soudcem,

h) poslancem nebo senátorem Parlamentu nebo poslancem Evropského parlamentu,

i) členem zastupitelstva územního samosprávného celku, jestliže jsou mu vypláceny odměny jako členům zastupitelstev územních samosprávných celků, kteří tyto funkce vykonávají jako uvolnění členové,

j) prezidentem republiky,

k) členem vlády,

l) prezidentem, viceprezidentem nebo členem Nejvyššího kontrolního úřadu,

~~m) Veřejným ochráncem práv nebo zástupcem Veřejného ochránce práv,~~

m) Veřejným ochráncem práv, zástupcem Veřejného ochránce práv nebo ochráncem práv dětí,

n) členem Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členem Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členem Rady Energetického regulačního úřadu, členem Rady Českého telekomunikačního úřadu, členem Národní rozpočtové rady, finančním arbitrem nebo zástupcem finančního arbitra,

o) nuceným správcem nebo správcem podle zvláštního právního předpisu²⁸⁾, prokuristou nebo likvidátorem podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ a to v době, kdy tuto činnost vykonává,

p) osobou pečující o dítě nebo osobou, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. c) a d) zákona o sociálně-právní ochraně dětí,

q) výdělečně činná v cizině,

r) fyzickou osobou soustavně se připravující na budoucí povolání, s výjimkou uvedenou v odstavci 4, nebo

s) fyzickou osobou pověřenou obchodním vedením, která tuto činnost vykonává za odměnu mimo pracovněprávní vztah a její měsíční nebo průměrná měsíční odměna spolu s případným výdělkem (odměnou) podle odstavce 3 přesáhne polovinu minimální mzdy,

t) předsedou nebo místopředsedou Rady Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství.

(2) Uchazečem o zaměstnání se nemůže stát fyzická osoba v době, po kterou

a) je uznána dočasně neschopnou práce,

b) vykonává trest odnětí svobody, vykonává ochranné opatření zabezpečovací detenci nebo je ve vazbě,

c) pobírá peněžitou pomoc v mateřství v době před porodem a 6 týdnů po porodu, nebo

d) je invalidní ve třetím stupni^{32a}), s výjimkou fyzické osoby, která je invalidní ve třetím stupni a je schopna výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek^{32b}).

(3) Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání

a) výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru, pokud měsíční výdělek nepřesáhne polovinu minimální mzdy, nebo

b) výkon činnosti na základě dohody o pracovní činnosti, pokud měsíční odměna nebo odměna připadající na 1 měsíc za období, za které přísluší, nepřesáhne polovinu minimální mzdy.

Uchazeč o zaměstnání je povinen krajské pobočce Úřadu práce výkon této činnosti bez ohledu na výši měsíčního výdělku nebo odměny oznámit při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání nebo nejpozději v den nástupu k výkonu této činnosti, a ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou Úřadu práce dokládat výši měsíčního výdělku nebo odměny. V případě výkonu více činností se pro účely splnění podmínky měsíčního výdělku měsíční výdělek (odměny) sčítají.

(4) Zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání nebrání, pokud fyzická osoba soustavně se připravující na budoucí povolání získala v rozhodném období (§ 41) zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění podle jiného právního předpisu^{32g}) v délce alespoň 12 měsíců. Skutečnost, že se soustavně připravuje na budoucí povolání, je fyzická osoba povinna krajské pobočce Úřadu práce oznámit při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání, nebo osobně anebo písemně do 8 dnů ode dne zahájení soustavné přípravy na budoucí povolání.

(5) Podmínkou pro zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání je, že výkon činností uvedených v odstavci 3 není překážkou pro poskytování součinnosti krajské pobočce Úřadu práce při zprostředkování vhodného zaměstnání a pro přijetí nabídky vhodného zaměstnání.

(6) Překážkou pro vedení v evidenci není ani takové zaměstnání, které není pro uchazeče o zaměstnání vhodným zaměstnáním (§ 20) a je zprostředkováno krajskou pobočkou Úřadu práce nejdéle na dobu 3 měsíců, pokud odpovídá jeho zdravotnímu stavu (dále jen "krátkodobé zaměstnání").

(7) Překážkou pro zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání je neposkytnutí identifikačních údajů a neposkytnutí nebo zrušení souhlasu se zpracováním osobních údajů (§ 17 odst. 2).

(8) Překážkou pro zařazení a vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání je, pokud

a) fyzická osoba bez vážného důvodu ukončí sama nebo na základě dohody se zaměstnavatelem vhodné zaměstnání (§ 20) zprostředkované krajskou pobočkou Úřadu práce, nebo

b) zaměstnavatel s fyzickou osobou ukončí vhodné zaměstnání (§ 20) zprostředkované krajskou pobočkou Úřadu práce z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jí vykonávané práci zvláště hrubým způsobem³³⁾.

V případech podle písmene a) nebo b) může být fyzická osoba zařazena na základě nové písemné žádosti do evidence uchazečů o zaměstnání po uplynutí 6 měsíců ode dne sjednaného jako den nástupu do zaměstnání, zprostředkovaného krajskou pobočkou Úřadu práce.

22) § 83a zákoníku práce.

27) § 9 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

28) Například zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů.

29) § 70 a následující obchodního zákoníku.

32a) § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

32b) § 39 odst. 4 písm. f) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

32g) § 11 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.

33) § 55 odst. 1 písm. b) a § 52 písm. g) zákoníku práce.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O UTAJOVANÝCH INFORMACÍCH A BEZPEČNOSTNÍ ZPŮSOBILOSTI S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 58

(1) Osobami, které mají přístup k utajované informaci všech stupňů utajení bez platného osvědčení fyzické osoby a poučení, jsou

a) prezident republiky,

b) poslanci a senátoři Parlamentu,

c) členové vlády,

~~d) Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,~~

d) Veřejný ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí,

e) soudci a

f) prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu.

(2) Osoby uvedené v odstavci 1 mají přístup k utajované informaci ode dne zvolení nebo jmenování do funkce po dobu jejího výkonu a v rozsahu nezbytném pro její výkon.

(3) Přístup k utajovaným informacím bez platného osvědčení fyzické osoby lze umožnit fyzické osobě jednající ve prospěch zpravodajské služby²⁴⁾, informátorovi²⁵⁾ nebo fyzické osobě, které je poskytována zvláštní nebo krátkodobá ochrana podle zvláštního právního předpisu²⁶⁾, nebo příslušníku zpravodajské služby, který je zařazen v záloze zvláštní²⁷⁾. Poučení této osoby provede ten, kdo jí přístup k utajované informaci umožní. Této osobě nelze umožnit přístup k utajované informaci cizí moci.

(4) Zvláštní právní předpis²⁸⁾ stanoví, které fyzické osoby a za jakých podmínek mají přístup k utajované informaci bez platného osvědčení fyzické osoby v trestním řízení, v občanském soudním řízení, ve správním řízení a v soudním řízení správním, a to v rozsahu nezbytném pro uplatnění jejich práv a plnění povinností v těchto řízeních. Přístup k utajovaným informacím lze v těchto případech umožnit pouze na základě poučení podle odstavce 5.

(5) Poučení podle § 2 písm. i) u osob uvedených v odstavci 4 provede ten, o němž to stanoví zvláštní právní předpis²⁸⁾. Poučení se provede přiměřeně způsobem uvedeným v § 9 odst. 1; poučení musí dále obsahovat spisové označení věci, která je předmětem řízení, a poučení o tom, že údaje o osobách, které mají přístup k utajované informaci podle odstavce 4, jsou Úřadem evidovány a mohou být využity způsobem stanoveným tímto zákonem.

(6) Osoby uvedené v odstavcích 1 a 4 nemají, s výjimkou prezidenta republiky, předsedy Senátu Parlamentu, předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu, předsedy vlády a ministra zahraničních věcí, přístup k utajované informaci cizí moci.

24) § 18 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb. § 15 odst. 2 zákona č. 154/1994 Sb.

25) § 33f zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění zákona č. 1/2002 Sb. § 23f zákona č. 283/1991 Sb., ve znění zákona č. 265/2001 Sb.

26) Zákon č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

27) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

28) Trestní řád. Občanský soudní řád. Soudní řád správní.

...

§ 63

(1) V řízení před orgánem státu může, na žádost tohoto orgánu, odpovědná osoba orgánu státu, do jehož oblasti věcné působnosti utajovaná informace náleží, fyzickou osobu zprostit

povinnosti zachovávat mlčenlivost (dále jen "zproštění mlčenlivosti"), nestanoví-li tento zákon jinak (odstavec 8 a § 133 odst. 2).

(2) V případě, že orgán státu zanikne bez právního nástupce, může zproštění mlčenlivosti provést ředitel Úřadu.

(3) Pro potřeby řízení podle odstavce 1 zproštění mlčenlivosti dále provádí

a) prezident republiky u předsedy vlády, prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu, předsedy a místopředsedy Ústavního soudu, předsedy a místopředsedy Nejvyššího soudu, předsedy a místopředsedy Nejvyššího správního soudu, vedoucího Kanceláře prezidenta republiky, Veřejného ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv, **ochránce práv dětí**, guvernéra a viceguvernérů České národní banky,

b) Poslanecká sněmovna u poslanců,

c) Senát u senátorů,

d) předseda Poslanecké sněmovny u vedoucího Kanceláře Poslanecké sněmovny,

e) předseda Senátu u vedoucího Kanceláře Senátu,

f) předseda vlády u ministrů a vedoucích ostatních ústředních správních úřadů,

g) předseda Ústavního soudu u soudců Ústavního soudu,

h) ministr spravedlnosti u soudců neuvedených v písmenu g), státních zástupců a přísedících, vláda u ředitele Bezpečnostní informační služby, ministr vnitra u ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace a ministr obrany u ředitele Vojenského zpravodajství.

(4) Týká-li se povinnost zachovávat mlčenlivost věci, kterou projednává orgán Parlamentu, může zproštění mlčenlivosti fyzické osoby provést Poslanecká sněmovna nebo Senát po vyjádření odpovědné osoby orgánu státu, do jehož oblasti věcné působnosti utajovaná informace náleží.

(5) Před zproštěním mlčenlivosti podle odstavce 3 je třeba požádat o vyjádření odpovědnou osobu orgánu státu, do jehož oblasti věcné působnosti utajovaná informace náleží.

(6) Zproštění mlčenlivosti se nevyžaduje u prezidenta republiky.

(7) Zproštění mlčenlivosti se vztahuje pouze na příslušnou utajovanou informaci, a to v nezbytně nutném rozsahu a na dobu nezbytně nutnou. Zproštění mlčenlivosti se provádí písemně. Stupeň utajení utajované informace není zproštěním mlčenlivosti dotčen.

(8) Zproštění mlčenlivosti lze odepřít v případech, kdy by tím mohlo dojít k mimořádně vážné nebo vážné újmě zájmům České republiky anebo k ohrožení života či zdraví osob.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

Opatření omezující pohyb osob

(1) Při poskytování sociálních služeb nelze používat opatření omezující pohyb osob, jimž jsou sociální služby poskytovány, s výjimkou případů přímého ohrožení jejich zdraví a života nebo zdraví a života jiných fyzických osob, a to za dále stanovených podmínek pouze po dobu nezbytně nutnou, která postačuje k odstranění přímého ohrožení jejich zdraví a života a života jiných fyzických osob.

(2) Opatření omezující pohyb osob lze použít pouze tehdy, pokud byla neúspěšně použita jiná opatření pro zabránění takového jednání osoby, které ohrožuje její zdraví a život nebo zdraví a život jiných fyzických osob. Poskytovatel sociálních služeb je proto povinen podle konkrétní situace nejdříve využít možnosti slovního zklidnění situace a jiné způsoby pro zklidnění situace, například odvrácení pozornosti, rozptýlení, aktivní naslouchání. Osoba musí být vhodným způsobem informována, že může být vůči ní použito opatření omezující její pohyb.

(3) Poskytovatel sociálních služeb je povinen v případě použití opatření omezujících pohyb osob zvolit vždy nejmírnější opatření. Zasáhnout lze nejdříve pomocí fyzických úchopů, poté umístěním osoby do místnosti zřízené k bezpečnému pobytu, popřípadě lze na základě ordinace přivolaného lékaře a za jeho přítomnosti podat léčivé přípravky.

(4) Poskytovatel sociálních služeb je povinen poskytovat sociální služby tak, aby metody poskytování těchto služeb předcházely situacím, ve kterých je nezbytné použít opatření omezující pohyb osob.

(5) Poskytovatel sociálních služeb je povinen o použití opatření omezujícího pohyb osob informovat bez zbytečného odkladu zákonného zástupce nebo opatrovníka osoby, které jsou poskytovány sociální služby, nebo jde-li o nezletilou osobu, která byla svěřena na základě rozhodnutí příslušného orgánu do péče jiné osoby, tuto osobu, anebo fyzickou osobu, kterou osoba, které jsou poskytovány sociální služby, s jejím předchozím souhlasem určí.

(6) Poskytovatel sociálních služeb je povinen vést evidenci případů použití opatření omezujících pohyb osob v rozsahu

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození osoby,
- b) datum, čas počátku a místo použití opatření omezujícího pohyb osob a druh tohoto opatření,
- c) důvod použití opatření omezujícího pohyb osob,
- d) jméno, popřípadě jména, a příjmení osoby, která opatření omezujícího pohyb osob použila,
- e) podání léčivého přípravku jako opatření omezujícího pohyb osoby,
- f) datum a čas ukončení použití opatření omezujícího pohyb osob,
- g) popis bezprostředně předcházející situace před použitím opatření omezujícího pohyb osob, popis průběhu situace při použití tohoto opatření a její zhodnocení a popis bezprostředně následující situace,

- h) záznam o splnění povinnosti stanovené v odstavci 5,
- i) popis případných poranění osob, ke kterým došlo při použití opatření omezujícího pohyb osob,
- j) popis způsobu informování osoby podle odstavce 2,

a umožnit nahlížení do této evidence osobě, u níž bylo použito opatření omezující pohyb osob, fyzické osobě, kterou osoba s jejím předchozím souhlasem určí, zákonnému zástupci nebo opatrovníkovi osoby nebo osobě jí blízké nebo fyzické osobě, které byla nezletilá osoba svěřena rozhodnutím příslušného orgánu do péče, zřizovateli zařízení, lékaři, členům inspekčního týmu při provádění inspekce poskytování sociálních služeb a ~~Veřejnému ochránci práv~~, **Veřejnému ochránci práv a ochránci práv dětí.**

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O STŘETU ZÁJMŮ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 2

Veřejný funkcionář

(1) Pro účely tohoto zákona se veřejným funkcionářem rozumí

- a) poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen "poslanec"),
- b) senátor Senátu Parlamentu České republiky (dále jen "senátor"),
- c) člen vlády nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu, v jehož čele není člen vlády¹⁾,
- d) náměstek člena vlády nebo náměstek ministra vnitra pro státní službu,
- e) vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny, vedoucí Kanceláře Senátu nebo vedoucí Kanceláře prezidenta republiky,
- f) inspektor Úřadu pro ochranu osobních údajů,
- g) předseda Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví,
- h) člen Rady Českého telekomunikačního úřadu,
- i) člen Rady Energetického regulačního úřadu,
- j) člen bankovní rady České národní banky,
- k) prezident, viceprezident a člen Nejvyššího kontrolního úřadu,
- l) předseda nebo člen Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí,
- m) veřejný ochránce práv a jeho zástupce,

n) ochránce práv dětí,

o) člen Rady pro rozhlasové a televizní vysílání,

p) člen zastupitelstva kraje nebo člen Zastupitelstva hlavního města Prahy, který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn nebo který před svým zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyl v pracovním poměru, ale vykonává funkce ve stejném rozsahu jako člen zastupitelstva, který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn,

q) člen zastupitelstva obce, městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy, který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn nebo který před svým zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyl v pracovním poměru, ale vykonává funkce ve stejném rozsahu jako člen zastupitelstva, který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn, nebo

r) starosta obce, městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy, místostarosta obce, městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města, zástupce starosty městské části hlavního města Prahy nebo členové rady obce, městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města, městské části hlavního města Prahy, kraje nebo hlavního města Prahy, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolněni.

(2) Pokud nejde o veřejného funkcionáře podle odstavce 1, rozumí se pro účely tohoto zákona veřejným funkcionářem také

a) ředitel bezpečnostního sboru a vedoucí příslušník bezpečnostního sboru 1. a 2. řídící úrovně podle zvláštního právního předpisu^{3a)} v bezpečnostním sboru, s výjimkou příslušníků zpravodajských služeb^{3b)},

b) člen statutárního orgánu, člen řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu právnické osoby zřízené zákonem, státní příspěvkové organizace, příspěvkové organizace územního samosprávného celku, s výjimkou členů správních rad veřejných vysokých škol a statutárního orgánu nebo členů statutárního orgánu, členů řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu samosprávných stavovských organizací zřízených zákonem,

c) vedoucí zaměstnanec 2. až 4. stupně řízení podle zvláštního právního předpisu^{3c)} právnické osoby zřízené zákonem, státní příspěvkové organizace, příspěvkové organizace územního samosprávného celku, s výjimkou právnických osob vykonávajících činnost školy nebo školského zařízení,

d) vedoucí organizační složky státu, vedoucí zaměstnanec 2. až 4. stupně řízení podle zvláštního právního předpisu^{3c)} v organizační složce státu, s výjimkou zpravodajské služby^{3b)}, nebo představený podle zákona o státní službě, nejde-li o vedoucího oddělení nebo o příslušníka zpravodajské služby^{3b)},

e) vedoucí úředník územního samosprávného celku podílející se na výkonu správních činností zařazený do obecního úřadu, do úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části územně členěného statutárního města, do krajského úřadu, do Magistrátu hlavního města Prahy nebo úřadu městské části hlavního města Prahy,

f) soudce,

g) státní zástupce,

h) voják z povolání ve vojenské hodnosti podplukovník a vyšší vojenské hodnosti¹¹⁾, s výjimkou příslušníků zpravodajských služeb^{3b)}, nebo

i) ředitel veřejné výzkumné instituce podle zákona o veřejných výzkumných institucích.

(3) Povinnosti podle tohoto zákona se na osobu uvedenou v odstavci 2, která podává oznámení podle § 9 až 11 a § 12 odst. 4 evidenčnímu orgánu, vztahují pouze tehdy, jestliže v rámci výkonu své činnosti

a) je oprávněna nakládat s finančními prostředky orgánu veřejné správy jako příkazce operace ve smyslu zákona o finanční kontrole, pokud hodnota finanční operace přesáhne 250 000 Kč,

b) bezprostředně se podílí na rozhodování při zadávání veřejné zakázky nebo na rozhodování při výkonu práv a povinností zadavatele při realizaci zadávané veřejné zakázky,

c) rozhoduje ve správním řízení, s výjimkou příkazu na místě, nebo

d) se podílí na vedení trestního stíhání.

(4) Povinnosti podle tohoto zákona se nevztahují na osobu uvedenou v odstavci 2 písm. a) nebo h), pokud je její příslušnost k bezpečnostnímu sboru nebo jeho určenému útvaru utajovanou informací podle zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti¹²⁾ nebo pokud se na ni vztahují zvláštní postupy k utajení a zajištění bezpečnosti¹³⁾.

1) § 2 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

2) § 32 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

§ 51 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

3) § 51 zákona č. 131/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3a) § 118 odst. 3 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

3b) § 3 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky.

3c) § 124 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

11) § 7 odst. 1 písm. e) a f) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

12) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 8 k nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací.

13) § 13a zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů

....

§ 5

(1) Poslanci nebo senátorovi, který zastupuje stát v řídicích, dozorčích nebo kontrolních orgánech podnikající právnické osoby, pokud v ní má stát, jím ovládané právnické osoby, Česká národní banka, nebo všechny tyto osoby společně, podíl nebo hlasovací práva, nenáleží za tuto činnost odměna, podíl na zisku nebo jiné plnění, s výjimkou plnění, které veřejný funkcionář obdrží v podobě úhrady pojistného na pojištění odpovědnosti za výkon funkce nebo které obdrží v souvislosti se svou účastí na jednání těchto orgánů v souladu s běžnými zvyklostmi do výše 10 000 Kč ročně.

(2) Veřejnému funkcionáři uvedenému v § 2 odst. 1 písm. o) a p), který je krajem, hlavním městem Prahou, obcí, městskou částí nebo městským obvodem územně členěného statutárního města nebo městskou částí hlavního města Prahy určen, aby vykonával funkci člena řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu podnikající právnické osoby, pokud v ní kraj, hlavní město Praha, obec, městská část nebo městský obvod územně členěného statutárního města nebo městská část hlavního města Prahy nebo jimi ovládaná právnická osoba má podíl nebo hlasovací práva, nenáleží za tuto činnost odměna, podíl na zisku nebo jiné plnění, s výjimkou plnění, které veřejný funkcionář obdrží v podobě úhrady pojistného na pojištění odpovědnosti za výkon funkce nebo které obdrží v souvislosti se svou účastí na jednání těchto orgánů v souladu s běžnými zvyklostmi do výše 10 000 Kč ročně.

(3) S funkcí poslance nebo senátora je neslučitelný výkon funkce v pracovním nebo služebním poměru k České republice, pokud jde o funkce jmenované nebo o funkce, v nichž se při výkonu státní správy rozhoduje,

a) na ministerstvu nebo na jiném správním úřadu,

b) na státním zastupitelství nebo soudu,

c) v bezpečnostních sborech⁵⁾, ozbrojených silách České republiky, Nejvyšším kontrolním úřadu, Kanceláři prezidenta republiky, Kanceláři Poslanecké sněmovny, Kanceláři Senátu, státních fondch a ~~v Kanceláři Veřejného ochránce práv~~ v **Kanceláři Veřejného ochránce práv a v Kanceláři ochránce práv dětí.**

5) § 1 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

.....

§ 14a

Zápis do registru oznámení

(1) Neprodleně, nejpozději však do 15 dnů ode dne zahájení nebo skončení výkonu funkce, se do registru oznámení zapíše jméno, popřípadě jména a příjmení veřejného

funkcionáře, datum a místo jeho narození, právnická osoba nebo její orgán nebo organizační složka, ve kterých veřejný funkcionář působí, jeho funkci, kterou v této právnické osobě nebo jejím orgánu nebo organizační složce zastává, a data zahájení a skončení výkonu jeho funkce, s výjimkou utajované informace podle zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti¹²).

(2) Údaje podle odstavce 1 do registru oznámení zapisují tyto právnické osoby nebo jejich orgány nebo organizační složky:

a) Kancelář Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. a), vedoucího Kanceláře Poslanecké sněmovny a veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. d), jsou-li u ní zaměstnání,

b) Kancelář Senátu Parlamentu České republiky, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. b), vedoucího Kanceláře Senátu a veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. d), jsou-li u ní zaměstnání,

c) Kancelář prezidenta republiky, jde-li o vedoucího Kanceláře prezidenta republiky a veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. d), jsou-li u ní zaměstnání,

d) ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, v jehož čele není člen vlády, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. c), d), f) až i) a n) a § 2 odst. 2 písm. b) až d), g) a h), pokud tito veřejní funkcionáři vykonávají funkci v oboru působnosti ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu, s výjimkou člena statutárního orgánu příspěvkové organizace územního samosprávného celku a vedoucího zaměstnance 2. až 4. stupně řízení příspěvkové organizace územního samosprávného celku,

e) Česká národní banka, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. j) a § 2 odst. 2 písm. c), jsou-li jejími zaměstnanci,

f) Nejvyšší kontrolní úřad, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. k) a § 2 odst. 2 písm. d), jsou-li u něho zaměstnání,

g) Kancelář Veřejného ochránce práv, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. m) a § 2 odst. 2 písm. d), jsou-li u ní zaměstnání,

h) Kancelář ochránce práv dětí, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. n) a § 2 odst. 2 písm. d), jsou-li u ní zaměstnání,

~~h~~ i) bezpečnostní sbor, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. a) a d), jsou-li jeho příslušníky nebo u něho zaměstnání,

~~i~~ j) krajský úřad, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. o) a q) a § 2 odst. 2 písm. b), c) a e), jedná-li se o členy zastupitelstva jeho kraje, členy statutárního orgánu příspěvkové organizace jeho kraje, vedoucí zaměstnance 2. až 4. stupně řízení příspěvkové organizace jeho kraje nebo vedoucí úředníky zařazené do tohoto krajského úřadu,

j k) Magistrát hlavního města Prahy, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. o) a q) a § 2 odst. 2 písm. b), c) a e), jedná-li se o členy Zastupitelstva hlavního města Prahy, členy statutárního orgánu příspěvkové organizace hlavního města Prahy, vedoucí zaměstnance 2. až 4. stupně řízení příspěvkové organizace hlavního města Prahy nebo vedoucí úředníky zařazené do Magistrátu hlavního města Prahy,

~~k~~ l) obecní úřad, úřad městského obvodu nebo úřad městské části územně členěného statutárního města a úřad městské části hlavního města Prahy, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 1 písm. p) a q) a § 2 odst. 2 písm. b), c) a e), jedná-li se o členy zastupitelstva jeho obce, městského obvodu nebo městské části statutárního města a městské části hlavního města Prahy, členy statutárního orgánu příspěvkové organizace jeho obce, městského obvodu nebo městské části statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy, vedoucí zaměstnance 2. až 4. stupně řízení příspěvkové organizace jeho obce, městského obvodu nebo městské části statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy nebo vedoucí úředníky zařazené do tohoto úřadu,

~~l~~ m) veřejná výzkumná instituce, jde-li o veřejného funkcionáře uvedeného v § 2 odst. 2 písm. i), jejímž je statutárním orgánem,

~~m~~ n) Ministerstvo spravedlnosti, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. f); zápis je povinnou bez prodlení oznámit Nejvyššímu soudu,

~~n~~ o) veřejná vysoká škola, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. b) a c), jedná-li se o veřejné funkcionáře vykonávající funkci v rámci její činnosti,

~~o~~ p) Akademie věd České republiky, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. d), jedná-li se o veřejné funkcionáře vykonávající funkci v rámci její činnosti,

~~p~~ q) Grantová agentura České republiky, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. d), jedná-li se o veřejné funkcionáře vykonávající funkci v rámci její činnosti,

~~q~~ r) Technologická agentura České republiky, jde-li o veřejné funkcionáře uvedené v § 2 odst. 2 písm. d), jedná-li se o veřejné funkcionáře vykonávající funkci v rámci její činnosti.

(3) Právnícká osoba nebo její orgán anebo organizační složka uvedené v odstavci 1 neprodleně poté, co do registru oznámení zapíše údaje podle odstavce 1, informují příslušného veřejného funkcionáře o tom, že byly do registru oznámení zapsány údaje podle odstavce 1, a o datu, dokdy je veřejný funkcionář povinen podat oznámení podle § 9 až 11 a § 12 odst. 4.

(4) Orgány uvedené v odstavci 1 písm. i) až k) vykonávají činnost podle odstavce 1 v přenesené působnosti.

12) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha č. 8 k nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 5

Pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni:

a) zaměstnanci, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumí

1. zaměstnanci v pracovním poměru,

2. příslušníci Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace³⁾, vojáci z povolání⁴⁾ a vojáci v záloze ve výkonu vojenské činné služby⁸⁰⁾ (dále jen "příslušníci"),

3. státní zaměstnanci podle zákona o státní službě,

4. členové družstva, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci,

5. zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce,

6. pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,

7. soudci,

8. členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy zvolení do funkcí, jež zastupitelstvo určilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,

9. poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu České republiky,

10. členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, členové Rady Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Národní rozpočtové rady, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitř, zástupce finančního arbitra, ~~Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv~~, **Veřejný ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí**,

11. fyzické osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem¹²⁾, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba, a jmenováním nebo volbou těmito osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a fyzické osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce a nejsou uvedeny v bodech 7 až 10 a 18,

12. dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,

13. osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí¹³⁾ (dále jen "osoba pečující a osoba v evidenci"),

14. odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,

15. osoby činné v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny podmínky stanovené pracovněprávními předpisy pro jeho vznik,

16. společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci, a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro ni práci,

17. prokuristé,

18. členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří nejsou uvedeni v bodech 1 až 10, 20 a 21,

19. likvidátoři,

20. vedoucí organizačních složek právnické osoby uvedených v § 167c, jejichž místo výkonu práce je trvale v České republice,

21. osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení,

22. fyzické osoby neuvedené v bodech 1 až 21, s výjimkou členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy zvolených do funkcí, jež zastupitelstvo neurčilo jako funkce, pro které budou členové zastupitelstva uvolněni,

v době zaměstnání, pokud jim v souvislosti se zaměstnáním plynou nebo by mohly plynout příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmu podle zvláštního právního předpisu⁷⁵⁾ a nejsou od této daně osvobozeny,

b) osoby samostatně výdělečně činné.

3) Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

4) Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů.

12) Například § 14 odst. 1 zákona č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění zákona č. 438/2004 Sb.

13) § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

75) § 963 občanského zákoníku.

80) Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

....

§ 92

(1) Úkoly zaměstnavatelů v pojištění plní v rozsahu dále stanoveném

- a) zaměstnavatelé, kteří jsou povinni se přihlásit do registru zaměstnavatelů (§ 93 a 123),
- b) služební útvary,
- c) věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence, jde-li o odsouzené osoby.

(2) Úkoly zaměstnavatelů uvedených v odstavci 1 písm. a) plní u

- a) zaměstnanců v pracovním poměru zaměstnavatel, k němuž jsou v pracovním poměru,
- b) státních zaměstnanců podle služebního zákona služební úřad, v němž je státní zaměstnanec zařazen k výkonu státní služby,
- c) členů družstev družstvo, jehož jsou členy, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci,
- d) zaměstnanců činných na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce zaměstnavatel, který uzavřel se zaměstnancem tuto dohodu,
- e) pracovníků v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů zaměstnavatel, který uzavřel s pracovníkem tento vztah,
- f) soudců soud, k němuž je soudce přidělen k výkonu funkce,
- g) členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, útvar, který vyřizuje pracovní záležitosti zaměstnanců těchto územních samosprávných celků,
- h) poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, Kancelář Poslanecké sněmovny a u senátorů Senátu Parlamentu České republiky Kancelář Senátu,
- i) členů vlády orgán, který členům vlády vyplácí plat,
- j) prezidenta, viceprezidenta a členů Nejvyššího kontrolního úřadu Nejvyšší kontrolní úřad,
- k) členů Rady pro rozhlasové a televizní vysílání Úřad Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předsedy Energetického regulačního úřadu Energetický regulační úřad, členů Rady Ústavu pro studium totalitních režimů Ústav pro studium totalitních režimů, členů Národní rozpočtové rady Úřad Národní rozpočtové rady a u členů Rady Českého telekomunikačního úřadu Český telekomunikační úřad,
- l) finančního arbitra a zástupce finančního arbitra Kancelář finančního arbitra,
- m) Veřejného ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv Kancelář Veřejného ochránce práv,
- n) ochránce práv dětí Kancelář ochránce práv dětí,**
- o) osob uvedených v § 5 písm. a) bodě 11 správní úřad nebo právnická osoba uvedená v tomto ustanovení anebo ten, kdo má u osob vykonávajících veřejnou funkci postavení zaměstnavatele,**

o p) dobrovolných pracovníků pečovatelské služby právnická osoba, která těmto pracovníkům vyplácí odměnu za výkon pečovatelské služby,

p q) osob pečujících a osob v evidenci orgán, který vyplácí odměnu pěstouna podle zvláštního právního předpisu¹³⁾,

q r) osob uvedených v § 5 písm. a) bodě 15 ten, pro něhož jsou tyto osoby činné,

r s) smluvních zaměstnanců smluvní zaměstnavatel,

s t) společníků a jednatelů společnosti s ručením omezeným tato společnost,

t u) komanditistů komanditní společnosti tato společnost,

u v) ředitelů obecně prospěšné společnosti tato společnost,

v w) prokuristů zaměstnavatel, který je zmocnil prokurou,

w x) likvidátorů ten, kdo likvidátorovi vyplácí příjem z činnosti likvidátora,

x y) členů kolektivních orgánů právnické osoby uvedených v § 5 písm. a) bodě 18 tato právnická osoba,

y z) vedoucích organizačních složek právnické osoby uvedených v § 5 písm. a) bodě 20 tato organizační složka,

z za) osob uvedených v § 5 písm. a) bodě 21 právnická osoba, která tyto osoby pověřila obchodním vedením na základě smluvního zastoupení podle občanského zákoníku.

(3) Úkoly zaměstnavatelů uvedených v odstavci 1 písm. a) plní u zaměstnanců uvedených v § 5 písm. a) bodě 22 ten, kdo zaměstnává tyto zaměstnance.

13) § 4a písm. b) a c) a § 47i zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONÍKU PRÁCE S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 124

Příplatek za vedení

(1) Vedoucímu zaměstnanci přísluší příplatek za vedení, a to podle stupně řízení a náročnosti řídicí práce.

(2) Příplatek za vedení přísluší také

a) zástupci vedoucího zaměstnance, který trvale zastupuje vedoucího zaměstnance v plném rozsahu jeho řídicí činnosti, je-li toto zastupování u zaměstnavatele upraveno zvláštním právním předpisem nebo organizačním předpisem, a to v rámci rozpětí příplatku za vedení stanoveného pro nejbližší nižší stupeň řízení, než přísluší zastupovanému vedoucímu zaměstnanci,

b) zaměstnanci, který zastupuje vedoucího zaměstnance na vyšším stupni řízení v plném rozsahu jeho řídicí činnosti po dobu delší než 4 týdny a zastupování není součástí jeho povinností vyplývajících z pracovní smlouvy, a to od prvního dne zastupování. Příplatek přísluší za stejných podmínek stanovených pro zastupovaného vedoucího zaměstnance.

(3) Výše příplatku za vedení činí:

Stupeň řízení	Výše příplatku za vedení v % z platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je vedoucí zaměstnanec zařazen
1. stupeň řízení: Vedoucí zaměstnanec, který řídí práci podřízených zaměstnanců	5 až 30
2. stupeň řízení: Vedoucí zaměstnanec, který řídí vedoucí zaměstnance na 1. stupni řízení nebo vedoucí zaměstnanec-statutární orgán, který řídí práci podřízených zaměstnanců	15 až 40
3. stupeň řízení: Vedoucí zaměstnanec, který řídí vedoucí zaměstnance na 2. stupni řízení, vedoucí zaměstnanec-statutární orgán, který řídí vedoucí zaměstnance na 1. stupni řízení, nebo vedoucí zaměstnanec-vedoucí organizační složky, který řídí vedoucí zaměstnance na 1. stupni řízení	20 až 50
4. stupeň řízení: Vedoucí zaměstnanec-statutární orgán, který řídí vedoucí zaměstnance na 2. stupni řízení, vedoucí zaměstnanec-vedoucí organizační složky, který řídí vedoucí zaměstnance na 2. stupni řízení, náměstek člena vlády, vedoucí Kanceláře prezidenta republiky, vedoucí Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vedoucí Kanceláře Senátu Parlamentu České republiky, vedoucí Kanceláře Veřejného ochránce práv, vedoucí Kanceláře ochránce práv dětí , finanční arbitr a ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů	30 až 60

(4) Zaměstnanci, který není vedoucím zaměstnancem, avšak je podle organizačního předpisu oprávněn organizovat, řídit a kontrolovat práci jiných zaměstnanců a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny, přísluší podle náročnosti řídicí práce příplatek za vedení v rámci rozpětí 5 až 15 % platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je zaměstnanec zařazen.

....

§ 303

(1) Zaměstnanci

a) ve správních úřadech,

b) zaměstnanci v

1. Policii České republiky,

2. ozbrojených silách České republiky⁸³⁾,

3. Generální inspekci bezpečnostních sborů,

4. Bezpečnostní informační službě,

5. Úřadu pro zahraniční styky a informace,

6. Vězeňské službě České republiky,

7. Probační a mediační službě,

8. Kanceláři prezidenta republiky,

9. Kanceláři Poslanecké sněmovny,

10. Kanceláři Senátu,

11. Kanceláři Veřejného ochránce práv,

12. Kanceláři ochránce práv dětí,

~~12~~ 13. Kanceláři finančního arbitra,

~~13~~ 14. Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových,

~~14~~ 15. České správě sociálního zabezpečení a v okresních správách sociálního zabezpečení,

~~15~~ 16. Nejvyšším kontrolním úřadu,

~~16~~ 17. Úřadu pro ochranu osobních údajů,

~~17~~ 18. Ústavu pro studium totalitních režimů,

~~18~~ 19. chráněných krajinných oblastech a národních parcích,

~~19~~ 20. Správě úložišť radioaktivních odpadů,

c) zaměstnanci u soudů a státních zastupitelství,

d) zaměstnanci

1. České národní banky,

2. státních fondů,

e) zaměstnanci územních samosprávných celků zařazení

1. do obecního úřadu,

2. městského úřadu,

3. magistrátu statutárního města nebo magistrátu územně členěného statutárního města, úřadu městského obvodu nebo úřadu městské části územně členěného statutárního města,

4. krajského úřadu,

5. Magistrátu hlavního města Prahy a úřadu městské části hlavního města Prahy, s výjimkou úředníků územních samosprávných celků podle zvláštního právního předpisu⁸⁴),

f) zaměstnanci územních samosprávných celků zařazení v obecní policii,

g) zaměstnanci škol zřizovaných Ministerstvem vnitra⁸⁵) a zaměstnanci Policejní akademie České republiky⁸⁶),

mají zvýšené povinnosti uvedené v odstavci 2.

(2) Zaměstnanci uvedení v odstavci 1 jsou dále povinni

a) jednat a rozhodovat nestranně a zdržet se při výkonu práce všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v nestrannost rozhodování,

b) zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděli při výkonu zaměstnání a které v zájmu zaměstnavatele nelze sdělovat jiným osobám; to neplatí, pokud byli této povinnosti zproštěni statutárním orgánem nebo jím pověřeným vedoucím zaměstnancem, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak,

c) v souvislosti s výkonem zaměstnání nepřijímat dary nebo jiné výhody, s výjimkou darů nebo výhod poskytovaných zaměstnavatelem, u něhož jsou zaměstnání, nebo na základě právních předpisů,

d) zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem zaměstnání ve prospěch vlastní nebo někoho jiného.

(3) Zaměstnanci uvedení v odstavci 1 nesmějí být členy řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob provozujících podnikatelskou činnost; to neplatí, pokud do takového orgánu byli vysláni zaměstnavatelem, u něhož jsou zaměstnání, a v souvislosti s tímto členstvím nepobírají odměnu od příslušné právnické osoby provozující podnikatelskou činnost.

(4) Zaměstnanci uvedení v odstavci 1 mohou podnikat⁸⁷⁾ jen s předchozím písemným souhlasem zaměstnavatele, u něhož jsou zaměstnáni.

(5) Omezení stanovené v odstavci 4 se nevztahuje na činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární nebo uměleckou a na správu vlastního majetku.

(6) Ustanovení odstavců 1 až 5 se použijí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak⁸⁸⁾.

83) Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

84) Zákon č. 312/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

85) § 172 odst. 2 školského zákona.

86) § 94 odst. 2 zákona o vysokých školách.

87) § 2 odst. 1 obchodního zákoníku.

88) Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.

PLATNÉ ZÁKONA O VÝKONU ZABEZPEČOVACÍ DETENCE S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 8

Korespondence

(1) Chovanec má právo přijímat a na svůj náklad odesílat písemná sdělení (dále jen „korespondence“) bez omezení, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Vězeňská služba může provádět kontrolu korespondence chovance; přitom je oprávněna seznámit se s jejím obsahem. Pokud obsah korespondence zakládá podezření, že je připravován nebo páčán trestný čin, Vězeňská služba korespondenci zadrží a předá ji orgánu činnému v trestním řízení.

(3) Ředitel ústavu může na návrh odborného zaměstnance rozhodnout, že korespondence od určité osoby nebude chovanci předávána, nebo že korespondence chovance adresovaná určité osobě nebude odesílána. O tomto rozhodnutí a jeho důvodech musí být chovanec bez odkladu vyrozuměn. Podle posouzení odborného zaměstnance může být chovanec seznámen s nezávadnou částí korespondence. Odpadne-li důvod pro takové rozhodnutí, ředitel ústavu na návrh odborného zaměstnance rozhodnutí zruší, o čemž musí být chovanec bez odkladu vyrozuměn. Neodeslané zásilky se vrátí chovanci, nepředané zásilky se vrátí odesílateli se stručným vysvětlením důvodu nepředání korespondence. Ředitel ústavu je povinen vždy po uplynutí 6 měsíců po dni, kdy rozhodl podle věty první, i bez žádosti chovance přezkoumat, zda důvody pro takové rozhodnutí trvají i nadále.

(4) Omezení korespondence nebo kontrola korespondence mezi chovancem a soudem ustanoveným opatrovníkem, mezi chovancem a obhájcem nebo advokátem oprávněným ho zastupovat, mezi chovancem a orgány veřejné moci, Veřejným ochráncem práv, **ochráncem práv dětí** nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu, anebo mezi chovancem a mezinárodní organizací, která podle mezinárodní úmluvy, jíž je Česká republika vázána, je příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv, je nepřípustná. Tato korespondence se adresátu odesílá a chovanci doručuje neprodleně.

(5) Chovanci, který neumí nebo nemůže číst nebo psát, Vězeňská služba zajistí, aby mu byla došlá korespondence přečtena, nebo mu poskytne písařskou pomoc při sepisování žádostí, podání a stížností orgánům veřejné moci, Veřejnému ochránci práv, **ochránci práv dětí**, mezinárodním organizacím uvedeným v odstavci 4 a při korespondenci s obhájcem nebo advokátem oprávněným ho zastupovat.

§ 9

Užívání telefonu a dalších komunikačních prostředků

(1) Chovanci může být umožněno užívání ústavního telefonu a dalších ústavních komunikačních prostředků, a to zejména ke kontaktu s osobami blízkými, soudem ustanoveným opatrovníkem, nebo orgány a organizacemi zabývajícími se ochranou lidských práv. Chovanec má právo využívat ústavní telefon ke kontaktu s obhájcem nebo advokátem oprávněným ho zastupovat. Náklady spojené s použitím telefonu hradí chovanec, pokud ředitel ústavu nerozhodne jinak.

(2) Se souhlasem ředitele ústavu a za vymezených podmínek může chovanec užívat ústavní internet. Chovanec však není oprávněn držet a používat v ústavu vlastní telefon, vysílačku a jiné komunikační prostředky.

(3) Nejde-li o telefonát s obhájcem nebo advokátem, který je oprávněn chovance zastupovat, nebo s orgány veřejné moci, Veřejným ochráncem práv, **ochráncem práv dětí** nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu, anebo s mezinárodní organizací, která podle mezinárodní smlouvy, jíž je Česká republika vázána, je příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv, je Vězeňská služba oprávněna seznamovat se formou odposlechu s obsahem telefonátu a pořizovat jeho záznam.

(4) O použití telefonu chovancem vede ústav evidenci obsahující údaje o datu uskutečnění telefonického hovoru, volaném čísle a o jménu osoby, s níž byl telefonický hovor uskutečněn. Do této evidence se rovněž zaznamená odepření přístupu k telefonu.

....

§ 15

Ochrana práv

(1) Osoby, které přicházejí do styku s chovanci, jsou povinny dbát na zachování práv, která chovanci mají ve výkonu zabezpečovací detence.

(2) Chovanec může k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů podávat stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení; stížnost, případně žádost, musí být orgánu, jemuž je adresována, neprodleně odeslána. Ředitel ústavu určí okruh zaměstnanců Vězeňské služby

pověřených přebíráním a odesíláním stížností a žádostí a jejich evidencí a vytvoří takové podmínky pro podávání stížností a žádostí chovanců, aby bylo vyloučeno, že s nimi budou zacházet jiné než oprávněné osoby.

(3) Zaměstnanci Vězeňské služby bez odkladu vyrozumí soudem ustanoveného opatrovníka, ředitele ústavu, státního zástupce, soudce, Veřejného ochránce práv, **ochránce práv dětí** nebo orgán, který provádí kontrolu ústavu, o žádosti chovance o rozmluvu a na jejich žádost nebo pokyn takovou rozmluvu v ústavu umožní.

(4) Chovanec má právo na poskytování právní pomoci obhájcem nebo advokátem oprávněným ho zastupovat.

(5) Ústav umožní zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu pověřeného zajišťováním sociálně-právní ochrany dětí při výkonu jeho oprávnění navštěvovat chovance mladšího 18 let a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby. Tyto návštěvy se nezapočítají do doby návštěv podle § 10 odst. 1.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O POJIŠŤOVNICTVÍ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 128

Výjimky z povinnosti zachovávat mlčenlivost

(1) Porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost stanovené v § 127 není poskytnutí informací se souhlasem osob, jichž se údaje týkají, a dále poskytnutí informací na písemné vyžádání

a) České národní banky při výkonu dohledu podle tohoto zákona,

b) soudu,

c) orgánu činného v trestním řízení nebo správním řízení vedeném ve věci přestupku,

d) správce daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění pro výkon jejich správy,

e) orgánu dohledu členského státu nebo třetího státu, jestliže se jedná o pojištění sjednané pojišťovnou se sídlem na území tohoto státu,

f) Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže,

g) orgánů sociálního zabezpečení ve věci řízení o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo zdravotní pojišťovny ve věci vymáhání náhrady nákladů na péči hrazenou ze zdravotního pojištění vynaložených v důsledku protiprávního jednání třetí osoby vůči pojištěnci,

h) Veřejného ochránce práv v souvislosti s šetřením podle zákona upravujícího jeho působnost³²⁾,

i) ochránce práv dětí v souvislosti s šetřením podle zákona upravujícího jeho působnost,

† j) Národního bezpečnostního úřadu, zpravodajské služby nebo Ministerstva vnitra při provádění bezpečnostního řízení podle zákona upravujícího bezpečnostní způsobilost³³⁾,

j k) orgánu příslušnému rozhodovat o porušení povinnosti veřejných funkcionářů podle zákona upravujícího ochranu utajovaných informací a střet zájmů³⁴⁾,

k l) Úřadu pro ochranu osobních údajů,

† m) soudního exekutora podle zákona upravujícího činnost soudních exekutorů a exekuce,

† n) finančního arbitra v souvislosti s šetřením podle zákona upravujícího jeho působnost,

† o) Ministerstva vnitra ve věcech týkajících se soukromého zdravotního pojištění cizinců, nebo

† p) Ministerstva spravedlnosti pro účely řízení o žádosti o poskytnutí peněžité pomoci podle zákona o obětech trestných činů,

a to za předpokladu, že se tyto požadované informace budou vztahovat ke konkrétní osobě a lze je použít pouze ke splnění povinnosti vyplývající z působnosti příslušného orgánu.

(2) Písemné vyžádání podle odstavce 1 musí obsahovat údaje, ze kterých je zřejmý oprávněný důvod tohoto vyžádání. Informace podle odstavce 1 písm. l) se poskytuje za úhradu nákladů s tím spojených.

(3) Porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost stanovené v § 126 a 127 není výměna informací mezi Českou národní bankou a orgány dohledu jiných členských států, orgány dohledu třetích států a také výměna informací mezi Českou národní bankou a

a) orgány, které jsou odpovědné za výkon dohledu nad bankami nebo obdobnými úvěrovými institucemi, a dalšími finančními institucemi a úřady odpovědnými za dohled nad finančními trhy,

b) orgány a osobami působícími při likvidaci nebo úpadku pojišťovny,

c) osobami odpovědnými za provádění zákonem stanovených auditů pojišťoven a dalších finančních institucí,

d) nezávislými znalci pojišťoven a zajišťoven provádějícími dohled nad těmito pojišťovnami a zajišťovnami a úřady odpovědnými za kontrolu těchto znalců při výkonu jejich činností,

a to za předpokladu, že právní úprava státu, ve kterém mají být tyto informace zpracovány, odpovídá stejným podmínkám stanoveným tímto zákonem; orgány a osoby, které získaly takové informace, zachovávají o nich mlčenlivost.

(4) Česká národní banka informuje bez zbytečného odkladu orgán dohledu podle odstavce 3 písm. a) o každé skutečnosti, kterou považuje za podstatnou pro výkon dohledu tohoto orgánu. Na vyžádání orgánu dohledu Česká národní banka sdělí žádajícímu orgánu dohledu veškeré jí známé skutečnosti včetně výhrad k posuzovaným osobám.

(5) Informace podle odstavců 3 a 4 musí být určeny výhradně pro výkon dohledu. V případech, kdy informace pocházejí z jiného členského státu, nemohou být poskytnuty jiné osobě nebo uveřejněny bez výslovného souhlasu orgánu dohledu, který je poskytl, nebo pouze pro takové účely, pro které tento orgán dal svůj souhlas. Tyto informace mohou být sděleny pouze fyzické osobě určené úřadem nebo orgánem, kterému se takové informace poskytují. Tento úřad nebo orgán sdělí orgánu dohledu jméno, popřípadě jména, příjmení a funkční zařazení této fyzické osoby opravňující ji k přijetí takové informace.

(6) Porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost není oznámení pojišťovny nebo zajišťovny učiněné příslušným orgánům ve věci podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku ani podání vysvětlení, či svědecké výpovědi v trestním řízení, občanském soudním řízení a ve správním řízení ze strany pojišťovny nebo zajišťovny nebo osob pro ni činných, sdělení údajů nezbytných pro nakládání s pohledávkami pojišťovny ani sdělení v souvislosti s převodem pojistného kmene přebírající pojišťovně nebo v souvislosti s převodem kmene zajišťovacích smluv přebírající zajišťovně nebo pojišťovně.

(7) Porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost není též plnění povinnosti vůči Finančnímu analytickému úřadu vyplývající ze zákona upravujícího některá opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu³⁵⁾ nebo ze zákona o provádění mezinárodních sankcí³⁶⁾ a vůči Ministerstvu financí, jde-li o plnění povinnosti vyplývající z tohoto zákona, pro účely analýz finančního trhu a přípravy právních předpisů v oblasti finančního trhu.

32) Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

33) Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

34) Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů.

35) Zákon č. 253/2008 Sb.

36) Zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí.

PLATNÉ ZNĚNÍ DAŇOVÉHO ŘÁDU SPRÁVNÍHO S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 53

(1) O porušení povinnosti mlčenlivosti nejde, poskytne-li správce daně informace získané při správě daní

a) Finančnímu analytickému úřadu na základě zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo zákona o provádění mezinárodních sankcí,

b) koordináčnímu orgánu veřejné podpory podle zákona upravujícího některé vztahy v oblasti veřejné podpory při plnění informační povinnosti ve věci veřejné podpory nebo podpory malého rozsahu poskytované správcem daně,

c) soudu, jde-li o

1. řízení vedené z podnětu daňového subjektu ve věci správy jeho daní,

2. uplatnění práva správcem daně při správě daní, nebo

3. údaje potřebné pro účely rozhodnutí o výživném,

d) správnímu orgánu, který vede řízení o správním deliktu, který se týká porušení povinnosti při správě daní,

e) Ministerstvu práce a sociálních věcí při výkonu jeho působnosti a dalším orgánům sociálního zabezpečení při výkonu jejich působnosti, jde-li o údaje, které mohou tyto úřady vyžadovat v rozsahu nezbytném k plnění úkolů ve své působnosti,

f) zdravotním pojišťovnám, jde-li o údaje nezbytné pro stanovení platby pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, které mohou tyto pojišťovny při výkonu své zákonné pravomoci požadovat od plátců pojistného, kteří jsou daňovými subjekty,

g) Nejvyššímu kontrolnímu úřadu, jakož i dalším kontrolním orgánům, pokud provádí v rozsahu svého oprávnění kontrolu podle schváleného plánu kontrolní činnosti a pokud jsou oprávněny kontrolovat správu daní,

h) Českému statistickému úřadu, jde-li o údaje nezbytné pro potřeby sestavování národních účtů Evropských společenství a pro potřeby vedení statistických registrů,

i) Komoře daňových poradců nebo České advokátní komoře ke kárnému řízení s jejím členem, jakož i orgánu, který jmenoval znalce nebo tlumočníka, pro řízení o jeho odvolání,

j) příslušnému orgánu veřejné moci pro projednání nároku podle zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při správě daní výkonem veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem,

k) Veřejnému ochránci práv **a ochránci práv dětí**, pokud provádí šetření podle jiného právního předpisu.

(2) O porušení povinnosti mlčenlivosti rovněž nejde, poskytne-li správce daně informace získané při správě daní pro účely trestního řízení, pokud je požaduje státní zástupce a po podání obžaloby soud v souvislosti s objasněním okolností nasvědčujících tomu, že byl spáchán

a) některý z trestných činů daňových a poplatkových, který se týká porušení povinnosti při správě daní,

b) trestný čin, jehož nepřekážení nebo neoznámení je trestným činem,

c) trestný čin dotačního podvodu, trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění a trestný čin poškozování finančních zájmů Evropských společenství,

d) některý z trestných činů proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby, některý z trestných činů úředních osob, některý z trestných činů úplatkářství a trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí, nebo

e) trestný čin udávání padělaných a pozměněných peněz, padělání a pozměňování veřejné listiny, nedovolené výroby a držení pečetidla státní pečeti a úředního razítka.

(3) Správce daně má oznamovací povinnost podle zákona⁷⁾, pokud při své činnosti zjistí skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán některý z trestných činů uvedených v odstavci 2.

7) § 8 trestního řádu.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 45

(1) Poskytovatel je povinen poskytovat zdravotní služby na náležité odborné úrovni, vytvořit podmínky a opatření k zajištění uplatňování práv a povinností pacientů a dalších oprávněných osob, zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků při poskytování zdravotních služeb.

(2) Poskytovatel je povinen

a) informovat pacienta o ceně poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění, a to před jejich poskytnutím, a vystavit účet za uhrazené zdravotní služby, nestanoví-li jiný právní předpis jinak,

b) zpracovat seznam cen poskytovaných zdravotních služeb nehrazených a částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a umístit ho tak, aby byl seznam přístupný pacientům; to neplatí pro poskytovatele lékařské péče,

c) vymezit provozní a ordinační dobu a údaj o ní umístit tak, aby tato informace byla přístupná pacientům,

d) opatřit zdravotnické zařízení viditelným označením, které musí obsahovat obchodní firmu, název nebo jméno, popřípadě jména a příjmení poskytovatele, a identifikační číslo, bylo-li přiděleno,

e) v době nepřítomnosti nebo dočasného přerušení poskytování zdravotních služeb zpřístupnit pacientům informaci o poskytnutí neodkladné péče jiným poskytovatelem v rámci jeho ordinační doby,

f) předat zprávu o poskytnutých zdravotních službách registrujícímu poskytovateli v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, je-li mu tento poskytovatel znám, a na vyžádání též poskytovateli zdravotnické záchranné služby nebo

pacientovi; registrující poskytovatel v oboru zubní lékařství nebo v oboru gynekologie a porodnictví má povinnost předat zprávu jen v případě, kdy poskytnutí zdravotních služeb indikoval registrující poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost,

g) předat jiným poskytovatelům zdravotních služeb nebo poskytovatelům sociálních služeb potřebné informace o zdravotním stavu pacienta nezbytné k zajištění návaznosti dalších zdravotních a sociálních služeb poskytovaných pacientovi,

h) zpracovat seznam zdravotních služeb, k jejichž poskytnutí je vyžadován písemný souhlas; to neplatí pro poskytovatele zdravotnické záchranné služby, zdravotnické dopravní služby, přepravy pacientů neodkladné péče, záchranné služby a lékařské péče,

i) informovat pacienta o tom, že se na poskytování zdravotních služeb mohou podílet osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka nebo jiného odborného pracovníka, a to včetně nahlížení do zdravotnické dokumentace, a že pacient může přítomnost těchto osob při poskytování zdravotních služeb a nahlížení do zdravotnické dokumentace zakázat,

j) přijmout pacienta k

1. izolaci, karanténě, léčení nebo lékařskému dohledu stanovenému podle zákona o ochraně veřejného zdraví, pokud je oprávněn požadované zdravotní služby zajišťovat,

2. ochrannému léčení nařízenému soudem, jde-li o poskytovatele zajišťujícího tuto službu podle zákona o specifických zdravotních službách,

k) poskytnout zdravotní služby indikované lékařem Vězeňské služby osobě obviněné nebo odsouzené nebo umístěné v ústavu pro výkon zabezpečovací detence v termínu předem dohodnutém s Vězeňskou službou; to neplatí v případě poskytnutí neodkladné péče,

l) podílet se na žádost kraje, jehož krajský úřad mu udělil oprávnění, na zajištění lékařské pohotovostní služby, lékařské pohotovostní služby a pohotovostní služby zubních lékařů; to neplatí, jde-li o Vězeňskou službu,

m) předávat údaje do Národního zdravotnického informačního systému,

n) uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění své odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb, a to v rozsahu, v jakém lze rozumně předpokládat, že by jej mohla taková odpovědnost postihnout; toto pojištění musí trvat po celou dobu poskytování zdravotních služeb; kopii pojistné smlouvy je poskytovatel povinen zaslat příslušnému správnímu orgánu nejpozději do 15 dnů ode dne zahájení poskytování zdravotních služeb,

o) poskytovat informace vnitrostátnímu kontaktnímu místu na jeho žádost podle zákona o veřejném zdravotním pojištění⁵⁰).

(3) Poskytovatel je dále povinen

a) předat pacientovi lékařský posudek nebo potvrzení pro Úřad práce České republiky - krajskou pobočku a na území hlavního města Prahy pro pobočku pro hlavní město Prahu v případě, že pacient není vzhledem ke svému zdravotnímu stavu schopen plnit povinnost

součinnosti s krajskou pobočkou Úřadu práce nebo pobočkou pro hlavní město Prahu při zprostředkování zaměstnání²⁴),

b) umožnit vstup osobám pověřeným příslušným správním orgánem, orgánem ochrany veřejného zdraví, Státním ústavem pro kontrolu léčiv, smluvní zdravotní pojišťovnou, komorou, pověřeným lékařům posudkové služby okresních správ sociálního zabezpečení, zaměstnancům okresních správ sociálního zabezpečení pověřených provedením kontroly, Veřejnému ochránci práv a pověřeným zaměstnancům Kanceláře veřejného ochránce práv **a ochránci práv dětí a pověřeným zaměstnancům Kanceláře ochránce práv dětí** za účelem zjišťování podkladů potřebných k plnění úkolů podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů upravujících činnost a úkoly uvedených subjektů a poskytnout jim potřebnou součinnost a předložit doklady nezbytné k provedení kontroly a plnění jejich úkolů; vstupem pověřených osob nesmí být narušeno poskytování zdravotních služeb,

c) umožnit vstup lékařům a zaměstnancům služebních orgánů pověřených kontrolou podle zákona o nemocenském pojištění²⁵) a orgánů Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra nebo Ministerstva spravedlnosti podle zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení²⁶) za účelem zjišťování podkladů potřebných pro plnění úkolů podle tohoto zákona, zákona o nemocenském pojištění nebo zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení v souvislosti s plněním úkolů v důchodovém pojištění; vstupem těchto osob nesmí být narušeno poskytování zdravotních služeb,

d) poskytovat příslušnému správnímu orgánu, ministerstvu a Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv na jeho žádost podklady a údaje potřebné pro přípravu na řešení mimořádných událostí a krizových situací,

e) zajistit součinnost členům mezinárodních orgánů při plnění jejich úkolů, vyplývá-li tato povinnost z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána,

f) zajistit splnění oznamovací povinnosti a sdělování údajů podle zákona upravujícího sociálně-právní ochranu dětí,

g) na žádost pacienta, kterému poskytuje následnou nebo dlouhodobou lůžkovou péči pro tutéž nemoc nebo úraz trvající, včetně následné nebo dlouhodobé lůžkové péče poskytované předchozími poskytovateli, nepřetržitě déle než 60 dnů, vydat písemné potvrzení o této skutečnosti, a to pro účely řízení o příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách,

h) umožnit sociálním pracovníkům Úřadu práce České republiky - krajských poboček a pobočky pro hlavní město Prahu a sociálním pracovníkům Ministerstva práce a sociálních věcí provést u pacienta uvedeného v písmenu g) sociální šetření pro účely řízení o příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách a sdělit těmto pracovníkům informace nezbytné pro toto šetření; tím nesmí být narušeno poskytování zdravotních služeb.

(4) Poskytovatel je povinen informovat

a) osobu určenou pacientem podle § 33 odst. 1, není-li takové osoby, nebo není-li dosažitelná, manžela nebo registrovaného partnera, není-li takové osoby nebo není-li dosažitelná, rodiče, není-li takové osoby nebo není-li dosažitelná, tak jinou svéprávnou osobou blízkou, je-li mu známa, že pacient svévolně opustil zdravotnické zařízení lůžkové péče, a

b) Policii České republiky,

a to v případech, kdy přerušением poskytování zdravotních služeb je vážně ohroženo zdraví nebo život pacienta nebo třetích osob.

24) Zákon č. 435/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

25) Zákon č. 187/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

26) Zákon č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

50) § 14c zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

....

§ 65

(1) Do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou v přítomnosti zaměstnance pověřeného poskytovatelem nahlížet, pořizovat si její výpisy nebo kopie

a) pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta; do záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky může pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta nahlížet nebo si pořizovat výpisy nebo kopie pouze v rozsahu záznamu popisu příznaků onemocnění, diagnózy, popisu terapeutického přístupu a interpretace výsledků testů,

b) osoby určené pacientem, zákonným zástupcem nebo opatrovníkem pacienta, pěstoun nebo jiná pečující osoba; v případě záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky se postupuje podle písmene a),

c) osoby blízké zemřelému pacientovi v rozsahu stanoveném v § 33 odst. 4;

postupy podle písmene a), b) nebo c) nesmí narušit poskytování zdravotních služeb.

(2) Do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou bez jeho souhlasu nahlížet, jestliže je to v zájmu pacienta nebo jestliže je to potřebné pro účely vyplývající z tohoto zákona nebo jiných právních předpisů, a to v nezbytném rozsahu,

a) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání a jiní odborní pracovníci v přímé souvislosti s poskytováním zdravotních služeb, kteří jsou zaměstnanci poskytovatele, a další zaměstnanci poskytovatele v rozsahu nezbytně nutném pro výkon povolání, a dále z důvodu splnění úkolů podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů a při hodnocení správného postupu při poskytování zdravotních služeb,

b) osoby podílející se na výkonu působnosti příslušného správního orgánu v souvislosti s přezkoumáním lékařského posudku podle jiného právního předpisu,

c) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání

1. pověřené příslušným správním orgánem vypracováním odborného stanoviska k návrhu na přezkoumání lékařského posudku,

2. pověřené příslušným správním orgánem, který převzal podle tohoto zákona zdravotnickou dokumentaci, pořizováním výpisů nebo kopií zdravotnické dokumentace pro zajištění návaznosti zdravotních služeb o pacienta,

d) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, které se podílejí na výkonu působnosti správních orgánů, oprávněné k výkonu kontroly v rozsahu jejich pověření podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů a pověřené osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání přizvané ke kontrole v rozsahu jejich pověření,

e) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání pověřené zdravotními pojišťovnami k provádění činností v rozsahu stanoveném zákonem o veřejném zdravotním pojištění,

f) zdravotničtí pracovníci příslušní podle jiných právních předpisů k posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení, zejména nemocenského nebo důchodového pojištění, státní sociální podpory, zaměstnanosti, sociálně-právní ochrany dětí, sociálních služeb a pomoci v hmotné nouzi,

g) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání pověřené Státním ústavem pro kontrolu léčiv, oprávněné k výkonu kontroly podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů v rozsahu stanoveném těmito právními předpisy,

h) osoby podílející se na evidenci údajů nebo na kontrole sdělování údajů do Národního zdravotnického informačního systému podle tohoto zákona,

i) soudní znalci ve zdravotnických oborech a osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, které byly pověřeny vypracováním znaleckého posudku znaleckým ústavem nebo znaleckou kanceláří³⁰⁾, poskytovatelem nebo zdravotnickým pracovníkem, v rozsahu nezbytném pro vypracování znaleckého posudku pro potřebu trestního řízení nebo pro řízení před soudem podle jiných právních předpisů,

j) lékaři Státního úřadu pro jadernou bezpečnost v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem,

k) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání, které jsou zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví, při výkonu státního zdravotního dozoru,

l) osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání provádějící hodnocení kvality a bezpečí podle tohoto zákona a osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání provádějící externí klinické audity lékařského ozáření podle zákona o specifických zdravotních službách,

m) Veřejný ochránce práv v souvislosti s šetřením podle jiného zákona³¹⁾ tak, aby byla zajištěna ochrana citlivých údajů třetích osob,

n) ochránce práv dětí v souvislosti s šetřením podle jiného zákona tak, aby byla zajištěna ochrana citlivých údajů třetích osob,

o) členové delegace Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání nebo členové delegace Podvýboru pro prevenci mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, a to v rozsahu nezbytném pro splnění úkolu vyplývajícího z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána a které upravují činnost výboru nebo podvýboru³²⁾,

⊖ p) inspektoři oprávnění k provádění inspekcí souvisejících s klinickým hodnocením humánních léčivých přípravků v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím podrobná pravidla pro provádění inspekčních postupů správné klinické praxe⁵⁵⁾,

⊖ q) jde-li o patientský souhrn, zdravotničtí pracovníci poskytovatele jiného státu Evropské unie prostřednictvím příslušného národního kontaktního místa, a to za účelem poskytnutí zdravotních služeb pacientovi, který se nachází v péči poskytovatele jiného státu Evropské unie a o němž je patientský souhrn veden.

Osoby uvedené v písmenech b) až n) si mohou pořizovat výpisy nebo kopie zdravotnické dokumentace v rozsahu nezbytném pro splnění účelu nahlížení.

(3) Osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka nebo jiného odborného pracovníka a zdravotničtí pracovníci uvedení v § 46 odst. 2 mohou do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi nahlížet v rozsahu nezbytně nutném pro zajištění výuky; to neplatí, jestliže pacient nahlížení prokazatelně zakázal.

30) § 2 odst. 1 zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech.

31) Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

32) Evropská úmluva o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání vyhlášená sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 9/1996 Sb.

Opční protokol k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání vyhlášený sdělením Ministerstva zahraničních věcí pod č. 78/2006 Sb. m. s.

55) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/556 ze dne 24. března 2017 o podrobných pravidlech pro provádění inspekčních postupů správné klinické praxe podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 536/2014.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O SPECIFICKÝCH ZDRAVOTNÍCH SLUŽBÁCH S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 85

(1) Poskytovatel zajišťující ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí svobody formou lůžkové péče může

a) výjimečně zakázat

1. konkrétní návštěvu u pacienta,

2. použití telefonu pacientem, nebo

3. předávání korespondence pacientovi,

jestliže je důvodné podezření, že by závažným způsobem narušovaly individuální léčebný postup; z tohoto důvodu může rovněž kontrolovat balíky pacienta; důvody, které k zákazu nebo ke kontrole balíků vedly, zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi; pacientovi nelze zakázat návštěvy jeho právního zástupce nebo zástupce organizace poskytující poradenství pacientům a používání telefonu a písemný styk při komunikaci s těmito zástupci,

b) nepovolit pacientovi krátkodobé opuštění zdravotnického zařízení,

c) požadovat doprovod orgány Policie České republiky, jde-li o pacienta, jehož účast u soudu poskytovatel zajišťuje a který by mohl být nebezpečný sobě nebo okolí, popřípadě hrozí-li nebezpečí jeho útěku.

(2) Omezení korespondence nebo kontrola korespondence mezi pacientem a soudem ustanoveným opatrovníkem, mezi pacientem a právním zástupcem nebo zástupcem organizace poskytující poradenství pacientům, mezi pacientem a orgány veřejné moci, Veřejným ochráncem práv **a ochráncem práv dětí** nebo diplomatickou misí nebo konzulárním úřadem cizího státu, anebo mezi pacientem a mezinárodní organizací, která podle mezinárodní úmluvy, jíž je Česká republika vázána, je příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv, je nepřipustná. Tato korespondence se adresátu odesílá a pacientovi doručuje neprodleně.

(3) Poskytovatel zajišťující ochranné léčení mimo výkon trestu odnětí svobody je povinen zajistit, aby byl pacient při přijetí do ochranného léčení prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi souvisejícími s poskytováním zdravotních služeb ve zdravotnickém zařízení při výkonu ochranného léčení, s předpokládanou dobou léčení a možností změny formy zdravotní péče podle § 83 odst. 1, v níž je ochranné léčení vykonáváno, dále s individuálním léčebným postupem, s vnitřním řádem zdravotnického zařízení lůžkové péče (dále jen „vnitřní řád“), pokud podání těchto informací nevylučuje jeho zdravotní stav. Záznam o seznámení pacienta s jeho právy a povinnostmi je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi. Záznam podepíše pacient, zdravotnický pracovník a svědek, který byl přítomen podání informace. Povinnost podávat pacientovi informace o jeho zdravotním stavu a navržených zdravotních službách podle zákona o zdravotních službách není postupem podle věty první dotčena. Do zdravotnické dokumentace se rovněž zaznamená případný nesouhlas pacienta s navrženým individuálním léčebným postupem.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se vztahuje též na ochranné léčení poskytované vedle výkonu trestu odnětí svobody, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O ZVLÁŠTNÍCH ŘÍZENÍCH SOUDNÍCH S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

§ 8a

Oprávnění ochránce práv dětí

(1) Ochránce práv dětí může vstoupit do zahájeného řízení:

- a) o povolení uzavření manželství nezletilé osoby,
- b) ve věcech ochrany proti domácímu násilí,

- c) ve věcech určení nebo popření otcovství,
- d) ve věcech péče soudu o nezletilé, a
- e) ve věcech osvojení.

(2) Ve věcech uvedených v odstavci 1 písm. a) až d) může ochránce práv dětí podat návrh na zahájení řízení v případech, kdy toto právo svědčí dítěti.

...
§ 434

Zastoupení

(1) Nezletilý osvojenec, který není plně svéprávný, je v řízení zastoupen opatrovníkem, kterým soud jmenuje zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí **nebo ochránce práv dětí.**

(2) Opatrovníkem nelze jmenovat orgán sociálně- právní ochrany dětí, který podal návrh na zahájení řízení. **Opatrovníkem nelze jmenovat ochránce práv dětí, podal-li ve věci návrh na zahájení řízení**

.....
§ 455

Zastoupení nezletilého

(1) Nezletilý nemusí být zastoupen; nemá-li nezletilý zákonného zástupce nebo nemůže-li jej zákonný zástupce v řízení zastupovat, jmenuje mu soud příslušný podle § 467 opatrovníka bezodkladně po předání věci. Opatrovníkem soud jmenuje zpravidla orgán sociálně- právní ochrany dětí **nebo ochránce práv dětí.**

(2) Opatrovníkem nelze jmenovat orgán sociálně- právní ochrany dětí, který podal návrh na předběžné opatření. **Opatrovníkem nelze jmenovat ochránce práv dětí, podal-li ve věci návrh na zahájení řízení**

....
§ 469

Zastoupení

(1) Dítě je v řízení zastoupeno opatrovníkem, kterého soud pro řízení jmenuje. Opatrovníkem soud jmenuje zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí **nebo ochránce práv dětí.**

(2) Opatrovníkem nelze jmenovat orgán sociálně- právní ochrany dětí, který podal návrh na zahájení řízení. **Opatrovníkem nelze jmenovat ochránce práv dětí, podal-li ve věci návrh na zahájení řízení**

(3) Ustanovení odstavce 1 neplatí pro řízení podle § 468 odst. 2. V těchto řízeních má nezletilý plnou procesní způsobilost.

.....

Zastoupení

(1) Dítě je v řízení zastoupeno opatrovníkem, kterým soud zpravidla jmenuje orgán sociálně-právní ochrany dětí **nebo ochránce práv dětí**.

(2) Proti usnesení o jmenování opatrovníka není odvolání přípustné.

PLATNÉ ZNĚNÍ ZÁKONA O STÁTNÍ SLUŽBĚ S VYZNAČENÍM NAVRHOVANÝCH ZMĚN A DOPLNĚNÍ

Překážky přijetí do služebního poměru nebo výkonu služby

(1) Do služebního poměru nelze přijmout

- a) justičního čekatele nebo právního čekatele,
- b) poslance nebo senátora,
- c) poslance Evropského parlamentu,
- d) prezidenta republiky,
- e) člena vlády nebo náměstka člena vlády,
- f) vedoucího Úřadu vlády,
- g) soudce Ústavního soudu,
- h) asistenta soudce Ústavního soudu,
- i) asistenta soudce nebo státního zástupce,
- j) prezidenta nebo viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu,
- k) předsedu a člena Národní rozpočtové rady,
- l) guvernéra, viceguvernéra nebo člena bankovní rady České národní banky,
- ~~m) Veřejného ochránce práv nebo zástupce Veřejného ochránce práv,~~
- m) Veřejného ochránce práv, zástupce Veřejného ochránce práv nebo ochránce práv dětí,**
- n) asistenta Veřejného ochránce práv,
- o) člena Rady pro rozhlasové a televizní vysílání,
- p) předsedu a člena Rady Českého telekomunikačního úřadu,

- q) předsedu a místopředsedu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže,
- r) člena Rady Energetického regulačního úřadu,
- s) předsedu a místopředsedu Úřadu pro ochranu osobních údajů,
- t) předsedu a člena Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí,
- u) předsedu a místopředsedu Českého statistického úřadu,
- v) člena zastupitelstva územního samosprávného celku, který je pro výkon funkce dlouhodobě uvolněn (dále jen „uvolněný člen zastupitelstva“),
- w) osobu vykonávající vojenské cvičení, službu v operačním nasazení nebo mimořádnou službu,
- x) předsedu a místopředsedu Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře,
- y) předsedu a místopředsedy Národní sportovní agentury.

(2) Do služebního poměru nelze dále přijmout

- a) soudce,
- b) státního zástupce,
- c) člena nebo kontrolora Nejvyššího kontrolního úřadu,
- d) vyššího soudního úředníka nebo vyššího úředníka státního zastupitelství,
- e) vojáka z povolání,
- f) příslušníka bezpečnostního sboru,
- g) jinou osobu vykonávající činnost podle § 2.

(3) Je-li na základě výsledku výběrového řízení vybrána k přijetí do služebního poměru osoba podle odstavce 1 nebo 2, učiní neprodleně právní jednání směřující k odstranění překážky podle odstavce 1 nebo 2.

(4) Nastanou-li po přijetí do služebního poměru překážky uvedené

- a) v odstavci 1, má to za následek pozastavení výkonu služby,
- b) v odstavci 2, má to za následek skončení služebního poměru.

(5) Ten, u koho nastala překážka podle odstavce 1 nebo 2, je povinen tuto skutečnost bez zbytečného odkladu písemně oznámit služebnímu orgánu; jde-li o státního zaměstnance, založí se oznámení do jeho osobního spisu.